

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרס 2017
מגדל חברה לביטוח בע"מ

תוכן העניינים

פרק 1 דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 2 הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

פרק 3 דוחות כספיים מאוחדים

פרק 4 דוח בדבר הערך הגלום (Embedded Value)

מגדל חברה לביטוח בע"מ

מספר חברה: 52-000489-6 כתובת: אפעל 4, קרית אריה, פתח תקווה

טלפון: 076-8868959, 076-8868962 פקסימיליה: 03-9238988

דוא"ל: migdalhold@migdal.co.il אתר אינטרנט: www.migdal.co.il

דירקטוריון

- יוחנן דנינו - יו"ר
- שלמה אליהו
- רונית אברמזון (פרשה ביום 8.2.2017)
- ישראל אליהו
- רונית בודו דח"צ
- מירב בן כנען הלר דח"צ (מונתה ביום 26.4.2017)
- אייל בן שלוש דח"צ (פרש ביום 26.4.2017)
- יעקב דנון דח"צ
- עמוס ספיר (פרש ביום 8.2.2017)
- ד"ר גבריאל פיקר

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 1 - דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד - תוכן עניינים

2	1. תיאור הקבוצה.....
2	1.1. כללי.....
2	1.2. תחומי הפעילות של הקבוצה.....
2	1.3. התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי.....
5	2. תיאור הסביבה העסקית.....
6	3. הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד.....
6	3.1. ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות.....
7	3.2. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון הראשון של שנת 2017.....
9	3.3. תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך.....
14	3.4. תחום ביטוח בריאות.....
15	3.5. תחום ביטוח כללי.....
17	3.6. נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים.....
17	3.7. מקורות מימון.....
18	4. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית.....
18	4.1. סביבה מקרו כלכלית.....
20	4.2. דירקטיבת SOLVENCY II.....
22	5. שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים.....
22	5.1. הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים והוראות כלליות.....
23	5.2. הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך.....
25	5.3. הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות.....
26	5.4. הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי.....
26	6. היבטי ממשל תאגידי.....
26	6.1. שינויים בדירקטוריון החברה ובדירקטוריון מגדל ביטוח.....
26	6.2. שינויים בנושאי משרה בקבוצה.....
26	6.3. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.....
27	7. אירועים לאחר תקופת הדיווח.....

דוח הדירקטוריון על מצב עיני התאגיד ליום 31 במרס 2017

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות קבוצת מגדל לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017 ("תקופת הדוח").

הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין מצוי גם הדוח התקופתי המלא לשנת 2016 שפורסם ביום 22 במרס 2017 ("הדוח התקופתי").

1. תיאור הקבוצה

1.1 כללי

מגדל חברה לביטוח בע"מ ("החברה" או "מגדל", "מגדל ביטוח"), באמצעות חברות הבנות שלה ("קבוצת מגדל", "הקבוצה"), פועלת בעיקר בתחום הביטוח, הפנסיה והגמל.

פעילות הביטוח של הקבוצה, מתבצעת באמצעות החברה. פעילות הפנסיה והגמל של הקבוצה, מתבצעת באמצעות חברות הבנות של החברה: מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופת גמל בע"מ ("מגדל מקפת" או "מקפת"), ויוזמה קרן פנסיה לעצמאים בע"מ ("יוזמה לעצמאים" או "יוזמה").

הקבוצה מחזיקה גם בסוכנויות ביטוח, באמצעות מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ ("מגדל סוכנויות"), שהינה בשליטה מלאה של החברה.

בעלת השליטה המלאה בחברה הינה מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("מגדל אחזקות" ו/או "קבוצת מגדל אחזקות").

נכון למועד דוח זה, אליהו 1959 בע"מ (לשעבר אליהו חברה לביטוח בע"מ) ("אליהו") מחזיקה כ-69.19% מהון המניות המונפק והנפרע של מגדל אחזקות¹. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.2 תחומי הפעילות של הקבוצה

תחומי הפעילות המהותיים העיקריים של הקבוצה הינם ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך, ביטוח בריאות, ביטוח כללי ואחר. לפרטים ראה באור 5 לדוחות הכספיים וכן סעיף 3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.3 התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי

להלן עדכונים לתיאור המובא בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי:

1.3.1 השפעת הסביבה הכלכלית ותנודתיות של עקום הריבית חסרת הסיכון

הקבוצה פועלת בסביבה כלכלית המושפעת, בשנים האחרונות, בין היתר, מריבית נמוכה ומתנודתיות של עקום הריבית חסרת הסיכון. לשיעורי הריבית הנמוכים השלכה מהותית הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה ובכלל זה על גובה ההתחייבויות הביטוחיות של הקבוצה.

לאחר תנודתיות ניכרת בעקום הריבית חסרת הסיכון שאפיינה את שנת 2016 אשר בסיכומה חלה ירידה מסוימת של עקום הריבית חסרת הסיכון לעומת סוף שנת 2015, ברבעון הראשון של שנת 2017 ("הרבעון המדווח") חלה עלייה קלה של עקום הריבית חסרת הסיכון שהביאה לקיטון בהפרשות המיוחדות בעתודות ביטוח החיים בגין העתודה המשלימה לגמלאות ובגין בחינת נאותות העתודות (LAT).

סך הקיטון בהפרשות שנרשמו ברבעון המדווח, כתוצאה מהאמור, הינן בהיקף של כ-168 מיליון ש"ח לפני מס. לפירוט ראה סעיף 3.2 להלן ובאור 10. א לדוחות הכספיים.

¹ כפי שנמסר למגדל אחזקות ע"י אליהו, אליהו שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של החברה, ראה באור 1 לדוחות הכספיים.

בנוסף לקיטון בהפרשות המיוחדות האמורות, נרשמו ברבעון המדווח הכנסות מהשקעות שנבעו מעליית שערים בשווקי ההון, בעיקר במדדי המניות, לפירוט ראה סעיפים 3.2 ו-4.1.2 להלן.

בדבר רגישות הרווח (והפסד) וההתחייבויות הביטוחיות לשינויים בריבית, ראה באור 37.ב.1.א) בדוחות הכספיים לשנת 2016.

להתפתחויות לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוח, ראה סעיף 4.1.3 להלן.

השינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון משפיעים גם על האיזון האקטוארי ביחס לסך כל המבטחים בקרן הפנסיה יזמה ותיקה שחל לגביהם מעבר מגירעון לעודף ברבעון המדווח, שנבע בעיקר כתוצאה משינויים אחרים ובאופן משני מעלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון המשמש להיוון ההתחייבויות כלפיהם.

1.3.2. התפתחויות אחרות בסביבה העסקית, ובכלל זה שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

ההסדרים הרגולטוריים שראו אור בשנים האחרונות בכלל ובשנה האחרונה בפרט, הובילו לשינויים מהותיים בתחום הביטוח הפנסיוני, המתבטאים בשנים האחרונות, בעיקר בגידול מכירות מוצר הפנסיה תוך הקטנת דמי הניהול הממוצעים בשוק. עם זאת, מאז שנת 2016 ניכרת התעוררות במכירות של מוצרי ביטוח החיים (ביטוח מנהלים), וזאת בדמי ניהול נמוכים מאלו שהיו נהוגים בעבר. עוד מתבטא השינוי האמור בריבוי הסדרות רגולטוריות בתחום הפנסיוני, אשר עיקרן: איחוד, פישוט ושקיפות של המוצרים הפנסיוניים, תוך הגברת התחרות בתחום.

להלן ההסדרים העיקריים בדוח זה, וכן הסדרים עיקריים נוספים אשר חלקם תואר במסגרת פרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי, וחלו בהם עדכונים או שינויים אשר לדעת הדירקטוריון ראוי לפרטם:

(א) בחודש מרס 2017 פורסמו **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, ("תקנות זקיפת תשואה")**, אשר עניינן שינוי הדרגתי באופן הקצאת האג"ח המיועדות (הנושאות תשואה מובטחת), בין עמיתים בקרנות פנסיה חדשות מקיפות, כך שישונה אופן הקצאת האג"ח המיועדות (הנושאות תשואה מובטחת) בקרנות פנסיה חדשות מקיפות בין מקבלי קצבת פרישה, חוסכים מעל גיל 50 וחוסכים מתחת לגיל 50 וזאת כפי שנקבע בתקנות. יצוין כי בין היתר, מסמיכות התקנות את הממונה להשוות את שיעור הקצאת האג"ח המיועדות בין הקרנות, וזאת באמצעות הגדלת שיעור הקצאת האג"ח המיועדות בגין נכסי מקבלי הקיצבה עד לתקרה של 85% במקום 60% ובכך להקטין את שיעור ההקצאה של האג"ח המיועדות בגין נכסי שאר העמיתים באותה קרן.

לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות של שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות, והעתירה התלויה ועומדת לבית המשפט העליון ועומדת בנוגע להנפקת אג"ח מיועדות ראה סעיף 6.3.11 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וכן סעיף 5.2 להלן.

(ב) בחודש יוני 2016 פורסם **תיקון מס' 16 לחוק קופות גמל (להלן: "תיקון 16")**, שעניינו התאמת הוראות שונות בחוק להסכם הקיבוצי שנחתם בחודש פברואר 2016, לפיו יוגדלו תשלומי המעסיק והפקדות העובד כך ששיעור התשלומים למרכיב תגמולי המעסיק יהיה אחיד בכל המוצרים הפנסיוניים. הגדלת התשלומים וההפקדות שלעיל תוכננה להתבצע בשני שלבים, אשר השני שבהם החל בחודש ינואר 2017, ובהתאם אליו הוגדלו הפקדות העובד ל-6%, ותשלומי המעסיק ל-6.5%. יישום הוראות תיקון 16 לחוק הביאו להגדלת שיעורי ההפקדות לביטוח הפנסיוני ולהגדלת היקף הפרמיות

ודמי הגמולים בחברה, לפירוט ראה סעיף 6.3.2 (ג) בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וכן סעיף 3.1 להלן.

(ג) **ניתוק עמלה מדמי ניהול:** בחודש ינואר 2017 פורסם תיקון מס' 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016, שעניינו איסור על קיומה של זיקה בין גובה דמי הניהול שייגבו מאדם שמצטרף לקופת גמל ובין גובה עמלת ההפצה המשולמת לסוכן הביטוח, בקשר עם צירוף האדם לקופת הגמל.

בימים אלו החברה נערכת ליישום התיקון. הסכמי הפצת המוצרים הפנסיוניים ותוכניות החיסכון הרלוונטיות של החברה מול סוכני וסוכנויות הביטוח, יותאמו להוראות התיקון כך שתנותק הזיקה, ככל שקיימת, בין גובה דמי הניהול ועמלות ההפצה כאמור לעיל, עוד טרם מועד התחילה של התיקון לחוק. בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעת השינוי כאמור על פעילות החברה בתחומים הרלוונטיים. לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות על החברה, ראה סעיף 32.2.2 (א) בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

(ד) **קרן ברירת מחדל:** במהלך שנת 2016 יושם מנגנון קרן ברירת מחדל בהתאם לחוזרי הממונה מחודש מרץ 2016 והתיקון לו ביולי 2016 ("חוזר קרן ברירת מחדל") ובהתאם בוצע על ידי משרד האוצר הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו 2 קרנות קטנות (שאינן שייכות לקבוצה). שתי הקרנות הקטנות שנבחרו מציעות לעמיתים החדשים שהצטרפו ויצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית ממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. יצוין, כי בחודש פברואר 2017 פורסמה **טייטה לתיקון חוזר קרן ברירת מחדל** לפיה, בין היתר, ההוראה הקובעת שהסכמי ברירת מחדל שהיו בתוקף במועד הוצאת החוזר המקורי יישארו בתוקפם עד ליום 31.3.2019, אינה חלה על הסכמי ברירת מחדל בהם דמי הניהול הינם בגובה דמי הניהול המירביים הקבועים על פי דין (לפי תקנות דמי ניהול). לפרטים נוספים אודות חוזר קרן ברירת מחדל סעיף 6.3.8 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

להערכת החברה, לבחירת 2 קרנות קטנות כקרנות ברירת המחדל וכן לחובת קיום הליכים תחרותיים על ידי המעסיקים כמפורט לעיל, עשויות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, אשר עשויות להביא להפחתת שיעורי דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים ו/או מעמיתים קיימים ולהביא לפגיעה ברווחיות הקבוצה (בעיקר במקפת, כחברה המנהלת של קרנות הפנסיה החדשות, קופות הגמל וקרנות ההשתלמות). נכון ליום 31 במרס 2017, לאמור לעיל לא הייתה השפעה משמעותית על היקף דמי הגמולים והנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה שבניהול מקפת, אם כי בתקופת הדוח נמשכה השחיקה בשיעור דמי הניהול בקרנות הפנסיה של הקבוצה.

(ה) **הסדרת "עקוב אחרי" ומנגנון איחוד חשבונות:** בחודש ינואר 2017 נכנסה לתוקף הסדרת "עקוב אחרי", לפיה בעת פתיחת חשבון חדש בקרן פנסיה, יועברו הכספים הצבורים בחשבונות המוקפאים של אותו עמית בקרנות הפנסיה האחרות אוטומטית לחשבון החדש שפתח, לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3.4 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

בהקשר זה יצוין מנגנון איחוד חשבונות אשר נקבע במסגרת תיקון 13 לחוק קופות הגמל (שפורסם בחודש נובמבר 2015). מנגנון איחוד החשבונות קובע, כי בהיעדר הוראה אחרת מהעמית, יאוחדו חשבונות הפנסיה שלו לתוך החשבון הפעיל שלו. הוראות ליישום המנגנון נקבעו בחוזרים שונים של הממונה אשר פורסמו במהלך שנת 2016, לפרטים נוספים ראה סעיפים 6.3.10 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 ו-15.5.11 בחלק ד' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

יישום ההוראות בעניין איחוד חשבונות, בנוסף עם הסדרת "עקוב אחרי" ובמיוחד על רקע ההסדרה הרגולטורית בעניין קרן ברירת מחדל נבחרת (ראו סעיף (ד) לעיל), עלול

לגרום לירידה בהיקף הכספים המנוהלים בחשבונות המוקפאים בקרנות הפנסיה של מגדל מקפת (שכן חשבונות מוקפאים של עמיתים במגדל מקפת עשויים להתאחד עם חשבונות פעילים של עמיתים בחברות מנהלות אחרות). איחוד חשבונות כנ"ל, גורם לצמצום מספר העמיתים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת. עם זאת, איחוד החשבונות כאמור יגדיל את היקף כספי העמיתים המנוהלים בחשבונות הפעילים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת, כתוצאה מהעברה של כספי חשבונות מוקפאים בקרנות פנסיה של חברות מנהלות אחרות לחשבונותיהם במגדל מקפת. שינויים אלה צפויים להגביר את התחרות ועשויים להביא לירידה בגובה דמי הניהול. נכון ליום 31 במרס 2017 לא הייתה ליישום החוזר השפעה משמעותית על היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה בענף הפנסיה.

לפירוט בדבר העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים בקרנות הפנסיה ראה סעיף 3.3.3(ב) להלן.

לפירוט נוסף, לרבות ההשלכות של יישום ההסדרות הרגולטוריות האמורות, ראה גם סעיף 6.4 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וסעיף 5.25 להלן.

לפירוט בדבר התפתחויות נוספות בהסדרים התחיקתיים ראה סעיף 5 להלן.

1.3.3 מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II

בחודש פברואר 2017 פורסמו והועברו לוועדת הכספים של הכנסת הוראות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II.

ההוראות כאמור אושרו ביום 22 במאי 2017 על ידי ועדת הכספים של הכנסת (בכפוף לאפשרות לדין נוסף בוועדת הכספים) עם הארכה של תקופת המעבר לעניין עמידה בהון הנדרש לכושר פירעון בשלוש שנים נוספות, כלומר תקופת המעבר תסתיים ביום 31 בדצמבר 2024 במקום ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן "ההוראות המעודכנות").

ההוראות המעודכנות נועדו לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה EC/2009/138, המכונה "Solvency II" ("הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

(א) ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - "SCR").

(ב) רמה מינימלית של הון (להלן - "MCR" או "סף הון") המחייבת השלמת הון מיידית.

לפרטים נוספים, לרבות אודות תרגיל IQIS5 שביצעה מגדל ביטוח בנוגע לעמידה בדרישות ההון ותוצאותיו, ראה סעיף 4.2 להלן ובאור ד6. לדוחות הכספיים.

2. תיאור הסיבה העסקית

לעניין תיאור הסיבה העסקית, ראה סעיף 4.1 להלן.

3. הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד

3.1 ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות

2016	שינוי ב-%	1-3/2016	1-3/2017	מיליוני ש"ח
תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך				
16,314.2	14%	3,805.9	4,346.3	פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽¹⁾
416.6		(555.6)	430.8	רווח (הפסד) לתקופה לפני מס
358.6		(604.9)	402.5	רווח (הפסד) כולל לפני מס
תחום ביטוח בריאות				
1,177.2	14%	277.8	315.5	פרמיות שהורווחו ברוטו
6.2		(9.0)	7.0	רווח (הפסד) לתקופה לפני מס
2.8		(13.6)	4.9	רווח (הפסד) כולל לפני מס
תחום ביטוח כללי				
2,182.5	12%	542.1	609.5	פרמיות שהורווחו ברוטו
2,440.7	(4%)	721.0	691.6	פרמיות ברוטו
1,968.7	(7%)	612.6	571.6	פרמיות בשייר
(155.9)		(118.7)	24.5	רווח (הפסד) לתקופה לפני מס
(178.0)		(136.0)	37.3	רווח (הפסד) כולל לפני מס
סך תחומי הפעילות				
19,673.8	14%	4,625.8	5,271.3	סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים
19,932.0	11%	4,804.7	5,353.4	סה"כ פרמיות ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽²⁾
266.9		(683.3)	462.3	סה"כ רווח (הפסד) לתקופה לפני מס
183.4		(754.5)	444.6	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס
אחר ⁽³⁾				
33.6		(6.5)	1.1	רווח (הפסד) לתקופה לפני מס
27.3		1.2	27.5	רווח (הפסד) כולל לפני מס
300.6		(689.8)	463.4	רווח (הפסד) לתקופה לפני מסים
210.7		(753.3)	472.2	רווח (הפסד) כולל לתקופה לפני מסים ⁽⁴⁾
מסים על ההכנסה				
79.5		(234.5)	162.1	מסים על הכנסה - במונחי רווח לתקופה
37.1		(263.0)	165.0	מסים על הכנסה - במונחי רווח כולל
221.0		(455.3)	301.3	רווח (הפסד) לתקופה
173.6		(490.2)	307.2	רווח (הפסד) כולל לתקופה
4.7%		(9.7%)	6.2%	תשואה להון (על בסיס רווח לתקופה) ⁽⁵⁾
3.7%		(10.5%)	6.3%	תשואה להון (על בסיס רווח כולל) ⁽⁵⁾
3.7%		(41.8%)	25.3%	תשואה להון במונחים שנתיים (על בסיס רווח כולל) ⁽⁶⁾

(1) תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. נתוני דמי הגמולים המיוחסים לקרנות הפנסיה וקופות הגמל אשר מנהלות על ידי הקבוצה אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים.

(2) בביטוח כללי כולל נתוני פרמיות ברוטו ובביטוח חיים ובריאות כולל פרמיות שהורווחו ברוטו.

(3) סעיף אחר כולל בעיקרו את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה, פעילויות נלוות או משיקות לפעילות הקבוצה, אשר אינן בהיקף מהותי, וכן הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות וכן התאמות במסגרת איחוד הדוחות.

- (4) הרווח הכולל לתקופה כולל גם את תוצאות פעילות ההשקעה של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה (תיק הנוסטרו) שטרם מומשו, לעומת זאת הרווח לתקופה כולל את תוצאות פעילות ההשקעה של ניירות ערך שמומשו בשנת הדוח החל מיום הרכישה, לפיכך, הפער בין הרווח הכולל לתקופה לבין הרווח לתקופה מושפע בעיקרו מעיתוי המימוש של רווחים או הפסדים מניירות ערך, זאת מלבד מקרים בהם נרשמת הפרשה לירידת ערך אשר נזקפת לדוח רווח והפסד אף טרם המימוש. החברה משתמשת בעיקר ברווח הכולל לצורך מדידת תוצאותיה.
- (5) חישוב התשואה להון מבוצע על בסיס הרווח ברבעון המדווח, ברבעון המקביל אשתקד ובשנת 2016 ביחס ליתרת ההון. החישוב בוצע על בסיס התאמת יתרת ההון לחלוקת דיבידנד במהלך התקופה המדווחת.
- (6) התשואה להון ברבעון המדווח וברבעון המקביל אשתקד מחושבת במונחים שנתיים (מוכפלת פי 4).
- ההערות לעיל מתייחסות לאופן התיאור בכל חלקי דוח הדירקטוריון.

3.2. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון הראשון של שנת 2017

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל בסך כ-307 מיליון ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ-490 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל ברבעון המדווח הושפע בעיקרו מהקטנת הפרשות המיוחדות בביטוח חיים בסך של כ-168 מיליון ש"ח (לפני מס) בשל עליית עקום הריבית חסרת הסיכון, כמתואר להלן, בנוסף לכך, הרווח הושפע מעלייה ניכרת בתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון בעיקר על רקע עלייה בשערי המניות.

ברבעון המקביל אשתקד נרשם הפסד כולל בקבוצה אשר נבע בעיקרו מהפרשות בסך כ-837 מיליון ש"ח (לפני מס) שרשמה החברה בביטוח חיים ובביטוח כללי בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון, ומעדכון שיעור ריבית ההיוון בענפי רכב חובה וחבויות בעקבות פרסום המלצות וועדת וינוגרד, כמפורט להלן. במקביל לגידול בעתודות הביטוח שחל ברבעון המקביל אשתקד עקב ירידת עקום הריבית, נרשמו הכנסות מעליית שערי איגרות החוב, ומנגד נרשמו הפסדים מהשקעות בעקבות ירידות שערים במדדי המניות בישראל.

בביטוח חיים, עליית עקום הריבית חסרת הסיכון ברבעון המדווח גרמה להקטנת הפרשות המיוחדות בסך כ-168 מיליון ש"ח (לפני מס), מזה: כ-41 מיליון ש"ח (לפני מס) בגין העתודה המשלימה לגמלאות וכ-127 מיליון ש"ח (לפני מס) בגין בחינת נאותות העתודות (LAT). מנגד, ברבעון המקביל אשתקד חל גידול בהפרשה לעתודה המשלימה לגמלאות וכן בהפרשה בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT), בסך של כ-711 מיליון ש"ח (לפני מס), לפירוט ראה באור 10.א לדוחות הכספיים.

בתחום הביטוח הכללי, ברבעון המקביל אשתקד הגדילה החברה את הפרשות ליום 31 במרס 2016, בענפי רכב חובה וחבויות בסך של כ-103 מיליון ש"ח בשייר (לפני מס), בגין השפעת פרסום המלצות ועדת וינוגרד, לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3% הקבועים בתקנות הקימות, ונקבע מנגנון עדכון לריבית, החל מיום 1 בינואר 2020 ובכל 4 שנים לאחר מועד זה, לפירוט ראה באור 10.א.2 לדוחות הכספיים.

בנוסף לכך, ירידת עקום הריבית בעיקר בטווח הקצר והבינוני הביאה להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח הכללי בסך של כ-10 מיליון ש"ח (לפני מס) ברבעון המדווח לעומת כ-23 מיליון ש"ח (לפני מס) ברבעון המקביל אשתקד בענפים בהם מחושבות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנהג המיטבי, לפירוט ראה באור 10.א.1 לדוחות הכספיים.

ברבעון המדווח נרשמו רווחים מהשקעות² בסך של כ-1,839 מיליון ש"ח לעומת הפסדי השקעות בסך של כ-822 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-1,704 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-819 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, הרווחים מהשקעות ברבעון המדווח לעומת הפסדים מהשקעות ברבעון המקביל אשתקד מיוחסים ברובם לפוליסות המשתתפות ברווחים, לפירוט ראה סעיף 3.3.4 להלן. בתחום ביטוח כללי נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-43 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-4 מיליון

² הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות כלולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר הנובע בעיקרו מנכסים פיננסיים זמינים למכירה לפני מיסים.

ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ובתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-41 מיליון ש"ח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-21 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

כתוצאה מן האמור לעיל, המרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים נותר ברמה דומה לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בהכנסות הריאליות מהשקעות בתחומי ביטוח כללי וביטוח בריאות וכן בהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון חלה עלייה, בשל תשואות גבוהות יותר שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

ברבעון המדווח, דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-144 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת הרבעון המקביל אשתקד בו לא נגבו דמי ניהול משתנים במרבית הפוליסות המשתתפות ברווחים בשל התשואה השלילית שהושגה על ידי הקבוצה בפוליסות המשתתפות.

ברבעון המדווח חלה ירידה במדד המחירים לצרכן שהסתכמה ב-0.2%, לעומת ירידה של 0.9% ברבעון המקביל אשתקד. יצוין כי, לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד בתיקי הנוסטרו. כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים שהונפקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

בביטוח חיים חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים.

בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בפרמיות השוטפות חל גידול שנבע בחלקו מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון 16, ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חל גידול לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

במכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך חלה עלייה ניכרת לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר התבטאה הן במכירות ביטוח חיים והן במכירות הפנסיה.

בענפי הפנסיה והגמל חלה הרעה בתוצאות כתוצאה משחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים. בנוסף לכך, התגברה מגמת העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

בתחום ביטוח הבריאות, חלה הרעה בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) לעומת הרבעון המקביל אשתקד בביטוח סיעודי ובביטוחי תאונות אישיות בשל גידול בתביעות, שקוזזה ברובה בשל שיפור חיתומי בביטוחי הקולקטיבים.

בתחום הביטוח הכללי, בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעה ריאליים וללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי שבוצע ברבעון המקביל אשתקד והעדכון בעתודות בשל השפעת הנוהג המיטבי) חל שיפור בענף רכב רכוש, וכן קיטון בהפסד החיתומי בענפי החבויות. מנגד, בענף רכב חובה חל קיטון ברווח החיתומי בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

ברבעון המקביל אשתקד נכלל ברווח הכולל סך של כ-30 מיליון ש"ח, בעקבות הפחתת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25%, החל מיום 1 בינואר 2016.

לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן. כמו כן, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

3.3 תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

3.3.1 להלן פירוט של תמצית תוצאות פעילות התחום לשנת הדוח :

מיליוני ש"ח	1-3.2017	1-3.2016	שינוי ב-%	2016
ביטוח חיים				
פרמיות שוטפות שהורווחו ברוטו ותקבולים שוטפים בגין חוזי השקעה ⁽¹⁾	1,871.6	1,703.4	10%	7,105.7
פרמיות חד פעמיות ותקבולים חד פעמיים בגין חוזי השקעה ⁽²⁾	402.7	237.5	70%	1,176.5
פרמיות שהורווחו ברוטו כולל חוזי השקעה בביטוח חיים	2,274.3	1,940.9	17%	8,282.2
דמי ניהול	319.4	158.1	102%	995.2
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	430.8	(562.9)		382.0
רווח (הפסד) כולל לפני מס	400.9	(613.2)		323.4
פנסיה				
דמי גמולים	1,660.0	1,480.0	12%	6,289.0
דמי ניהול	85.6	85.0	1%	343.7
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	(1.5)	3.7		42.5
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(0.3)	4.4		43.3
גמל				
דמי גמולים	412.0	385.0	7%	1,743.0
דמי ניהול	28.8	30.2	(5%)	118.3
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	1.5	3.7		(7.9)
רווח (הפסד) כולל לפני מס	1.9	3.9		(8.1)
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	4,346.3	3,805.9	14%	16,314.2
סה"כ דמי ניהול	433.8	273.4	59%	1,457.3
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	430.8	(555.6)		416.6
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס	402.5	(604.9)		358.6

(1) מזה: הפרמיות השוטפות ברבעון המדווח הסתכמו בכ-1,833 מיליון ש"ח לעומת כ-1,667 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

(2) מזה: הפרמיות החד פעמיות ברבעון המדווח הסתכמו בכ-342 מיליון ש"ח לעומת כ-165 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

3.3.2. להלן פירוט התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנוהלים בפנסיה ובגמל בקבוצה:

במיליוני ש"ח	31.3.2017	31.3.2016	% השינוי	31.12.2016
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	89,630	81,556	10%	87,617
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	27,655	27,601	0%	27,819
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה - ביטוח חיים	117,285	109,157	7%	115,437
נכסים מנוהלים בפנסיה	57,389	50,435	14%	55,818
נכסים מנוהלים בגמל	15,407	15,139	2%	15,485
סה"כ ביטוח החיים וחיסכון לטווח ארוך	190,081	174,731	9%	186,740

3.3.3. תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך ברבעון המדווח

(א) ביטוח חיים

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-10% בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שנבעה בחלקה מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, כאמור בסעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה עלייה של כ-70% לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

על פי נתוני משרד האוצר³, נכון ליום 31.3.2017 היקף הנכסים המצרפי בביטוח חיים משתף ברווחים הסתכם בכ-270 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-11% לעומת 31.3.2016 (לעומת כ-10% בקבוצה).

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם ברבעון המדווח בכ-2.1%, לעומת כ-1.7% ברבעון המקביל אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הגידול ברווח הכולל בביטוח חיים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הושפע בעיקרו מעליית עקום הריבית חסרת הסיכון, אשר גרם לקיטון בהפרשות המיוחדות בסך כולל של כ-168 מיליון ש"ח (לפני מס), זאת לעומת גידול בהפרשות המיוחדות בסך של כ-711 מיליון ש"ח (לפני מס) ברבעון המקביל אשתקד. לפירוט ראה סעיף 3.1 לעיל.

המרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד הפוליסות המבטיחות תשואה בביטוח חיים נותר ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד. דמי הניהול המשתנים שנרשמו ברבעון המדווח בפוליסות המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-144 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת אי גביית דמי ניהול משתנים במרבית הפוליסות המשתתפות ברווחים בשל התשואה השלילית שהושגה על ידי הקבוצה בפוליסות המשתתפות ברבעון המקביל אשתקד.

בנוסף, חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים, לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

לפירוט נוסף בנוגע למרווח הפיננסי הכולל בביטוח חיים ראה גם באור 2.ג.5 לדוחות הכספיים.

³ מבוסס על נתוני אתר "ביטוח נט".

(ב) קרנות פנסיה**היקף הפעילות**

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-12% בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר הושפעה ממכירות חדשות ומהגדלות שכר, בניכוי ביטולים, וכן מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, לפירוט ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל.

על פי נתוני משרד האוצר⁴, היקף דמי הגמולים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות ברבעון הראשון של שנת 2017 הסתכם בכ-8,268 מיליון ש"ח לעומת כ-7,272 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עלייה בשיעור של כ-14%.

ברבעון המדווח, בענף הפנסיה התגברה מגמת העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים⁵ לעומת הרבעון המקביל אשתקד. העברות הכספים לקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה הסתכמו בכ-592 מיליון ש"ח (לעומת כ-148 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד), ומנגד העברות הכספים מקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה לקרנות/קופות אחרות הסתכמו בכ-1,081 מיליון ש"ח (לעומת כ-360 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד). העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-489 מיליון ש"ח (לעומת כ-212 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד). העברות הכספים לקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה ומנגד העברות הכספים מקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה לקרנות/קופות אחרות הושפעו בחלקן מיישום הוראות חוזר איחוד חשבונות כאמור בסעיף 1.3.2(ה) לעיל.

על פי נתוני משרד האוצר⁶ נכון ליום 31 במרס 2017, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות הסתכם בכ-264 מיליארד ש"ח, לעומת כ-223 מיליארד ש"ח ביום 31 במרס 2016 (עלייה של כ-19%) ולעומת כ-255 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2016 (עלייה של כ-4%).

בנכסים המנוהלים בקבוצה, חלה עלייה של כ-14% נכון ליום 31 במרס 2017 לעומת 31 במרס 2016, אשר הושפעה מהעלייה בצבירה השוטפת נטו⁷ וכן מרווחים מהשקעות.

כתוצאה מהאמור לעיל, חלה ברבעון המדווח ירידה בנתח השוק של הקבוצה בענף קרנות הפנסיה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הושפעה בעיקרה מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות וכן מגידול בעמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות שהושפע מעליה בהפחתת הוצאות רכישה נדחות שנבעה בחלקה מעלייה בניוד יוצא נטו.

סך דמי הניהול נותר ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד בשל המשך שחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים לנוכח התחרות בשוק וזאת על אף עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ודמי הגמולים.

⁴ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

⁵ דמי הגמולים בפנסיה אינם כוללים העברות כספים בגין מעבר עמיתים מקרן לקרן.

⁶ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

⁷ צבירה שוטפת, נטו, מוגדרת כדמי גמולים בתוספת מעבר עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי פנסיה.

קופות גמל (ג)**היקף הפעילות**

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-7% בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הנובעת בעיקרה מגידול בהפקדות לקופת גמל להשקעה וחיסכון לכל ילד. לפירוט בעניין, ראה סעיפים 6.3.14 ו-6.3.15 בחלק ב' לדוח התקופתי.

ברבעון המדווח, בענף הגמל התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים⁸ לעומת הרבעון המקביל אשתקד. העברות הכספיים לקופות הגמל של הקבוצה הסתכמו בכ-174 מיליון ש"ח (לעומת כ-67 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד), ומנגד העברות הכספיים מקופות הגמל של הקבוצה לקופות אחרות הסתכמו בכ-522 מיליון ש"ח (לעומת כ-266 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד). העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-348 מיליון ש"ח ברבעון המדווח (לעומת כ-199 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד).

על פי נתוני משרד האוצר⁹ נכון ליום 31 במרס 2017, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קופות הגמל הסתכם בכ-410 מיליארד ש"ח, לעומת כ-380 מיליארד ש"ח ביום 31 במרס 2016 (עלייה של כ-8%) ולעומת כ-403 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2016 (עלייה של כ-2%).

בהיקף הנכסים המנוהלים בקבוצה לעומת 31 במרס 2016 חלה עלייה של כ-2% שהושפעה בעיקרה מהכנסות מהשקעות בקיזוז העברות כספיים נטו בגין מעבר עמיתים לגופים מוסדיים אחרים.

רווח כולל לפני מס

הרווח הכולל בגמל ברבעון המדווח לעומת הרבעון הראשון של שנת 2016 הושפע מירידה בהכנסות מדמי ניהול בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

פרטים נוספים בהתפתחות הרווח בביטוח חיים 3.3.4**(א) תשואות משוקללות בפוליסות המשתתפות ברווחים (באחוזים):****פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')**

רבעון ראשון 2017			
2016	2016	2017	
4.66	(0.42)	1.90	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) ברוטו
3.44	(0.57)	1.49	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו
4.35	(1.32)	1.70	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו
3.12	(1.47)	1.29	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004

רבעון ראשון 2017			
2016	2016	2017	
3.69	(0.56)	1.71	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) ברוטו
2.45	(0.86)	1.41	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו
3.37	(1.46)	1.51	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו
2.14	(1.76)	1.21	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

⁸ דמי הגמולים בגמל אינם כוללים העברות כספיים בגין מעבר עמיתים מקופה לקופה.

⁹ מבוסס על נתוני אתר ה"גמל-נט".

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')				
רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017
(0.42)	1.02	1.47	2.50	1.90
(0.57)	0.82	1.13	2.00	1.49
(1.32)	1.54	1.88	2.19	1.70
(1.47)	1.34	1.53	1.69	1.29

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004				
רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017
(0.56)	0.92	1.37	1.94	1.71
(0.86)	0.61	1.05	1.62	1.41
(1.46)	1.42	1.76	1.61	1.51
(1.76)	1.13	1.47	1.32	1.21

(ב) רווחי השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול בגינם

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה, וזאת על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה:

2016	רבעון ראשון 2016	רבעון ראשון 2017	
במיליוני ש"ח			
2,378	(1,113)	1,056	רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול
995	158	319	דמי ניהול

רבעון ראשון 2017	רבעון רביעי 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016
במיליוני ש"ח				
1,056	1,272	1,217	1,001	(1,113)
319	363	281	194	158

רווחי (הפסדי) ההשקעה
שנזקפו למבוטחים לאחר דמי
ניהול

דמי ניהול

(ג) תשואות משוקללות בקרנות פנסיה (באחוזים)

מגדל מקפת (אישית) - אפיק כללי			
תשואה פיננסית לתקופה	רבעון ראשון 2017	רבעון ראשון 2016	2016
תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו	1.57	(1.19)	3.99

מגדל מקפת (אישית) - אפיק כללי				
רבעון ראשון 2017	רבעון רביעי 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016
1.57	1.69	1.98	1.49	(1.19)

תשואה נומינלית חיובית
(שלילית) ברוטו

3.4 תחום ביטוח בריאות

3.4.1 להלן תיאור תמציתי התוצאות בתחום ביטוח בריאות (במיליוני ש"ח):

2016	שינוי ב-%	1-3.2016	1-3.2017
1,177.2	14%	277.8	315.5
6.2		(9.0)	7.0
2.8		(13.6)	4.9

פרמיות שהורווחו ברוטו

רווח (הפסד) לתקופה לפני
מס

רווח (הפסד) כולל לפני מס

3.4.2 תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

היקף הפעילות

העלייה בפרמיות ברבעון הראשון של שנת הדוח לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובעת בעיקרה מגידול בפרמיות ביטוחי פרט, בשל השפעת המכירות החדשות בניכוי ביטולים. מגמת העלייה בפרמיות ניכרת בכל מוצרי הבריאות אותם הקבוצה משווקת. בנוסף, חלה עלייה מסוימת בפרמיות מביטוחים קבוצתיים.

רווח כולל לפני מס

המעבר לרווח כולל ברבעון המדווח לעומת הפסד כולל ברבעון המקביל אשתקד, נובע בעיקרו מגידול ניכר בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות. מנגד, בתוצאות החיתומיות חלה הרעה בביטוח סיעודי וביטוח תאונות אישיות בשל גידול בתביעות שקוזזה ברובה בשל שיפור חיתומי בביטוחי הקולקטיבים.

לפירוט נוסף ראה באור 3.ג.5 לדוחות הכספיים.

3.5 תחום ביטוח כללי

3.5.1 להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח כללי :

מיליוני ש"ח	1-3.2017	1-3.2016	שינוי ב-%	2016
רכב חובה				
פרמיות ברוטו	144.8	175.7	(18%)	558.4
פרמיות בשייר	142.2	173.5	(18%)	547.4
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	14.1	(36.4)		(67.5)
רווח (הפסד) כולל לפני מס	20.2	(44.7)		(78.4)
רכב רכוש				
פרמיות ברוטו	258.8	238.7	8%	884.7
פרמיות בשייר	255.8	237.2	8%	879.2
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	4.6	(30.0)		(79.4)
רווח (הפסד) כולל לפני מס	6.5	(31.8)		(81.5)
רכוש אחר				
פרמיות ברוטו	189.4	178.4	6%	661.5
פרמיות בשייר	92.4	87.5	6%	290.7
רווח לתקופה לפני מס	19.9	13.9		39.2
רווח כולל לפני מס	20.6	13.1		38.2
חביות				
פרמיות ברוטו	98.5	128.2	(23%)	336.2
פרמיות בשייר	81.1	114.4	(29%)	251.4
הפסד לתקופה לפני מס	(14.2)	(66.2)		(48.3)
הפסד כולל לפני מס	(9.9)	(72.5)		(56.4)
סה"כ תחום ביטוח כללי				
פרמיות ברוטו	691.6	721.0	(4%)	2,440.7
פרמיות בשייר	571.6	612.6	(7%)	1,968.7
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	24.5	(118.7)		(155.9)
רווח (הפסד) כולל לפני מס	37.3	(136.0)		(178.0)

3.5.2 תוצאות הפעילות ברבעון הראשון של שנת הדוח

היקף הפעילות

הירידה בפרמיות ברוטו ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד, התבטאה בביטוח רכב חובה בעקבות קיטון בכמות הפוליסות וכן בענפי החביות בשל קיטון בכמות הפוליסות כמו גם בשל שינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים.

מנגד, חלה עלייה בפרמיות בביטוח רכב רכוש בשל עלייה בפרמיה הממוצעת וכן בביטוחי רכוש אחרים כתוצאה מגידול בכמות הפוליסות.

רווח כולל לפני מס

המעבר מהפסד כולל ברבעון המקביל אשתקד לרווח כולל ברבעון המדווח, נבע בעיקרו מהגדלת העתודות האקטואריות ברבעון המקביל אשתקד בעקבות המלצות ועדת וינגרד. בנוסף לכך, חל גידול בהכנסות הריאליות מהשקעות ברבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל אשתקד וכן שיפור בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעה ריאליים).

ברבעון המקביל אשתקד, בעקבות פרסום המלצות ועדת וינגרד, לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3% הקבועים בתקנות הקיימות, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת האמור ובהתאם לכך הגדילה את ההפרשות ליום 31 במרס 2016 בסך של כ-103 מיליון ש"ח בשייר לפני מס, מתוכן בענף רכב חובה כ-71 מיליון ש"ח ובענפי החבויות כ-32 מיליון ש"ח, לפירוט ראה באור 2.א10 לדוחות הכספיים.

ברבעון המדווח חל גידול בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים, בהם מיושמים עקרונות הנוהג המיטבי, בסך של כ-10 מיליון ש"ח לפני מס בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון בטווח הקצר והבינוני זאת לעומת הפרשה בסך של כ-23 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. לפירוט ראה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

להלן ניתוח התוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) לפי ענפים:

בענף רכב חובה בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) וללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי ברבעון המקביל אשתקד כאמור לעיל) חל קיטון לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר בו הייתה התפתחות חיובית בניסיון התביעות שהובילה לקיטון בהערכה האקטוארית בגין שנות חיתום ותיקות.

בענף רכב רכוש חל מעבר מהפסד חיתומי לרווח חיתומי (ללא רווחי השקעות ריאליים) אשר הושפע בחלקו מעלייה בפרמיה הממוצעת בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד לעומת החמרה שחלה ברבעון המקביל אשתקד בניסיון התביעות.

בענפי רכוש (ללא רכב) חלה עלייה ברווח החיתומי (ללא רווחי השקעות ריאליים) לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר נבעה מהתפתחות חיובית בניסיון התביעות שהובילה לקיטון בהערכה האקטוארית.

בענפי החבויות, בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) וללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי ברבעון המקביל אשתקד והשפעת ההפרשות בגין עקרונות הנוהג המיטבי כאמור לעיל), חל ברבעון המדווח צמצום בהפסד החיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר נבע בעיקרו מהתפתחות שלילית בניסיון התביעות ברבעון המקביל אשתקד.

3.6 נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים

מיליוני ש"ח	31.3.2017	31.3.2016	% השינוי	31.12.2016
סה"כ מאזן	137,136	125,623	9%	134,434
סה"כ נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	92,370	83,828	10%	90,083
סה"כ הון	5,165	4,197	23%	4,858
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	125,316	116,203	8%	123,313
מתוכן:				
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	91,569	83,280	10%	89,523
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	33,747	32,923	3%	33,790

הגידול הן בהיקף הנכסים והן בהיקף ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה הושפע בעיקרו מהגידול בצבירות נטו בתיק הנכסים וכן מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון.

העלייה ביתרות המזומנים ושווי המזומנים מכ-9.1 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2016 לכ-10.0 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 במרס 2017, נובעת בעיקרה מגידול בתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת נטו, לפירוט ראה את דוח תזרים המזומנים בדוחות הכספיים של החברה.

הגידול בהון לעומת 31 בדצמבר 2016 נובע בעיקרו מרווח כולל בסך כ-307 מיליון ש"ח ברבעון המדווח.

ההון הקיים בחברה ליום 31.3.2017, על פי תקנות והנחיות הממונה המחושב על-פי תקנות ההון הינו כ-8,595 מיליוני ש"ח, כולל הון משני ושלישוני מורכב של כ-3,437 מיליון ש"ח (בניכוי סכום בסך של כ-167 מיליון ש"ח בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב). לחברה עודף של כ-4,302 מיליוני ש"ח מעל ההון המינימלי הנדרש.

לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון ראה פירוט בבאור 6 בדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר היערכות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס סולבנסי 2, ראה סעיף 4.2 להלן וכן באור 6. בדוחות הכספיים.

3.7 מקורות מימון

במיליוני ש"ח	31.3.2017	31.3.2016	31.12.2016
התחייבויות פיננסיות	3,713	2,829	3,821
הלוואות לזמן ארוך ⁽¹⁾	3,610	2,711	3,610
הלוואות לזמן קצר	1	-	1
נגזרים ⁽²⁾	102	118	210
מזה:			
נגזרים בגין התחייבויות עבור פוליסות תלויות תשואה	84	56	169

(1) יתרת הלוואות לזמן ארוך נכון ליום 31.3.2017 מורכבת בעיקרה מהנפקות של מגדל גיוס הון שיתרתן בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-3,605 מיליון ש"ח. אגרות החוב האמורות משמשות בחברה כהון משני ושלישוני מורכב, לפי העניין, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני. הגידול ביתרת הלוואות לזמן ארוך נכון ליום 31.3.2017 לעומת 31.3.2016 נובע

מהנפקת סדרה ה' בחודש ספטמבר 2016 בערך נקוב של כ-901 מיליון ש"ח, אשר יתרתה בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-888 מיליון ש"ח.

(2) יתרת הנגזרים הכלולה בהתחייבויות הפיננסיות משקפת את ההתחייבות שנוצרה ליום המאזן בשל הפעילות בנגזרים, בעיקר בנושא החשיפה למט"ח.

4. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית

4.1. סביבה מקרו כלכלית

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על הקבוצה¹⁰.

4.1.1. התפתחויות במשק ובתעסוקה

הקבוצה פועלת במסגרת המשק הישראלי אשר מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני משליך על מכירותיה בתחומים שונים, על היקף תביעות הביטוח ועל עלויות שונות הכרוכות בתפעולה. לרמת התעסוקה והשכר במשק הישראלי השפעה בעיקר על היקף עסקי ביטוח חיים והחיסכון לטווח ארוך של הקבוצה.

הסביבה העולמית - הפעילות הכלכלית העולמית מציגה תמונה חיובית ברובה, אם כי ממשיכה לשרור אי-ודאות לגבי התהליכים הפוליטיים והשלכותיהם הכלכליות. כמו כן, תחזיות הצמיחה בחלק מהמשקים המפותחים עודכנו קלות כלפי מעלה, וחל שיפור בקצב הצמיחה של הסחר העולמי.

המשק הישראלי - ברבעון המדווח חלה התמתנות בצמיחת המשק, שהתבטאה בירידה בצריכה הפרטית ובהשקעה בנכסים קבועים בעיקר בשל ירידה חריגה ברכישות כלי רכב לעומת הרבעון שקדם לו. מנגד, ביצוא סחורות ושירותים חלה עלייה.

על פי אומדן ראשון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לרבעון הראשון של שנת 2017¹¹, ברבעון המדווח עלה התוצר המקומי הגולמי בשיעור של כ-1.4% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 4.7% ברבעון הרביעי של שנת 2016 ושל כ-4.1% ברבעון השלישי של שנת 2016, ועלייה של כ-4.0% בשנת 2016 כולה. בתוצר לנפש חלה ירידה של כ-0.5% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של כ-2.0% בשנת 2016. התמ"ג העסקי עלה בכ-0.6% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של כ-4.3% בשנת 2016.

העלייה המתונה בתוצר ברבעון המדווח משקפת ירידות בהוצאה לצריכה פרטית (כ-1.6%) ובהשקעות בנכסים קבועים (כ-5.6%) ומנגד עליות ביצוא סחורות ושירותים (כ-10.6%) ובהוצאה לצריכה ציבורית (כ-2.5%). בנוסף, חלה ירידה ביבוא סחורות ושירותים (כ-8.9%).

שוק העבודה - במהלך הרבעון המדווח נמשך השיפור בשוק העבודה. שיעור האבטלה הסתכם לכ-4.2% בממוצע לעומת כ-4.8% בממוצע בשנת 2016. כמו כן, בחודשים ינואר - פברואר 2017 חלה עלייה של כ-2.3% בשכר הריאלי הממוצע לעומת ממוצע שנת 2016.

4.1.2. שוק ההון

חברות הביטוח, קרנות הפנסיה וקופות הגמל והחברות הפועלות במסגרת השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים, השלכה מהותית, הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה.

ברבעון המדווח נמשך המומנטום החיובי בשווקים הפיננסיים, כאשר בעולם נרשמו עליות שערים במדדי המניות ואילו בארץ נרשמה מגמה מעורבת במדדי המניות.

¹⁰ הסקירה מבוססת, בין היתר, על פרסומי בנק ישראל ועל פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
¹¹ לפי אומדן החשבונות הלאומיים לישראל לרבעון הראשון של שנת 2017 שפורסם ביום 16 במאי 2017.

להלן מגמות עיקריות ברבעון המדווח באפיקי ההשקעה העיקריים והשלכותיהן:

אינפלציה – ברבעון המדווח ירד מדד המחירים לצרכן בכ-0.2% לפי מדד ידוע ועלה בכ-0.1% לפי מדד בגין.

ריבית - הריבית המוניטרית לחודש מרס 2017 הסתכמה בכ-0.1%, בדומה לריבית לחודש דצמבר 2016. בסוף הרבעון המדווח הציפיות לאינפלציה¹² (ל-12 החודשים הבאים) עמדו על שיעור שלילי כ-0.1%, לעומת ציפיות לאינפלציה בשיעור של כ-0.5% בסוף שנת 2016. כתוצאה, הריבית הריאלית בסוף הרבעון המדווח הסתכמה בכ-0.2% לעומת ריבית ריאלית שלילית בשיעור של כ-0.4% בסוף שנת 2016.

אגרות חוב ממשלתיות – ברבעון המדווח, נרשמה יציבות יחסית בתשואות לפדיון של האג"ח השיקלי. לעומת זאת, באג"ח הצמוד הממשלתי חלו ירידות קלות בתשואות לפדיון בטווח הקצר והבינוני ועליות קלות בתשואות לפדיון בטווח הארוך.

כתוצאה, מתחילת שנת 2017 הניבו האג"ח השקליות בריבית קבועה תשואה ריאלית ממוצעת של כ-0.9% והאג"ח הצמודות הניבו תשואה ריאלית שלילית ממוצעת של כ-0.5%.

אגרות חוב קונצרניות – ברבעון המדווח, חלו ירידות בתשואות לפדיון באג"ח הקונצרניות הצמודות והשקליות, אשר הושפעו מירידה במרווח הסיכון מול אגרות החוב הממשלתיות.

כתוצאה, בסיכומו של הרבעון המדווח, מדד האג"ח הקונצרניות עלה ריאלית בכ-1.6%.

שינויי הריבית והאינפלציה הצפויה, כאמור, גרמו לשינויים בתשואות הגלומות בתיקי הנכסים הפיננסיים שמחזיקות חברות הביטוח, לרבות תיקי הנכסים המוחזקים מול הפוליסות המשתתפות ברווחים, מהן נגזרים רווחי ההשקעות של חברות הביטוח.

לרמת הריביות הנמוכה השפעה על הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח החיים, כמו גם להקטנת התשואה העתידית של כספי העמיתים. לפרטים נוספים בדבר השפעת הריבית על העתודות בביטוח חיים ועל יצירת עודף/גירעון אקטוארי בקרנות הפנסיה, ראה סעיף 1.3.1 לעיל.

מניות (שוק מקומי) - ברבעון המדווח נרשמה ירידה במדד ת"א 35 אשר הושפעה מירידה במגזר הפארמה ומנגד חלה עלייה במדדי המניות האחרים.

בסיכומו של הרבעון המדווח, מדד ת"א 125 ירד ריאלית בכ-2.2%, מדד ת"א 35 ירד ריאלית בשיעור של כ-4.8%, מדד ת"א 90 עלה ריאלית בכ-8.6%, ומדד יתר המניות עלה ריאלית בכ-4.5%.

מניות (שווקי חו"ל) - במהלך הרבעון המדווח נרשמו עליות שערם באירופה, בארה"ב וכן במשקים המתעוררים.

ברבעון המדווח, מדד המניות העולמי MSCI עלה בכ-6.4% (עלייה של כ-0.5%, כולל השפעת שער החליפין), מדד ה-NASDAQ 100 עלה בכ-11.8% (עלייה של כ-5.6% כולל השפעת שער החליפין) ומדד ה-DOW JONES עלה בכ-4.6% (ירידה של כ-1.2% כולל השפעת שער החליפין).

מט"ח - בסיכומו של הרבעון המדווח, השקל התחזק מול המטבעות העיקריים בעולם. הייסוף חל על רקע עודף בחשבון השוטף ובצמיחה הגבוהה יחסית של המשק המקומי, וכן על רקע המדיניות המוניטרית המרחיבה בה נוקטים בנקים מרכזיים בעולם.

בסיכומו של הרבעון המדווח, השקל התחזק מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-5.9%, מול האירו השקל התחזק בשיעור של כ-4.2%, מול הלירה שטרלינג התחזק השקל בשיעור של כ-4.4%, ומול היין היפני התחזק השקל בשיעור של כ-1.6%.

¹² הציפיות לאינפלציה מבוססות על פערי תשואות אג"ח ממשלתיות צמודות ולא צמודות.

4.1.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוח, חלה עלייה במדדי המניות בארץ ובעולם וכן עלייה מסוימת בשערי אגרות החוב.

בארץ, מדד המחירים לצרכן בגין חודש אפריל 2017 עלה בשיעור של 0.2%.

בנק ישראל עדכן בחודש אפריל 2017 את תחזית הצמיחה בארץ לשנת 2017 כלפי מטה, מ-3.2% ל-2.8%.

קרן המטבע הבינלאומית עדכנה בחודש אפריל 2017 את תחזית הצמיחה העולמית לשנת 2017 כלפי מעלה, מ-3.4% ל-3.5%.

4.2 דירקטיבת Solvency II

4.2.1 בחודש פברואר 2017 פורסמו והועברו לוועדת הכספים של הכנסת הוראות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II.

ההוראות כאמור אושרו ביום 22 במאי 2017 על ידי וועדת הכספים של הכנסת (בכפוף לאפשרות לדין נוסף בוועדת הכספים) עם הארכה של תקופת המעבר לעניין עמידה בהון הנדרש לכושר פירעון בשלוש שנים נוספות, כלומר תקופת המעבר תסתיים ביום 31 בדצמבר 2024 במקום ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן "ההוראות המעודכנות").

ההוראות המעודכנות נועדו לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה EC/2009/138, המכונה "Solvency II" ("הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

בדעת הממונה לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל חברות הביטוח יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקרת והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך להערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA).

ההוראות המעודכנות מבוססות על הנדבך הכמותי לפי הדירקטיבה והוראותיה הנלוות. על פי ההוראות המעודכנות, הנדבך הכמותי ייושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017. יחד עם זאת, חברות ביטוח תידרשנה לעמוד, בשלב זה, גם במשטר הקיים לפי תקנות ההון.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

(א) ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח ("SCR"). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

(ב) רמה מינימלית של הון ("MCR" או "סף הון") המחייבת השלמת הון.

ההוראות המעודכנות כוללות הוראות דיווח לממונה במקרים בהם החברה אינה עומדת או חוששת שלא תעמוד ברמות ההון האמורות וכן הוראות להגשת תוכנית להבטחת עמידתה ברמות ההון האמורות.

בהתאם להוראות המעודכנות, סף ההון יהיה שווה לסכום הגבוה מבין ההון הראשוני הנדרש מחברת ביטוח לפי תקנות ההון לבין סכום המחושב כשיעור מה-SCR, לא יותר מ-45% מה-SCR ולא פחות מהגבוה מבין 25% מה-SCR או סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות כהגדרתן בהנחיות המעודכנות.

ההוראות המעודכנות כוללות, בין היתר, הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

(1) עמידה בדרישות ההון (SCR):

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 ("תקופת הפריסה") יגדל באופן הדרגתי עד לעמידה ב-100% מה-SCR. רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון טרם פירסמה את מדרג העמידה ב-SCR המעודכן עבור תקופת המעבר הארוכה יותר.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 ("IQIS5") והיה מבוסס על תקנות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה הממונה בחודש אפריל 2016. על פי תרגיל IQIS5 שביצעה מגדל ביטוח, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, למגדל ביטוח חוסר בהון בהיקף של כ-3.1 מיליארדי ש"ח. החוסר בהון כאמור, הינו לאחר התחשבות בהוראות המעבר של הממונה לעניין סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות על ידי מגדל ביטוח אשר דרישת ההון הנוספת בגין היא בסך של כ-1.2 מיליארד ש"ח.

החוסר בהון ליום 31 בדצמבר 2015 בהתחשב בגיוס הון משני שבוצע בשנת 2016 בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח ובהוראות המעבר לעניין סוגים מסוימים של השקעות כאמור, הינו כ-2.2 מיליארד ש"ח. תוצאות התרגילים לעיל אינם כוללים השפעת פעילות מגדל ביטוח ותוצאותיה בשנת 2016 על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות וכן השפעות אקסוגניות כגון שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

תוצאת תרגיל IQIS5 האמורה לעיל מבוססת על הנחיות IQIS5 ואיננה מעודכנת להוראות המעודכנות, השונות בנושאים מסוימים מההנחיות ליישום IQIS5.

ליישום ההוראות המעודכנות (ללא הוראות מעבר) על תרגיל IQIS5 הייתה ככל הנראה השפעה חיובית מהותית על החוסר בהון.

בהתחשב בהוראות המעבר לעמידה ב-SCR כפי שנכללו בהוראות המעודכנות שהוגשו לוועדת הכספים ועל סמך תוצאות ה-IQIS 5 שהתייחס ליתרות ליום 31 בדצמבר 2015, למגדל ביטוח לא היה חוסר בהון. מגדל ביטוח תידרש להשלים את ההון הנדרש העולה מהתרגיל עד ל-100% מה-SCR, בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024, כפי שאושר על ידי ועדת הכספים, ראה לעיל.

תוצאות תרגיל IQIS5 כוללות את פעולות מגדל ביטוח לצמצום החוסר בהון כפי שבא לידי ביטוי בתרגילים הקודמים, בין היתר, באמצעות הנפקות הון משני ושלישוני וצמצום סיכונים פיננסיים. פעולות אלה קוזזו במידה מסוימת, בין היתר, על ידי הגדלת דרישות הון בגין סיכונים ביטוחיים בעקבות פרסום הבהרות הממונה לתרחישים ביטוחיים במסגרת ההנחיה לביצוע IQIS5.

בכפוף לאמור לעיל, תוצאות תרגילי IQIS מהוות אינדיקציה מסוימת להשפעת משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II ומשקפות, בעיקר, דרישות הון גבוהות יותר ביחס לדרישות ההון הקיימות בגין סיכונים פיננסיים (הן בתיק הנוסטרו והן בתיק המשתתף) וביטוחיים (בין היתר אריכות חיים, ביטולים ותחלואה).

מגדל ביטוח פועלת לעמידה ביעדי ההון על פי משטר ההון החדש על ידי הרחבת בסיס ההון שלה והתאמת תמהיל ההשקעות. כמו כן קיימות למגדל ביטוח אפשרויות להקטנת דרישות ההון באמצעים נוספים כגון המשך הפחתת סיכונים בתיק הנוסטרו, התאמת תמהיל המוצרים, רכישת ביטוחי משנה ועוד. השימוש באמצעים כאמור, עלול להשפיע באופן מהותי על הרווחיות העתידית של מגדל ביטוח, והוא יבחן בהתחשב במחירים החלופיים שישירו באותה עת, בתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות ובמידת הצורך.

יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשטני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, התרגיל מבוצע כחלק מההיערכות ליישום המודל ככל שיחול במתכונתו הנוכחית, הבנת ההוראות החדשות והשלמת ההערכות האירגונית והמיכונית.

כאמור על פי הנחיית הממונה, בוצעו מספר תרגילים המהווים סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח שמטרתם לכייל את המודל ולהתאימו. אי לכך, ייתכן שהתוצאות בפועל יהיו שונות מתוצאות התרגילים. יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, מגדל ביטוח נערכת לעמידה במשטר ההון החדש בהתאם לאינדיקציות המתקבלות מתוצאות התרגילים.

ההוראות המעודכנות והפעולות שננקטו על ידי מגדל ביטוח, כאמור לעיל, עשויות לצמצם באופן ניכר את החוסר בהון.

5. שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

תחומי הפעילות של הקבוצה נתונים לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים. ההסדרים התחיקתיים המהותיים שפורסמו בתקופה החל מינואר 2017 ועד לפרסום הדוח התקופתי, כאמור, נכללו בדוח התקופתי לשנת 2016. בפרק זה יובאו שינויים מהותיים בהסדרים התחיקתיים אשר פורסמו ממועד הדוח התקופתי ועד למועד פרסום דוח זה.

המידע המופיע בסעיף זה בנוגע להערכות החברה הינו בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על נוסח החוזר/טיוטה כפי שהיא במועד הדוח ועל הערכות והנחות החברה בדבר דרכי פעולה שבהם יבחרו הגופים הפועלים בשוק. הערכות אלה עשויות שלא להתממש אם ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי.

5.1. הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים והוראות כלליות

הסדרים בתוקף

5.1.1. בחודש מרס 2017 פרסם הממונה מכתב למנהלי חברות הביטוח **בעניין חישוב הערך הגלום לשנת 2016**. בהתאם למכתב הממונה, על פי חוזר שעניינו **פרסום לציבור של הערך הגלום בפוליסות ארוכות טווח בחברות ביטוח ("חוזר הערך הגלום")** החל משנת 2007 יש לפרסם את חישוב הערך הגלום בפוליסות ארוכות הטווח, עד למועד הדיווח הכספי לרבעון ראשון של שנה נתונה בגין נתונים התקפים לסוף שנה קודמת. חישוב זה, מבוצע בד בבד עם חישוב התחייבויות ביטוחיות בגין פוליסות ארוכות טווח לצורך המאזן הכלכלי.

הממונה ציינה כי על אף ששני החישובים הנ"ל מבוססים על מודל תזרים מזומנים והנחיות עבודה דומים, דווקא וקטור הריבית בו נעשה שימוש לצורך החישובים הינו שונה, ומביא לכך שתוצאותיו הסופיות של החישוב - שונות. על מנת לפשט את החישובים ואת תהליכי העבודה והבקורות הנחתה הממונה כי לצורך חישוב הערך הגלום, על מבטחים לעשות שימוש בווקטור הריבית המשמש עבור חישוב ההתחייבויות הביטוחיות על פי הסולבנסי 2 וכן פירטה אלו התאמות נוספות שיש לבצען בדיווח הערך הגלום.

להנחיות האמורות במכתב לעיל השפעה על חישוב הערך הגלום של החברה, לפירוט ראה דוח הערך הגלום של החברה.

5.2. הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

הסדרים בתוקף

5.2.1. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, ("תקנות זקיפת תשואה")

בהמשך לאמור בסעיף סעיף 6.3.11 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וסעיף 1.3.2(א) לעיל בנוגע לעתירה תלויה ועומדת של פורום החוסכים לפנסיה בישראל ואיגוד בתי ההשקעות, בה הם עותרים להורות למדינה להנפיק אגרות חוב מיועדות גם לקופות הגמל, בדומה לאלה המונפקות לקרנות הפנסיה, אשר במסגרת העתירה האמורה, מבקשת התאחדות לחברות ביטוח חיים בע"מ ("ההתאחדות"), כי בית המשפט יורה למדינה להקצות אג"ח מיועדות גם לקופות ביטוח - משתתפות ברווחים, בחודש מרס 2017 הגישה המדינה הודעת עדכון אשר בה ציינה, בין היתר, את עמדתה לפיה אין לאף אדם או גוף זכות מוקנית לקבלת תמיכה מהמדינה, וכי מתן הטבה של אג"ח מיועדות רק לקרנות הפנסיה מהווה למעשה סובסידיה שנועדה לתמרץ את הציבור הרחב לבחור במסלול חסכון פנסיוני זה לגבי רובד ההכנסה שאינו עולה על פעמיים השכר הממוצע במשק וכי קיימים הבדלים מהותיים בין קרנות הפנסיה לבין קופות הגמל וביטוחי המנהלים, המבססים את מדיניותן החברתית-כלכלית של ממשלות ישראל להקצות אג"ח מיועדות רק לקרנות הפנסיה ואין מדובר בהפליה אסורה.

ביום 23 באפריל 2017 הגישה ההתאחדות את עמדתה ביחס להודעת העדכון של המדינה האמורה לעיל, וביום 14 במאי 2017 החליט בית המשפט העליון כי התיק יוחזר להרכב וישמע בפני בית המשפט בספטמבר 2017.

5.2.2. קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה

בחודש ספטמבר 2016 פרסם הממונה את חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה. מטרת החוזר הינה ליצור מבנה אחיד ומודולרי לתכניות לביטוח אובדן כושר עבודה. בחוזר נקבעו הכללים והתנאים שצריכה להכיל תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה בסיסית, כאשר לתכנית זו יוכל המבוטח לצרף על פי בחירתו, נספחים שונים המרחיבים את הכיסוי הבסיסי ולצידם תצורף בכל אופן "הרחבה לנכות חלקית" המוגדרת כהרחבת חובה אשר תצורף לכל פוליסה שתירכש ממועד תחילת השיווק, וזאת בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזר. בחודש מאי 2017 פרסם הממונה חוזר מתקן בו דחה את מועד התחולה לעניין שיווק פוליסות חדשות לחודש אוגוסט 2017 חלף המועד המקורי- מאי 2017.

להערכת החברה, השינויים האמורים עשויים להביא לעלייה בתעריפי אובדן כושר עבודה, אולם בשלב זה עדיין קשה להעריך את ההשפעה של השינויים הנ"ל על רווחיות החברה.

5.2.3. בחודש מאי 2017 פרסם תיקון לחוזרים: הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה, קרן פנסיה חדשה כללית והוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות. מטרת תיקון החוזרים הינה להתמודד עם הסבסוד הצולב שנוצר כתוצאה מחישוב מקדמי המרה לקצבה לפורשים בהתאם לריבית גבוהה מריבית השוק¹³.

בין היתר, משנים החוזרים את מנגנון חישוב הצמדת הפנסיה כך שמבוטח שיחל לקבל קיצבה בגין אירוע מזכה שארע לאחר מועד תחילת החוזרים ("פנסיונרים חדשים"), יהא זכאי לפנסיה אשר צמודה לתשואה בפועל של תיק ההשקעות (בניכוי התשואה שהייתה

¹³ בקרנות הפנסיה החדשות, ביחס לעמיתים הפעילים והמוקפאים, נוצר גירעון כתוצאה מפרישות חדשות לפנסיה של מבוטחים. הגירעון נובע מהפער בין הריבית התחשיבית (הגבוהה יותר) הגלומה במקדם ההמרה לפנסיה לפיו מחשבים את סכומי הפנסיה המגיעים לפורשים לגמלאות (מקדם המחושב לפי הנחיות האוצר) לבין הריבית חסרת הסיכון במשק (הנמוכה יותר) לפיה מהווה התחייבות הקרן כלפי הפנסיונרים במאזן האקטוארי (הריבית נקבעת לפי הנחיות האוצר). הפער שבין שווי ההתחייבות כלפי הפנסיונרים ובין היתרה הצבורה בחשבונם בפועל ערב פרישתם לגמלאות, מתחלק בין כלל המבוטחים בקרן באמצעות מנגנון האיזון האקטוארי.

גלומה במקדם הפנסיה). הצמדת הפנסיה בפועל תבוצע באמצעות מנגנון האיזון האקטוארי של הקרן הכולל גם עודף/גרעון מגורמים דמוגרפיים ושינויים בעתודה האקטוארית (בגובה של עד 1% מההתחייבות). כמו כן, החוזר קובע כי התאמת הפנסיות של הפנסיונרים החדשים בשל שינויים במדד תיעשה בהתאם לשיעור השינוי במדד בכל רבעון ותעודכן בפועל רק מחודש אפריל של השנה העוקבת למועד הדיווח. מועד התחילה של החוזרים נקבע ליום 1.1.2018.

להערכת החברה, שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות ותיקון החוזרים האמורים לעיל, עשוי להביא להגברת התחרות על הכספים המיועדים לתשלום קצבאות סמוך לגילאי הפרישה, תוך מתן עדיפות לקרנות הפנסיה על פני חלק ממוצרי החיסכון ארוך הטווח האחרים, ואף עלול להביא לירידה בשיעור דמי הניהול בגין מקבלי הקיצבה.

טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

5.2.4 טיטת כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה

בחודש אפריל 2017 פורסמה טיטת כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה. בטיטה, מוצע לקבוע כי חברה מנהלת תגדיל את שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרן בשל איגרות החוב המיועדות, וזאת במידה ונוצר פער בשיעור זקיפת תשואת איגרות חוב מיועדות לעמיתים, בשיעור העולה על 1.5 נקודות האחוז מהשיעור המינימאלי¹⁴, כפי שיעודכן מעת לעת ולכל הפחות אחת לשנתיים.

יצוין כי הטיטה האמורה פורסמה מכוחן של תקנות זקיפת תשואה אשר פורסמו במרס 2017, לפרטים ראו לעיל סעיף 1.3.2 (א) לדוח זה.

5.2.5 טיטת הוראות בדבר תכנית ביטוח חיים אגב הלוואה לדיור (משכנתא)

בחודש אפריל 2017 פורסמה טיטת הוראות בדבר תכנית ביטוח חיים אגב הלוואה לדיור. מטרת הטיטה הינה לקבוע תנאים שייכללו בתכניות ביטוח חיים למשכנתא, כך שלאורך כל תקופת הלוואה, אשר עשויה להתאפיין בשינויים בתנאי המשכנתא שיש בהם כדי להשפיע על תנאי הפוליסה (כגון עדכון סכום או תקופת הלוואה, שינוי שיעור הריבית וכדומה), הכיסוי הביטוחי יעודכן בהתאם לתנאי הלוואה שיתקבלו מהבנק המלווה. לצורך כך, נקבע בין היתר בטיטה כי: (1) יוקם ממשק ממוכן להעברת נתונים מהבנק המלווה למבטח (2) מבטח לא יוכל לשווק פוליסות ביטוח חיים כבטוחה למשכנתא ללווים של בנק אשר לא קיים איתו ממשק ממוחשב להעברת מידע, ללא קשר לערוץ ההפצה בו שווקה הפוליסה (3) מוצע לקבוע הוראות לקביעת ועדכון סכום הביטוח ותקופת הביטוח במועד ההצטרפות ובמהלך תקופת הביטוח (4) נקבעו הוראות להסבת פוליסת ביטוח חיים כבטוחה למשכנתא. מועד תחילתן של הוראות טיטת החוזר הינו ה-1.7.2017.

להערכת החברה, יישום ההוראות שלעיל יצריך היערכות תפעולית משמעותית לאור התיאום הנדרש עם כלל החברות המבטחות וכלל הבנקים המלווים.

¹⁴ "שיעור מינימאלי" כהגדרתו בטיטה, הינו שיעור זקיפת התשואה של איגרות חוב מיועדות לעמיתים אחרים או לעמיתים בגיל 50 ומעלה, לפי העניין, בקרן בה שיעור זה הוא הנמוך ביותר, בהתאם לפרסום הממונה כפי שיתעדכן מעת לעת.

5.3. הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות

טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

5.3.1. תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ביטוח סיעודי

בחודש אפריל 2017 פורסמה טיטת לתיקון החוזר המאוחד בתכניות בריאות בענף ביטוח סיעודי ("טיטת התיקון"). במסגרת טיטת התיקון מבקשת הממונה לקבוע הוראות בנוגע להליך ליישוב תביעות בביטוח סיעודי ("תביעת סיעוד"), לרבות לעניין אופן ביצוע הערכות תפקוד ולעניין התקשרות עם ספקים המבצעים הערכות תפקוד כאמור. במסגרת התיקון מוצע לקבוע את ההוראות הבאות: (1) הוראות פרטניות לניהול תביעת סיעוד הנוגעות ללוחות הזמנים בהן נדרשת חברת הביטוח לעמוד, ולהתנהלות חברת הביטוח או סוכן הביטוח מול המבוטח (2) הוראות פרטניות לעניין ביצוע הערכת תפקוד ובכלל זה לעניין אופן בניית רשימת ספקי הערכה תפקודית, אופן בחירת ספק מתוך הרשימה, כללים לביצוע ההערכה התפקודית וכללים לעניין המצאת סיכום ההערכה התפקודית (4) הוראות פרטניות בדבר ערעור חברת ביטוח על הערכת תפקוד (5) כללים בנוגע לממשקי העבודה בין מבטח לבין ספק הערכה והבטחת שיקול דעתו המקצועי של הספק.

ככלל, מועד תחילת החוזר הינו בינואר 2018, והוא צפוי לחול גם תביעות שתוגשנה מכוחם של ביטוחים שנרכשו קודם לכן.

נכון למועד הדוח, החברה לומדת את הוראות טיטת החוזר, ובהתאם, נכון למועד דוח זה, החברה אינה יכולה להעריך את ההשלכות מיישום טיטת החוזר באם יהפוך לחוזר מחייב.

5.3.2. ביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח

בחודש מאי 2017 פורסמו תיקונים לחלק הבריאות בחוזר המאוחד. במסגרת התיקונים הוסדרה תכנית לביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח.

באשר לצירוף לביטוח קבוצתי נקבע כי תקופת הביטוח תהיה בין 5 ל-8 שנים, הפרמיה תהיה קבועה או מוגדלת המתקבעת בגיל 65 לכל המאוחר, וערכי הסילוק יקבעו לפי גיל הכניסה לביטוח, תוך אבחנה בין מצטרפים מתחת ומעל גיל 40.

באשר לחידוש פוליסה באותה חברה או בחברה חדשה, החברה תקבע את ערכי הסילוק לפי מועד ההצטרפות לראשונה כפי שהיה בפוליסה הקודמת וינתן רצף ביטוחי ללא בחינת מצב רפואי קודם וללא תקופת אכשרה נוספת. ככל ותחודש פוליסה קבוצתית בחברה החדשה, החברה הישנה תעביר לחדשה את סכום הכיסוי שנצבר לצורך כיסוי סיכון עתידי וחברת הביטוח החדשה תתחשב בסכום זה בבואה לקבוע את תנאי הביטוח.

במקרה של אי חידוש הביטוח, חובה על חברת הביטוח, בתנאים מסוימים, לאפשר זכות ל"המשכיות", כלומר הזכות לעבור לפוליסת פרט עם סכום ביטוח ותקופת תשלום זהים לאלו שחלו בביטוח הקבוצתי והמעבר יבוצע ללא בחינת מצב רפואי קודם וללא תקופת אכשרה. בנוסף, נקבעו כללים לקביעת פרמיה וערכי סילוק, המבחינים בין מבוטח שגילו 40 שנה ומעלה במועד מימוש הזכות להמשכיות, כולל הוראות מעבר, לבין מבוטח שגילו פחות מ-40 שנה.

כל והחברה מעוניינת לשווק פוליסה קבוצתית המתאימה לכללים החדשים בחוזר, תגיש החברה לבעל הפוליסה הצעה עד ליום 15.7.2017.

תחולת החוזר הינה על כל תכנית המכילה רכיב סיעודי שתשווק לראשונה או תחודש החל מיום התחילה 1.9.2017.

להערכת החברה, לתיקונים האמורים בחלק הבריאות בחוזר המאוחד, לא צפויות להיות השלכות משמעותיות על החברה לאור העובדה כי פעילותה של החברה בתחום הביטוח הסיעודי הקבוצתי, אינה מהותית.

5.4 הסדרים תחקיטיים בביטוח כללי**הסדרים בתוקף**

5.4.1 בחודש אפריל 2017, פורסם **תיקון לחוזר המאוחד - הוראות בענף ביטוח דירה**, אשר על פיו נדחה מועד תחילתו של החוזר מיום 1.6.2017 ליום 3.9.2017. יוזכר בהקשר זה כי החוזר המקורי פורסם בחודש נובמבר 2016, במטרה להביא להסדרת תחום נזקי המים במסגרת ביטוחי דירה, באופן שישפר את השירות שיקבל מבוטח בקרות מקרה ביטוח. לפירוט אודות הוראות החוזר מאוחד - הוראות בענף ביטוח דירה, ראה סעיף 12.2.5 בחלק ב' לדוח התקופתי.

נכון למועד הדוח, החברה לומדת את הוראות החוזר, ונערכת ליישומן, תוך בחינת האפשרויות השונות ליישום החוזר והתאמת ניהול התביעות בנזקי מים. בהתאם, נכון למועד דוח זה, החברה אינה יכולה להעריך את ההשלכות מיישום החוזר.

6 היבטי ממשל תאגידי**6.1 שינויים בדירקטוריון החברה ובדירקטוריון מגדל ביטוח**

6.1.1 ביום 26.4.2017 סיים מר אייל בן שלוש, דירקטור חיצוני במגדל ביטוח, כהונה של 9 שנים בחברה. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 27.4.2017 מספר אסמכתא: 2017-01-043311 המובא על דרך ההפניה.

6.1.2 ביום 26.4.2017 גברת מירב בן כנען הלר החלה את כהונתה כדירקטורית חיצונית במגדל ביטוח, לאחר אישור האסיפה כללית של מגדל ביטוח ואישור הממונה, וכן כחברת וועדת הביקורת של מגדל ביטוח. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 26.4.2017 מספר אסמכתא: 2017-01-043320 המובא על דרך ההפניה.

6.2 שינויים בנושאי משרה בקבוצה

6.2.1 ביום 25.5.2017 הודיע מר שי בסון, מנהל חטיבת הטכנולוגיות, ממונה אבטחת מידע, מנהל מערכות מידע ומנהל רציפות עסקית של החברה על רצונו לפרוש מכלל תפקידיו בקבוצה. טרם נקבע מועד הפרישה. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 25.5.2017 מספר אסמכתא: 2017-01-053736 המובא על דרך ההפניה.

6.3 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

מגדל ביטוח מיישמת את הוראות חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון הנוגעות לבקורות ונהלים לגבי הגילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי ומבצעת את ההליכים הנדרשים בקשר לכך וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים הנ"ל, ובשיתוף יועצים חיצוניים שנשכרו לביצוע המשימה. במסגרת זאת, אימצה מגדל ביטוח את מודל הבקרה הפנימי של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

6.3.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה של הגוף המוסדי, העריכו לתום תקופה המכוסה בדוח זה, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינם אפקטיביים על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

6.3.2 בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2017 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

עם זאת, הגוף המוסדי מצוי בתהליך של פיתוח, שדרוג ו/או החלפה של מספר מערכות מידע, בין היתר, מתוך מגמה לשפר ולייעל את ביצוע התהליכים השונים ו/או את הבקרה הפנימית ו/או את השירות ללקוחות.

הצהרות, דוחות וגילויים בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם להוראות חוזרי אחריות ההנהלה, מצורפים בפרק 2 לדוח הרבעוני.

במקביל, ממשיך הגוף המוסדי להיערך ליישום השלבים הבאים הכלולים בחוזרי אחריות ההנהלה והתיקונים לו, הנגעים לדוח לעמית ולמבוטח.

7. אירועים לאחר תקופת הדיווח

בדבר אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח, ראה באור 11 בדוחות הכספיים.

בדבר התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 4.1.3 לעיל.

הדירקטוריון מודה להנהלות חברות הקבוצה, לעובדי הקבוצה ולסוכניה על תרומתם להישגיה.

עופר אליהו

מנכ"ל

יוחנן דנינו

יו"ר הדירקטוריון

25 במאי 2017

הצהרות בדבר בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, עופר אליהו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.17 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25.05.2017

עופר אליהו, מנהל כללי

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.17 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25.05.2017

ערן צ'רנינסקי, ראש חטיבת פיננסים ואקטואריה

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוחות כספיים מאוחדים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס 2017

בלתי מבוקרים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 31 במרס 2017

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2 דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים.
3 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי.
5 תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים.
6 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל.
7 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון.
9 תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים.
 באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.
12 באור 1 - כללי.
12 באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים.
13 באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית.
13 באור 4 - עונתיות.
14 באור 5 - מגזרי פעילות.
28 באור 6 - ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה.
31 באור 7 - מכשירים פיננסיים.
41 באור 8 - התחייבויות תלויות.
63 באור 9 - מיסים על הכנסה.
63 באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח.
64 באור 11 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח.
65 דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד.
66 נספח לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

לבעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מגדל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן – הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס 2017 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופת הביניים התמציתי של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הינה כ- 302,957 אלפי ש"ח ליום 31 במרס 2017, חלקה של הקבוצה ברווחיהן הינו כ- 7,532 אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי לתקופת הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 8 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון
מבקרים משותפים

תל אביב,
25 במאי 2017

ליום 31 בדצמבר 2016 מבוקר	ליום 31 במרס		
	2016	2017	
	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
852,165	888,545	842,828	נכסים בלתי מוחשיים
7,013	13,676	4,971	נכסי מסים נדחים
1,894,376	1,839,627	1,936,029	הוצאות רכישה נדחות
647,884	669,329	638,690	רכוש קבוע
315,454	287,388	307,541	השקעות בחברות כלולות
5,686,004	5,362,712	5,708,713	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
641,395	623,641	641,905	נדל"ן להשקעה - אחר
1,026,712	729,034	976,328	נכסי ביטוח משנה
310,967	535,343	36,203	נכסי מסים שוטפים
926,479	746,493	976,224	חייבים ויתרות חובה
719,100	677,564	844,619	פרמיות לגביה
76,296,715	71,405,280	77,492,254	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
8,953,191	7,749,337	9,249,132	השקעות פיננסיות אחרות:
23,607,754	22,278,182	24,041,153	נכסי חוב סחירים
1,057,776	1,220,145	1,015,851	נכסי חוב שאינם סחירים
2,399,061	2,264,062	2,452,663	מניות
			אחרות
36,017,782	33,511,726	36,758,799	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
7,267,318	6,612,405	8,252,236	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,824,255	1,719,888	1,718,526	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
<u>134,433,619</u>	<u>125,622,651</u>	<u>137,135,866</u>	סך הכל נכסים
<u>90,082,984</u>	<u>83,827,574</u>	<u>92,369,857</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

ליום 31 בדצמבר 2016 מבוקר	ליום 31 במרס		
	2016	2017	
	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
			הון והתחייבויות
			הון
512,345	512,345	512,345	הון מניות ופרמיה
308,124	322,932	311,764	קרנות הון
4,030,893	3,353,198	4,333,978	עודפים
4,851,362	4,188,475	5,158,087	סך הכל הון המיוחס לבעלי המניות של החברה
6,700	8,176	7,206	זכויות שאינן מקנות שליטה
4,858,062	4,196,651	5,165,293	סך הכל הון
			התחייבויות
33,789,715	32,922,737	33,747,229	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
89,523,351	83,280,242	91,568,818	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
399,654	232,784	411,991	התחייבויות בגין מסים נדחים
309,395	309,843	315,287	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
1,624	3,163	145,783	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,730,639	1,848,621	2,068,927	זכאים ויתרות זכות
3,821,179	2,828,610	3,712,538	התחייבויות פיננסיות
129,575,557	121,426,000	131,970,573	סך הכל התחייבויות
134,433,619	125,622,651	137,135,866	סך הכל הון והתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

25 במאי 2017			
ערן צ'רנינסקי	עופר אליהו	יוחנן דנינו	תאריך אישור הדוחות הכספיים
ראש חטיבת פיננסים ואקטואריה	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2016	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
11,194,490	2,652,347	3,099,326	פרמיות שהורווחו ברוטו
708,795	172,327	203,433	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,485,695	2,480,020	2,895,893	פרמיות שהורווחו בשייר
4,929,860	(788,337)	1,822,037	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,457,252	273,378	433,801	הכנסות מדמי ניהול
315,127	82,792	103,076	הכנסות מעמלות
65,098	34,372	5,903	הכנסות אחרות
17,253,032	2,082,225	5,260,710	סך הכל הכנסות
14,752,307	2,176,531	4,156,095	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
335,885	36,082	44,221	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
14,416,422	2,140,449	4,111,874	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,584,005	420,652	422,970	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
858,549	220,538	237,239	הוצאות הנהלה וכלליות
48,489	6,418	4,962	הוצאות אחרות
103,657	13,828	28,043	הוצאות מימון
17,011,122	2,801,885	4,805,088	סך הכל הוצאות
58,657	29,834	7,731	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
300,567	(689,826)	463,353	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
79,540	(234,545)	162,051	מסים על ההכנסה
221,027	(455,281)	301,302	רווח (הפסד) לתקופה
219,075	(456,198)	300,804	מיוחס ל:
1,952	917	498	בעלי המניות של החברה
221,027	(455,281)	301,302	זכויות שאינן מקנות שליטה
			רווח (הפסד) לתקופה
1.18	(2.45)	1.61	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 1 ש"ח המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)
0.12	(0.24)	0.16	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 0.1 ש"ח המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
221,027	(455,281)	301,302	רווח (הפסד) לתקופה
			רווח (הפסד) כולל אחר
			פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר שהוכרו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
61,201	10,578	4,510	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(241,852)	(102,875)	(21,035)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
82,848	25,399	22,878	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
854	(372)	(875)	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
45,113	29,808	(2,136)	השפעת המס על נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(305)	129	298	השפעת המס על רכיבים אחרים של רווח כולל אחר
(52,141)	(37,333)	3,640	סך הכל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר שהוכרו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
			פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
7,061	3,808	3,365	רווח ממדידה מחדש בשל תכנית הטבה מוגדרת
(2,367)	(1,440)	(1,076)	השפעת המס
4,694	2,368	2,289	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(47,447)	(34,965)	5,929	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
173,580	(490,246)	307,231	רווח (הפסד) כולל לתקופה
			מיוחס ל:
171,711	(491,176)	306,725	בעלי המניות של החברה
1,869	930	506	זכויות שאינן מקנות שליטה
173,580	(490,246)	307,231	רווח (הפסד) כולל לתקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
אלפי ש"ח										
4,858,062	6,700	4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 1 בינואר 2017 (מבוקר)
301,302	498	300,804	300,804	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
5,929	8	5,921	2,281	-	(577)	4,217	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
307,231	506	306,725	303,085	-	(577)	4,217	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
5,165,293	7,206	5,158,087	4,333,978	3,352	(632)	234,606	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)
מיוחס לבעלי מניות החברה										
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
אלפי ש"ח										
4,686,897	7,246	4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)
(455,281)	917	(456,198)	(456,198)	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) לתקופה
(34,965)	13	(34,978)	2,355	-	(243)	(37,090)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
(490,246)	930	(491,176)	(453,843)	-	(243)	(37,090)	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
4,196,651	8,176	4,188,475	3,353,198	3,352	(847)	245,989	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

		מיוחס לבעלי מניות החברה								
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
4,686,897	7,246	4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)
221,027	1,952	219,075	219,075	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
(47,447)	(83)	(47,364)	4,777	-	549	(52,690)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
173,580	1,869	171,711	223,852	-	549	(52,690)	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
(2,415)	(2,415)	-	-	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,858,062	6,700	4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		נספח	
	2016	2016		
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
(1,720,401)	(1,717,669)	1,071,720	א	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(5,687)	(5,313)	(1,303)		השקעה בחברות מוחזקות
(23,408)	-	-		מתן הלוואה לחברה כלולה
344,104	329,531	188		תמורה ממיוש השקעה בחברות כלולות בניכוי עלויות עסקה
(13,190)	-	-	ד	מזומנים שנגרעו בשל רכישות במסגרת צירוף עסקים, נטו
(28,163)	(5,966)	(10,129)		השקעה ברכוש קבוע
(107,944)	(27,333)	(24,555)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
4,836	51	4,467		פרעון הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
11,848	4,564	381		דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
285	-	285		תמורה ממיוש נכסים בלתי מוחשיים
89	3	2,349		תמורה ממיוש רכוש קבוע
182,770	295,537	(28,317)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
2,572	-	-		קבלת הלוואות מבנקים ואחרים
901,115	-	-		תמורה מהנפקת אגרות חוב
(13,323)	-	-		בניכוי הוצאות הנפקה
(186)	(51)	(238)		פרעון הלוואות מבנקים ואחרים
-	-	320		שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ואחרים, נטו
(2,415)	-	-		דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה
887,763	(51)	82		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
(65,252)	(52,217)	(164,296)		השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(715,120)	(1,474,400)	879,189		עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
9,806,693	9,806,693	9,091,573	ב	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
9,091,573	8,332,293	9,970,762	ג	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

נספח א- תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
2016	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
221,027	(455,281)	301,302	רווח (הפסד) לתקופה
(58,657)	(29,834)	(7,731)	פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים: חלק החברה בתוצאות חברות מוחזקות, נטו הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(2,930,362)	1,053,534	(1,310,653)	הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות אחרות: נכסי חוב סחירים נכסי חוב שאינם סחירים מניות השקעות אחרות הוצאות (הכנסות) מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות
(218,032)	20,508	80,058	הפסד (רווח) ממימוש: נכסים בלתי מוחשיים רכוש קבוע חברות כלולות הפסד (רווח) מאיבוד השפעה מהותית בחברה כלולה שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
(1,064,474)	(122,785)	(239,182)	פחת והפחתות: רכוש קבוע נכסים בלתי מוחשיים
(38,951)	(16,430)	(3,390)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(102,757)	(55,046)	(242,103)	שינוי בכספי ביטוח משנה
1,514	(6,585)	(185)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות מסים על הכנסה
(1,140)	-	-	שינויים בסעיפים מאזניים אחרים: השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה: רכישת נדל"ן להשקעה רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
360	1	(208)	השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה: רכישת נדל"ן להשקעה תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(33,161)	-	-	פרמיות לגביה חייבים ויתרות חובה זכאים ויתרות זכות התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
1,951	(33,232)	-	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור: ריבית ששולמה ריבית שהתקבלה מסים שהתקבלו (ששולמו), נטו דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות
(158,255)	-	-	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
(4,543)	-	-	
22,648	-	-	
58,938	16,558	12,423	
149,376	37,644	34,115	
6,210,713	(32,396)	2,045,467	
1,463,509	596,531	(42,486)	
(272,419)	25,259	50,384	
(60,954)	(6,205)	(41,653)	
79,540	(234,545)	162,051	
(199,296)	(34,259)	(22,709)	
(5,198,426)	(2,858,596)	(422,723)	
(12,673)	(1,161)	(1,090)	
130,000	130,000	-	
(2,805,735)	(108,193)	(497,437)	
(149,677)	(108,141)	(125,519)	
(462,445)	(280,655)	(50,093)	
302,324	396,602	426,450	
10,159	7,578	9,257	
(5,340,925)	(1,643,848)	(186,957)	
(59,413)	(33,894)	(74,101)	
2,632,306	386,538	430,385	
(5,731)	(100,134)	268,337	
832,335	128,950	332,754	
(1,720,401)	(1,717,669)	1,071,720	

⁽¹⁾ תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים בעיקר מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016		2017
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		

7,801,126	7,801,126	7,267,318
2,005,567	2,005,567	1,824,255
9,806,693	9,806,693	9,091,573

נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

7,267,318	6,612,405	8,252,236
1,824,255	1,719,888	1,718,526
9,091,573	8,332,293	9,970,762

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

נספח ד - מזומנים שנגרעו בשל רכישות במסגרת צירוף עסקים, נטו

(19,154)	-	-
(1,013)	-	-
(238)	-	-
4,746	-	-
(4,970)	-	-
224	-	-
519	-	-
1,307	-	-
3,477	-	-
1,912	-	-
(13,190)	-	-

נכסים בלתי מוחשיים
רכוש קבוע
השקעות בחברות כלולות
מימוש זכויות הונות בחברה כלולה
חייבים ויתרות חובה
התחייבויות מסים נדחים
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
התחייבויות מס שוטפות
זכאים ויתרות זכות
התחייבויות פיננסיות

נספח ה - פעילות מהותית שאינה כרוכה בתזרימי מזומנים

24,124	26,020	10,549
855	-	-
693	6,213	125

רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים כנגד זכאים
תמורה ממכירת חברה כלולה ותיק ביטוח שטרם התקבלה
דיבידנד מחברות כלולות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

באור 1 - הישות המדווחת

מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אפעל 4, קריית אריה, פתח תקווה. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של החברה ליום 31 במרס 2017 כוללים את אלה של החברה, של החברות הבנות שלה (להלן יחד - "הקבוצה") והשקעות בחברות כלולות. הקבוצה עוסקת בעיקר בפעילות ביטוח, פנסיה וגמל.

החברה נשלטת על-ידי מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - "החברה האם"). החברה האם נשלטת על-ידי אליהו 1959 בע"מ (לשעבר - "אליהו חברה לביטוח בע"מ") (להלן - "אליהו בטוח") המחזיקה כ- 69% מהון המניות של החברה האם.

מר שלמה אליהו וגב' חיה אליהו הינם המחזיקים הסופיים במניות אליהו בטוח, בין היתר, באמצעות החברות שלמה אליהו אחזקות בע"מ ואחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, שבבעלותם המלאה. מר שלמה אליהו הינו בעל השליטה בחברה האם (להלן - "בעל השליטה").

כפי שנמסר לחברה האם על-ידי אליהו בטוח, היא שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "בנק לאומי") כ- 30% מהון המניות של החברה האם (להלן - "המניות המשועבדות") כערובה להתחייבויות שנטלה אליהו בטוח כלפי בנק לאומי. ביום 22 בינואר 2014 נמסר לחברה האם על ידי אליהו בטוח כי הוסכם בינה לבין בנק לאומי על סיום הנאמנות והמניות המשועבדות הועברו מהנאמן לאליהו בטוח. כפי שנמסר לחברה האם, שעבוד המניות כערובה להתחייבויות שנטלה אליהו בטוח כלפי בנק לאומי נותר בעינו.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. מתכונת עריכה של תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית הדוחות יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך (להלן - "הדוחות השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

באור 3 -

עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישום

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש). התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי, כל עוד IFRS 9 מכשירים פיננסים וכן IFRS 15 הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות, מיושמים במקביל.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.
2. גישת השווי ההוגן.

החברה בוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
	%	

(5.5)	(0.2)	0.1	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017
(3.5)	(0.9)	(1.0)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016
(1.5)	(0.3)	(0.2)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

באור 4 -

עונתיות

א. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

ב. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר, וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעליה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

א. כללי

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנוהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפיים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

תוצאות כל מגזר כוללות פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן ליחסם על בסיס סביר.

כללי החשבונאות שישמשו בדיווח המגזרי תואמים את כללי החשבונאות המקובלים שאומצו לצורך העריכה וההצגה של הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים, פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות מרכז את כל פעילות הקבוצה בביטוח בריאות - המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, ביטוח שיניים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית, אחריות המוצר, גוף אוניות וגוף מטוסים.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות לרבות אובדן רכוש, מקיף בתי עסק, מקיף דירות, בנקים למשכנתאות, תאונות אישיות, מטענים בהובלה, ביטוח הנדסי וסיכונים אחרים.

4. מגזרי פעילות אחרים

מגזרי פעילות אחרים כוללים תוצאות מפעילות סוכנויות ביטוח.

5. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משיקות לפעילות הקבוצה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה בהתאם לתקנות ההון.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017

סה"כ	התאמות וקייזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
3,099,326	-	-	-	609,532	315,477	2,174,317	פרמיות שהורווחו ברוטו
203,433	-	-	-	115,303	40,458	47,672	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
2,895,893	-	-	-	494,229	275,019	2,126,645	פרמיות שהורווחו בשייר
1,822,037	(5,933)	25,822	(90)	29,676	43,640	1,728,922	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
433,801	-	-	-	-	-	433,801	הכנסות מדמי ניהול
103,076	(44,104)*	-	86,071	23,082	17,892	20,135	הכנסות מעמלות
5,903	(961)	207	6,004	653	-	-	הכנסות אחרות
5,260,710	(50,998)	26,029	91,985	547,640	336,551	4,309,503	סך כל ההכנסות
4,156,095	-	-	-	408,584	236,135	3,511,376	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
44,221	-	-	-	11,706	19,037	13,478	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,111,874	-	-	-	396,878	217,098	3,497,898	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
422,970	(42,929)	-	35,894	112,581	93,211	224,213	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
237,239	(3,488)	9,830	42,863	13,245	19,149	155,640	הוצאות הנהלה וכלליות
4,962	-	-	1,173	2,581	-	1,208	הוצאות אחרות
28,043	(3,406)	30,345	127	(2,002)	66	2,913	הוצאות (הכנסות) מימון
4,805,088	(49,823)	40,175	80,057	523,283	329,524	3,881,872	סך כל ההוצאות
7,731	-	4,284	190	126	-	3,131	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
463,353	(1,175)	(9,862)	12,118	24,483	7,027	430,762	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
8,843	-	26,090	377	12,834	(2,172)	(28,286)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
472,196	(1,175)	16,228	12,495	37,317	4,855	402,476	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
91,568,818	-	-	-	-	1,938,245	89,630,573	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
33,747,229	-	-	-	5,178,453	913,959	27,654,817	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 32,092 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 5,898 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 6,114 אלפי ש"ח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
2,652,347	-	-	-	542,099	277,823	1,832,425	פרמיות שהורווחו ברוטו
172,327	-	-	-	103,152	17,586	51,589	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
2,480,020	-	-	-	438,947	260,237	1,780,836	פרמיות שהורווחו בשייר
(788,337)	(4,880)	2,891	283	16,173	(16,519)	(786,285)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
273,378	-	-	-	-	-	273,378	הכנסות מדמי ניהול
82,792	(41,932)*	-	83,095	16,831	4,143	20,655	הכנסות מעמלות
34,372	-	-	1,140	11,077	-	22,155	הכנסות אחרות
2,082,225	(46,812)	2,891	84,518	483,028	247,861	1,310,739	סך כל ההכנסות
2,176,531	-	-	-	494,709	159,604	1,522,218	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
36,082	-	-	-	11,772	8,598	15,712	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,140,449	-	-	-	482,937	151,006	1,506,506	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
420,652	(42,496)	-	34,403	108,901	89,069	230,775	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
220,538	(2,514)	11,090	39,313	11,125	16,821	144,703	הוצאות הנהלה וכלליות
6,418	-	1	1,290	3,818	-	1,309	הוצאות אחרות
13,828	(2,366)	16,468	91	85	-	(450)	הוצאות (הכנסות) מימון
2,801,885	(47,376)	27,559	75,097	606,866	256,896	1,882,843	סך כל ההוצאות
29,834	-	7,637	518	5,131	-	16,548	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(689,826)	564	(17,031)	9,939	(118,707)	(9,035)	(555,556)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(63,462)	-	8,189	(429)	(17,249)	(4,588)	(49,385)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(753,288)	564	(8,842)	9,510	(135,956)	(13,623)	(604,941)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
83,280,242	-	-	-	-	1,723,892	81,556,350	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
32,922,737	-	-	-	4,551,432	770,353	27,600,952	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 28,638 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 8,133 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 5,161 אלפי ש"ח.)

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר						
אלפי ש"ח						
11,194,490	-	-	-	2,182,472	1,177,180	7,834,838
708,795	-	-	-	453,731	67,303	187,761
10,485,695	-	-	-	1,728,741	1,109,877	7,647,077
4,929,860	(21,228)	123,462	964	113,138	98,912	4,614,612
1,457,252	-	-	-	-	-	1,457,252
315,127	(152,817)*	-	306,331	68,215	10,633	82,765
65,098	(6,522)	6,405	28,216	14,874	-	22,125
17,253,032	(180,567)	129,867	335,511	1,924,968	1,219,422	13,823,831
14,752,307	(2,249)	-	-	1,783,574	843,569	12,127,413
335,885	-	-	-	213,430	47,565	74,890
14,416,422	(2,249)	-	-	1,570,144	796,004	12,052,523
1,584,005	(147,884)	-	130,663	453,802	345,678	801,746
858,549	(12,582)	48,985	157,981	45,655	71,520	546,990
48,489	(1,951)	2,079	8,563	14,034	-	25,764
103,657	(10,968)	101,755	345	2,687	-	9,838
17,011,122	(175,634)	152,819	297,552	2,086,322	1,213,202	13,436,861
58,657	-	22,738	835	5,435	-	29,649
300,567	(4,933)	(214)	38,794	(155,919)	6,220	416,619
(89,888)	-	(6,097)	(257)	(22,110)	(3,372)	(58,052)
210,679	(4,933)	(6,311)	38,537	(178,029)	2,848	358,567
89,523,351	-	-	-	-	1,905,889	87,617,462
33,789,715	(1,049)	-	-	5,109,384	862,120	27,819,260

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 105,977 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 27,712 אלפי ש"ח בתחום ביטוח כללי בסך של 19,128 אלפי ש"ח.)

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017			
ביטוח חיים	פנסיה	גמל	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
2,174,317	-	-	2,174,317
47,672	-	-	47,672
2,126,645	-	-	2,126,645
1,728,922	65	176	1,728,681
433,801	28,819	85,565	319,417
20,135	-	-	20,135
-	-	-	-
4,309,503	28,884	85,741	4,194,878
3,511,376	-	-	3,511,376
13,478	-	-	13,478
3,497,898	-	-	3,497,898
224,213	11,266	43,542	169,405
155,640	14,945	43,668	97,027
1,208	1,208	-	-
2,913	-	-	2,913
3,881,872	27,419	87,210	3,767,243
3,131	-	-	3,131
430,762	1,465	(1,469)	430,766
(28,286)	422	1,177	(29,885)
402,476	1,887	(292)	400,881

פרמיות שהורוחו ברוטו
פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורוחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות
לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני
מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016			
ביטוח חיים	פנסיה	גמל	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,832,425	-	-	1,832,425
51,589	-	-	51,589
1,780,836	-	-	1,780,836
(786,285)	133	337	(786,755)
273,378	30,222	85,045	158,111
20,655	-	-	20,655
22,155	-	-	22,155
1,310,739	30,355	85,382	1,195,002
1,522,218	-	-	1,522,218
15,712	-	-	15,712
1,506,506	-	-	1,506,506
230,775	10,859	41,948	177,968
144,703	14,526	39,763	90,414
1,309	1,309	-	-
(450)	-	-	(450)
1,882,843	26,694	81,711	1,774,438
16,548	-	-	16,548
(555,556)	3,661	3,671	(562,888)
(49,385)	205	689	(50,279)
(604,941)	3,866	4,360	(613,167)

פרמיות שהורוחו ברוטו
פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורוחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות**סך כל ההכנסות**תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה בשיירעמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הכנסות מימון**סך כל ההוצאות**חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות
לפי שיטת השווי המאזני**רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה**

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
ביטוח חיים	פנסיה	גמל	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,834,838	-	-	7,834,838	פרמיות שהורוחו ברוטו
187,761	-	-	187,761	פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה
7,647,077	-	-	7,647,077	פרמיות שהורוחו בשייר
4,614,612	1,613	4,029	4,608,970	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,457,252	118,341	343,713	995,198	הכנסות מדמי ניהול
82,765	-	-	82,765	הכנסות מעמלות
22,125	-	-	22,125	הכנסות אחרות
13,823,831	119,954	347,742	13,356,135	סך כל ההכנסות
12,127,413	-	-	12,127,413	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
74,890	-	-	74,890	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
12,052,523	-	-	12,052,523	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
801,746	46,248	151,544	603,954	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
546,990	55,861	153,669	337,460	הוצאות הנהלה וכלליות
25,764	25,764	-	-	הוצאות אחרות
9,838	-	-	9,838	הוצאות מימון
13,436,861	127,873	305,213	13,003,775	סך כל ההוצאות
29,649	-	-	29,649	חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
416,619	(7,919)	42,529	382,009	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(58,052)	(168)	745	(58,629)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
358,567	(8,087)	43,274	323,380	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017						
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסות ללא מרכיב חסכון			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	מסך	מסך	מסך	מסך	מסך
	משנת 2004		מסך		מסך	מסך
	עד שנת 1990	עד שנת 2003	תשואה	שאינו תלוי תלוי תשואה	פרט	קבוצתי
	בלתי מבוקר					
	אלפי ש"ח					
פרמיות ברוטו	96,612	625,117	-	1,310,607	128,136	2,174,379
תקבולים בגין חוזי השקעה שמקפוי ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	100,017	-	100,017
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול	116,585	234,562	(6,464)	82,977	-	427,660
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	208,151	1,594,641	(2,623)	1,610,846	49,433	3,477,367
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	(283)	34,292	-	34,009

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016							
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסות ללא מרכיב חסכון				
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	מסך	סה"כ				
	משנת 2004		עד שנת 1990				
	שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 2003	עד שנת 1990	עד שנת 1990	
	בלתי מבוקר						
	אלפי ש"ח						
פרמיות ברוטו	1,831,078	15,510	118,855	993,980	-	600,798	101,935
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	107,376	-	-	106,980	396	-	-
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול	297,277	-	-	71,094	20,850	83,411	121,922
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	1,528,310	20,804	45,183	663,717	11,855	269,781	516,970
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	(6,092)	-	-	(11,935)	5,824	19	-

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
 המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל.
 בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסות ללא מרכיב חסכון				
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	מסונן	משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990	
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	מבוקר	אלפי ש"ח	
7,831,287	65,321	484,858	4,397,512	-	2,478,395	405,201	פרמיות ברוטו
447,325	-	-	444,996	2,329	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שמקפוי ישירות לעתודות ביטוח
1,246,060	-	-	314,379	10,425	677,483	243,773	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
12,082,177	77,789	219,542	4,981,616	4,938	5,034,918	1,763,374	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
45,236	-	-	48,092	(2,877)	21	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.

המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל.

בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
315,952	6,842	224,046	3,776	81,288
236,135	5,952	146,596	3,074	80,513

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 192,060 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 38,828 אלפי ש"ח.

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
277,990	5,678	196,640	3,203	72,469
159,604	3,936	113,831	2,900	38,937

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 176,528 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 25,790 אלפי ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
1,177,249	32,144	830,374	12,655	302,076
843,569	22,130	515,187	15,801	290,451

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(*) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 738,876 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 123,642 אלפי ש"ח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017					
סה"כ	ענפי חביות אחרים (*)	ענפי רכוש ואחרים (* בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
691,595	98,531	189,434	258,802	144,828	פרמיות ברוטו
120,044	17,392	97,057	2,962	2,633	פרמיות ביטוח משנה
571,551	81,139	92,377	255,840	142,195	פרמיות בשייר
(77,322)	(25,621)	(19,311)	(37,645)	5,255	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
494,229	55,518	73,066	218,195	147,450	פרמיות שהורווחו בשייר
29,676	10,707	(732)	4,625	15,076	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
23,082	3,381	19,537	164	-	הכנסות מעמלות
653	219	30	95	309	הכנסות אחרות
547,640	69,825	91,901	223,079	162,835	סך כל ההכנסות
408,584	74,124	32,186	174,384	127,890	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
11,706	9,273	1,777	628	28	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
396,878	64,851	30,409	173,756	127,862	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
112,581	15,975	39,935	39,983	16,688	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
13,245	2,817	3,430	3,528	3,470	הוצאות הנהלה וכלליות
2,581	366	418	1,155	642	הוצאות אחרות
(2,002)	83	(2,234)	37	112	הוצאות (הכנסות) מימון
523,283	84,092	71,958	218,459	148,774	סך כל ההוצאות
126	42	5	18	61	חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
24,483	(14,225)	19,948	4,638	14,122	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
12,834	4,303	609	1,859	6,063	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
37,317	(9,922)	20,557	6,497	20,185	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה
5,178,453	1,718,578	554,664	715,257	2,189,954	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 במרס 2017
4,346,164	1,424,931	240,957	711,431	1,968,845	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 במרס 2017

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 95% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חביות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ענפי חביות אחרים (*)	ענפי רכוש אחרים (*) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	סה"כ
175,719	238,731	178,382	128,148	720,980
2,234	1,523	90,936	13,716	108,409
173,485	237,208	87,446	114,432	612,571
(29,319)	(71,355)	(17,864)	(55,086)	(173,624)
144,166	165,853	69,582	59,346	438,947
7,844	1,739	652	5,938	16,173
-	5	15,143	1,683	16,831
5,331	1,179	533	4,034	11,077
157,341	168,776	85,910	71,001	483,028
174,731	156,591	32,145	131,242	494,709
1,231	846	191	9,504	11,772
173,500	155,745	31,954	121,738	482,937
17,904	39,240	36,756	15,001	108,901
3,635	2,790	3,114	1,586	11,125
1,081	1,478	545	714	3,818
100	25	(118)	78	85
196,220	199,278	72,251	139,117	606,866
2,470	546	246	1,869	5,131
(36,409)	(29,956)	13,905	(66,247)	(118,707)
(8,302)	(1,837)	(828)	(6,282)	(17,249)
(44,711)	(31,793)	13,077	(72,529)	(135,956)
1,833,506	519,008	552,371	1,646,547	4,551,432
1,815,524	516,964	215,799	1,411,863	3,960,150

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 95% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חביות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 90% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016					
סה"כ	ענפי חבוינות אחרים (*)	ענפי רכוש (ואחרים *) מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
2,440,694	336,160	661,471	884,688	558,375	פרמיות ברוטו
471,963	84,804	370,750	5,458	10,951	פרמיות ביטוח משנה
1,968,731	251,356	290,721	879,230	547,424	פרמיות בשייר
(239,990)	(9,972)	(9,883)	(174,398)	(45,737)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
1,728,741	241,384	280,838	704,832	501,687	פרמיות שהורווחו בשייר
113,138	40,869	7,169	10,389	54,711	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
68,215	8,749	59,302	164	-	הכנסות מעמלות
14,874	4,891	598	1,151	8,234	הכנסות אחרות
1,924,968	295,893	347,907	716,536	564,632	סך כל ההכנסות
1,783,574	348,630	250,756	615,120	569,068	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
213,430	77,084	117,048	5,733	13,565	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,570,144	271,546	133,708	609,387	555,503	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
453,802	64,645	158,908	168,885	61,364	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
45,655	7,833	12,420	11,803	13,599	הוצאות הנהלה וכלליות
14,034	1,791	2,073	6,268	3,902	הוצאות אחרות
2,687	329	1,825	96	437	הוצאות מימון
2,086,322	346,144	308,934	796,439	634,805	סך כל ההוצאות
5,435	1,995	263	507	2,670	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(155,919)	(48,256)	39,236	(79,396)	(67,503)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(22,110)	(8,115)	(1,070)	(2,060)	(10,865)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(178,029)	(56,371)	38,166	(81,456)	(78,368)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה
5,109,384	1,685,795	548,718	661,979	2,212,892	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2016
4,231,354	1,384,014	225,064	658,149	1,964,127	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר 2016

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבוינות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. חברות בנות של החברה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח.

בהתאם למדיניות כאמור הוחלט בדירקטוריון החברה, בין היתר, כי היא תשאף לשמור על הון קיים על פי דרישות ההון שלא יפחת מ-110% מההון הנדרש על פי תקנות דרישות ההון.

מובהר כי אין מדובר בקביעת הון מחייב ואין כל וודאות כי החברה תעמוד ביעד זה בכל נקודת זמן.

יש לקרוא את המידע לעניין דרישות ההון יחד עם המידע הכלול בבאור 14. ה לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016.

ב. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון") והנחיות המפקח.

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח
4,349,580	4,293,412	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון והנחיות המפקח (1)
		<u>הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון</u>
4,851,362	5,158,087	הון ראשוני בסיסי
2,901,210	2,900,513	הון משני מורכב
703,630	704,099	הון שלישוני מורכב
(372,000)	(167,387)	ניכוי בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב (2)
3,232,840	3,437,225	סך הכל הון משני ושלישוני מוכר
8,084,202	8,595,312	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
3,734,622	4,301,900	עודף ליום הדוח
265,885	274,785	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידם כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, ולפיכך מהווים עודפים מרותקים
63,929	63,929	סכום ההפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל המהווה עודף מרותק
3,404,808	3,963,186	עודף לאחר ניכוי עודפים מרותקים, ראה גם סעיף ה. להלן
		<u>(1) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין</u>
449,177	454,537	פעילות בביטוח כללי
39,238	40,549	פעילות בביטוח סיעודי
457,257	459,187	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
1,519,140	1,537,045	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואשפוז
11,691	11,388	דרישות בגין תכניות מבטיחות תשואה
11,795	11,179	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
323,740	325,549	השקעה בחברות ביטוח וחברות מנהלות מאוחדות
(63,929)	(63,929)	הפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל
976,745	963,977	נכסי השקעה ונכסים אחרים
333,054	258,966	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
289,744	293,197	סיכונים תפעוליים
1,928	1,767	ערבויות
4,349,580	4,293,412	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(2) בהתאם לחוזר ביטוח בדבר הרכב הון עצמי מוכר של מבטח משנת 2011, הקובע כי שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מן ההון העצמי המוכר של המבטח.

ג. דרישות ההון מחברות מנהלות בקבוצה כוללות דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. נכון למועד דוח זה חברות אלו עומדות בדרישות תקנות ההון.

ד. בחודש פברואר 2017 פורסמו והועברו לוועדת הכספים של הכנסת הוראות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II.

ההוראות כאמור אושרו ביום 22 במאי 2017 על ידי ועדת הכספים של הכנסת (בכפוף לאפשרות לדיון נוסף בוועדת הכספים) עם הארכה של תקופת המעבר לעניין עמידה בהון הנדרש לכושר פירעון בשלוש שנים נוספות, כלומר תקופת המעבר תסתיים ביום 31 בדצמבר 2024 במקום ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן - "ההוראות המעודכנות").

ההוראות המעודכנות נועדו לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה EC/2009/138, המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

בדעת המפקחת לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל חברות הביטוח יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA).

ההוראות מבוססות על הנדבך הכמותי לפי הדירקטיבה והוראותיה הנלוות. על פי ההוראות המעודכנות, הנדבך הכמותי ייושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017. יחד עם זאת, חברות ביטוח תידרשנה לעמוד, בשלב זה, גם במשטר הקיים לפי תקנות ההון.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפרעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון") המחייבת השלמת הון.

ההוראות המעודכנות כוללות הוראות דיווח לממונה במקרים בהם חברה אינה עומדת או חוששת שלא תעמוד ברמות ההון האמורות וכן הוראות להגשת תוכנית להבטחת עמידתה ברמות ההון האמורות.

בהתאם להוראות המעודכנות, סף ההון יהיה שווה לסכום הגבוה מבין ההון הראשוני הנדרש מחברת ביטוח לפי תקנות ההון לבין סכום המחושב כשיעור מה-SCR, לא יותר מ-45% מה-SCR ולא פחות מהגבוה מבין 25% מה-SCR או סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות כהגדרתן בהנחיות המעודכנות.

ההוראות המעודכנות כוללות, בין היתר, הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

(1) עמידה בדרישות ההון (SCR):

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יגדל באופן הדרגתי עד לעמידה ב-100% מה-SCR. רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון טרם פירסמה את מדרג העמידה ב-SCR המעודכן עבור תקופת המעבר הארוכה יותר.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן IQIS5) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה המפקחת בחודש אפריל 2016.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה החברה, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, לחברה חוסר בהון בהיקף משמעותי.

תוצאות תרגיל IQIS5 כוללות את פעולות החברה לצמצום החוסר בהון כפי שבא לידי ביטוי בתרגילים הקודמים, בין היתר, באמצעות הנפקות הון משני ושלישוני וצמצום סיכונים פיננסיים. פעולות אלה קוזזו במידה מסויימת, בין היתר, על ידי הגדלת דרישות הון בגין סיכונים ביטוחיים בעקבות פרסום הבהרות הפיקוח לתרחישים ביטוחיים במסגרת ההנחיה לביצוע IQIS5. במהלך 2016 גויסו כ-0.9 מיליארד ש"ח כתבי התחייבויות נדחים.

בכפוף לאמור לעיל, תוצאות תרגילי ה-IQIS מהוות אינדיקציה מסויימת להשפעת משטר כושר פרעון מבוסס Solvency II ומשקפות, בעיקר, דרישות הון גבוהות יותר ביחס לדרישות ההון הקיימות בגין סיכונים פיננסיים (הן בתיק הנוסטרו והן בתיק המשתתף) וביטוחיים (בין היתר אריכות חיים, ביטולים ותחלואה). החברה פועלת לעמידה ביעדי ההון על פי משטר ההון החדש על ידי הרחבת בסיס ההון שלה והתאמת תמהיל ההשקעות. כמו כן קיימות לחברה אפשרויות להקטנת דרישות ההון באמצעים נוספים כגון המשך הפחתת סיכונים בתיק הנוסטרו, התאמת תמהיל המוצרים, רכישת ביטוחי משנה ועוד. השימוש באמצעים כאמור, עלול להשפיע באופן מהותי על הרווחיות העתידית של החברה, והוא ייבחן בהתחשב במחירים החלופיים שישררו באותה עת, בתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות ובמידת הצורך.

ידגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, התרגיל מבוצע כחלק מההיערכות ליישום המודל ככל שיחול במתכונתו הנוכחית, הבנת ההוראות החדשות והשלמת ההיערכות האירגונית והמיכונית.

כאמור על פי הנחיית הפיקוח, בוצעו מספר תרגילים המהווים סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח שמטרתם לכייל את המודל ולהתאימו. אי לכך, ייתכן שהתוצאות בפועל יהיו שונות מתוצאות התרגילים. יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, החברה נערכת לעמידה במשטר ההון החדש בהתאם לאינדיקציות המתקבלות מתוצאות התרגילים.

ההוראות המעודכנות והפעולות שנגקטו על ידי החברה, כאמור לעיל, עשויות לצמצם באופן ניכר את החוסר בהון.

ה. דיבידנד

(1) ביום 27 באוקטובר 2015 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 185 מיליון ש"ח. ביום 1 בנובמבר 2015 התקבל בחברה מכתב המפקחת ובו צויין, בין היתר, כי חלוקת הדיבידנד, בעת הזאת, בהמשך לתרגיל IQIS4 שהוגש באוגוסט 2015 ולנוכח חוסר משמעותי בהון בהיקף של מספר מיליארדי ש"ח, יש בה כדי לפגוע בניהול התקין של עסקי החברה ובהיערכותה ליישום משטר כושר פרעון חדש. לאור זאת נתבקשה החברה לכנס את הדירקטוריון ולבטל את חלוקת הדיבידנד האמורה.

בהמשך למכתב המפקחת, דירקטוריון החברה חזר ובחן את החלטתו מיום 27 באוקטובר 2015 ולא מצא כי נפל פגם בהחלטה זו. מכלול השיקולים לרבות כל ההיבטים הרלבנטיים לצורך חלוקת הדיבידנד והיבטי משטר כושר הפירעון בהתאם ל-Solvency II, נלקחו בחשבון בעת קבלת ההחלטה. דירקטוריון החברה סבור כי החברה נערכה ונערכת באופן ראוי ומספק לקראת משטר כושר הפירעון של Solvency II.

ביום 18 בנובמבר 2015 הוחלט על השהיית החלוקה עד למועד חדש עליו יימסר.

ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה (המשך) באור 6 -

ה. דיבידנד (המשך)

2) בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח (להלן - "המכתב") הבא במקום מכתב קודם מחודש דצמבר 2011. בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פרעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות (טרם ההפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות) ויחס כושר פרעון לפחות בשיעורים הנקובים להלן לפי תרגיל הערכה הכמותי המעודכן ליישום משטר כושר פרעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפרעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפרעון החדש הנדרש, לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 - 115%.
- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 - 120%.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2019 - 130%.

תרגיל IQIS5 משקף יחס כושר פרעון בשיעור הנמוך מיחס כושר הפרעון הנדרש על פי המכתב.

יחס כושר הפרעון כאמור מבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, ואינו כולל את השינויים שחלו לאחר מכן כמפורט בסעיף ד לעיל.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

מכשירים פיננסיים באור 7 -

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
5,686,004	5,362,712	5,708,713	נדל"ן להשקעה
			השקעות פיננסיות:
29,277,685	28,344,075	29,465,593	נכסי חוב סחירים
12,342,415	8,596,321	13,381,181	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
17,301,490	16,851,209	17,386,088	מניות
17,375,125	17,613,675	17,259,392	אחרות
76,296,715	71,405,280	77,492,254	סך השקעות פיננסיות
7,267,318	6,612,405	8,252,236	מזומנים ושוי מזומנים
832,947	447,177	916,654	אחר
90,082,984	83,827,574	92,369,857	סך נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
905,756	907,955	905,582	(*) מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת
1,093,158	1,137,649	1,091,775	שווי הוגן של נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 31 במרס 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
29,465,593	-	3,201,768	26,263,825
12,475,599	934,578	11,541,021	-
17,386,088	1,528,452	-	15,857,636
17,259,392	2,178,584	214,957	14,865,851
<u>76,586,672</u>	<u>4,641,614</u>	<u>14,957,746</u>	<u>56,987,312</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות

סך השקעות פיננסיות

ליום 31 במרס 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
28,344,075	-	3,746,619	24,597,456
7,688,366	448,590	7,239,776	-
16,851,209	1,611,005	-	15,240,204
17,613,675	2,487,437	446,610	14,679,628
<u>70,497,325</u>	<u>4,547,032</u>	<u>11,433,005</u>	<u>54,517,288</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות

סך השקעות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
29,277,685	-	3,512,046	25,765,639
11,436,659	867,907	10,568,752	-
17,301,490	1,618,624	-	15,682,866
17,375,125	2,127,840	158,180	15,089,105
<u>75,390,959</u>	<u>4,614,371</u>	<u>14,238,978</u>	<u>56,537,610</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות

סך השקעות פיננסיות

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	נכסי חוב		נכסי חוב סחירים
		מניות	שאינם סחירים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,614,371	2,127,840	1,618,624	867,907	-
(283,286)	(107,810)	(131,698)	(43,778)	-
319,725	164,621	42,925	112,179	-
(7,466)	(6,067)	(1,399)	-	-
(1,730)	-	-	(1,730)	-
<u>4,641,614</u>	<u>2,178,584</u>	<u>1,528,452</u>	<u>934,578</u>	-

יתרה ליום 1 בינואר 2017

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח והפסד*
 השקעות מימושים פדיונות

יתרה ליום 31 במרס 2017

(* מתוכם:
 סך ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס 2017

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	נכסי חוב		נכסי חוב סחירים
		מניות	שאינם סחירים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-
(250,119)	(193,454)	(45,814)	(10,851)	-
432,077	244,514	98,577	88,986	-
(351,037)	(344,429)	(6,608)	-	-
(5,483)	-	-	(5,483)	-
<u>4,547,032</u>	<u>2,487,437</u>	<u>1,611,005</u>	<u>448,590</u>	-

יתרה ליום 1 בינואר 2016

סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד*
 השקעות מימושים פדיונות

יתרה ליום 31 במרס 2016

(* מתוכם:
 סך ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס 2016

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים		
			נכסי חוב סחירים	נכסי חוב	
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(209,616)	(188,987)	21,744	(42,373)	-	סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח והפסד *
1,153,435	445,824	157,508	550,103	-	השקעות מימושים פדיונות
(1,011,711)	(909,803)	(101,908)	-	-	העברות אל רמה 3
(17,650)	-	-	(17,650)	-	העברות מתוך רמה 3
96,596	-	-	96,596	-	
(118,277)	-	(23,570)	(94,707)	-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
<u>4,614,371</u>	<u>2,127,840</u>	<u>1,618,624</u>	<u>867,907</u>	<u>-</u>	
(180,885)	(147,474)	9,720	(43,131)	-	(* מתוכם: סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2016

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאנים נצפים.

מכשירים פיננסיים (המשך) באור 7 -

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס 2017	
שווי הוגן	ערך בספרים
	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח
26,714,370	20,881,358
2,121,672	1,904,851
1,448,123	1,254,944
3,569,795	3,159,795
30,284,165	24,041,153
	49,251

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות (*)
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
 פקדונות בבנקים
 סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס 2016	
שווי הוגן	ערך בספרים
	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח
25,994,167	20,051,742
1,789,721	1,551,075
907,327	675,365
2,697,048	2,226,440
28,691,215	22,278,182
	30,220

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות (*)
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
 פקדונות בבנקים
 סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
שווי הוגן	ערך בספרים
	מבוקר
	אלפי ש"ח
26,514,946	20,450,242
2,110,441	1,902,730
1,455,523	1,254,782
3,565,964	3,157,512
30,080,910	23,607,754
	46,222

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות (*)
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
 פקדונות בבנקים
 סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפרעון החוזי.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של המכשירים הפיננסיים המוצגים על פי שוויים ההוגן.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 31 במרס 2017				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
9,249,132	-	1,983,266	7,265,866	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,015,851	51,901	-	963,950	מניות
2,452,663	479,508	126,757	1,846,398	אחרות
<u>12,717,646</u>	<u>531,409</u>	<u>2,110,023</u>	<u>10,076,214</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס 2016				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,749,337	-	1,360,000	6,389,337	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,220,145	69,095	-	1,151,050	מניות
2,264,062	470,289	116,383	1,677,390	אחרות
<u>11,233,544</u>	<u>539,384</u>	<u>1,476,383</u>	<u>9,217,777</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,953,191	-	2,234,857	6,718,334	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,057,776	54,031	-	1,003,745	מניות
2,399,061	522,907	38,608	1,837,546	אחרות
<u>12,410,028</u>	<u>576,938</u>	<u>2,273,465</u>	<u>9,559,625</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
ונכסים פיננסיים זמינים למכירה					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
576,938	522,907	54,031	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2017
(15,503)	(15,215)	(288)	-	-	סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד *
(58,000)	(56,158)	(1,842)	-	-	ברווח כולל אחר
27,974	27,974	-	-	-	השקעות מימושים
-	-	-	-	-	
<u>531,409</u>	<u>479,508</u>	<u>51,901</u>	-	-	יתרה ליום 31 במרס 2017
* מתוכם:					
(15,503)	(15,215)	(288)	-	-	סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס 2017

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
ונכסים פיננסיים זמינים למכירה					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
548,354	478,069	70,285	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(16,263)	(16,104)	(159)	-	-	סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד *
(4,317)	(4,200)	(117)	-	-	ברווח כולל אחר
13,905	13,905	-	-	-	השקעות מימושים
(2,295)	(1,381)	(914)	-	-	
<u>539,384</u>	<u>470,289</u>	<u>69,095</u>	-	-	יתרה ליום 31 במרס 2016
* מתוכם:					
(16,273)	(16,114)	(159)	-	-	סך ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס 2016

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
ונכסים פיננסיים זמינים למכירה					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	סחירים	
מבוקר					
אלפי ש"ח					
548,354	478,069	70,285	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
					סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:
(50,233)	(38,376)	(11,857)	-	-	ברוח והפסד *
6,409	9,893	(3,484)	-	-	ברוח כולל אחר
76,952	75,858	1,094	-	-	השקעות
(4,544)	(2,537)	(2,007)	-	-	מימושים
576,938	522,907	54,031	-	-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
					(* מתוכם:
					סך ההפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2016
(50,251)	(38,394)	(11,857)	-	-	

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פרוט התחייבויות פיננסיות

ליום 31 במרס 2017		
שווי הוגן	ערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
2,033	2,033	1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
3,854	3,851	הלוואות מתאידיים בנקאיים
3,770,094	3,625,846	הלוואות מתאידיים שאינם בנקאיים
3,775,981	3,631,730	כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *
		סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
84,423	84,423	2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:
17,619	17,619	נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
102,042	102,042	נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
		סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
3,878,023	3,733,772	סך הכל
	21,234	בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן בסעיף זכאים
	3,712,538	סך התחייבויות פיננסיות

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

1. פרוט התחייבויות פיננסיות (המשך)

ליום 31 במרס 2016	
שווי הוגן	ערך בספרים
	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח
-	-
1,251	1,310
2,851,023	2,722,790
2,852,274	2,724,100

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים

הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל

בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן בסעיף זכאים

סך התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2016	
שווי הוגן	ערך בספרים
	מבוקר
	אלפי ש"ח
1,912	1,912
3,823	3,847
3,765,238	3,669,952
3,770,973	3,675,711

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים

הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל

בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן בסעיף זכאים

סך התחייבויות פיננסיות

168,947	168,947
41,633	41,633
210,580	210,580
3,981,553	3,886,291
	65,112
	3,821,179

(* השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, ניתן על ידי חברת מרווח הוגן. ראה באור 7.ד. השווי ההוגן של אגרות החוב הסחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, נקבע בהתאם למחירן בסגירת המסחר נכון למועד הדיווח.)

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
היתרה בדוחות הכספיים של זכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 במרס 2017			
סה"כ	רמה 1	רמה 2	רמה 3
			בלתי מבוקר
			אלפי ש"ח
102,042	57,812	44,230	-
102,042	57,812	44,230	-

נגזרים
סך התחייבויות פיננסיות

ליום 31 במרס 2016			
סה"כ	רמה 1	רמה 2	רמה 3
			בלתי מבוקר
			אלפי ש"ח
118,253	11,018	107,235	-
118,253	11,018	107,235	-

נגזרים
סך התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	רמה 1	רמה 2	רמה 3
			מבוקר
			אלפי ש"ח
210,580	100,059	110,521	-
210,580	100,059	110,521	-

נגזרים
סך התחייבויות פיננסיות

ד. טכניקות הערכה

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים.

א. הליכים משפטיים ואחרים - כללי

סעיפים (ב) עד (ז) (כולל) להלן כוללים פרטים בדבר הליכים משפטיים ואחרים מהותיים כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות, אשר אינם במהלך העסקים הרגיל של עסקיהן. בסעיף (ב) להלן מתוארות בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות לרבות תובענות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה ("הליכים ייצוגיים"). בסעיף (ג) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח, בסעיף (ד) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהועברו לחברה במסגרת ההסכם לקליטת תיק תביעות שנרכש בביטוח כללי, בסעיף (ה) להלן מתוארים הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות, בסעיף (ז) להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה.

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף הליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה ו/או חברות מאוחדות של החברה. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברות המאוחדות. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה ו/או החברות המאוחדות להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הבירור המשפטי, החל מהשלב של בירור הבקשה לאישור תובענה כייצוגית ועד שלב שבו תביעה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%) כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות בערעור, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרה בו, במי מההליכים קיימת נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפשרה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מביניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה ו/או חברות מאוחדות לעלות הסדר הפשרה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים 28 עד וכולל סעיף 32 להלן, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין בקשות אלו.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה ו/או חברות מאוחדות או הפרשה בגובה נכונות החברה ו/או חברות מאוחדות לפשרה, לפי העניין.

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

להלן פירוט של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות העומדות ותלויות כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה, בסדר כרונולוגי לפי מועד הגשתן:

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
1.	9/1999 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה	שימוש בלוח תמותה מיושן לקביעת הפרמיה בביטוח חיים, שאינו מותאם לתוחלת החיים. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה להצהרה כי המבקש זכאי לבטל את הסכמי הביטוח ו/או זכאי לקבל סעדים הנובעים מהפרת חוזה.	מי שרכשו פוליסת ביטוח החל מיום תחילת החוק, קרי מיום 5 באוגוסט 1997.	ביום 10 בנובמבר 2011 פסק ביהמ"ש המחוזי: (א) חלה התיישנות בנושא ובהתאם הגדרת הקבוצה צומצמה למי שרכש פוליסות הכוללות מרכיב ריסק מחודש אוגוסט 1997 ועד למועד עדכון לוחות התמותה בחודש יוני 2001 בלבד. (ב) צמצום עילות התביעה להטעיה ועושק.	-
2.	1/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית מרכיב בפרמיה המכונה "תת-שנתיות" שלא כדון ביחס לרכיבים ו/או כיוסיים מסוימים בפוליסה ובסכום החורג מן הסכום המותר. במסגרת הסעדים נכללה בקשה להורות על החזר הסכום שנגבה מחברי הקבוצה כתת שנתיות שלא כדון וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שנגבה ממנו תשלום בגין רכיב "תת שנתיות" בנסיבות ובסכום החורגים מהמותר.	ביום 29 ביולי 2016 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית ביחס לכל מי שנגבה ממנו תשלום בגין תת שנתיות ביחס לרכיב החסכון בפוליסות מסוג מעורב או ביחס לרכיב גורם פוליסה או ביחס לפוליסות המבטחות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד. החברה ויתר החברות הנתבעות הגישו ביום 15 בדצמבר 2016 בקשת רשות ערעור על ההחלטה הנ"ל לבית המשפט העליון. התיק קבוע לדיון בבקשת רשות הערעור. ביום 2 באפריל 2017 קיבל בית המשפט העליון את הבקשה שהגישו מגדל ויתר חברות הביטוח לעיכוב ביצוע וקבע כי הדיון בפני בית המשפט המחוזי יעוכב עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.	2,300 מיליון ש"ח, מיוחס לחברה - 827 מיליון ש"ח
3.	4/2008 בי"ד אזורי לעבודה - י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הענקת גמלה חודשית לנשים בהגיען לגיל פרישה בסכום נמוך מהגמלה החודשית לגברים בעלי נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. זאת, כאשר הפרמיה הנגבית מנשים בגין ביטוח ריסק מוות הינה בשיעור זהה לזאת שנגבית מגברים למרות ששיעורי התמותה של נשים נמוכים יותר. במסגרת הסעדים התבקש סעד הצהרתי של ביהמ"ש כי ההפליה האמורה הינה פסולה וכי תינתן למבוטחות הזכות לבחור בין החלופות הבאות: (א) השוואת מקדמי הגמלה לאלו הנהוגים לגברים. (ב) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה.	כלל הנשים שרכשו פוליסות ביטוח מנהלים בהן נעשתה אבחנה בין נשים וגברים לעניין תשלום הגמלה אך לא נעשתה אבחנה לעניין פרמיית הריסק.	ביום 17 באוגוסט 2014 נתן בית הדין האזורי לעבודה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 2 בדצמבר 2014 הוגשה על ידי החברה ויתר הנתבעות בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר נעתר לבקשה. ביום 22 בדצמבר 2016 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בנושא התומכת בטענות החברה ויתר הנתבעות. הצדדים ממתנינים להחלטת ביה"ד הארצי לעבודה בבקשת רשות הערעור.	"מאות מיליוני ש"ח"

1 תאריך ההגשה של התובענות והבקשות הינו התאריך של הגשת התובענה והבקשה המקורי והערכאה בה הוגש במקור ההליך.
2 הפניות לחוקים הנם בשמם המלא אך ללא שנת חקיקתם.
3 הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, קבוצה אשר מהווה בסיס לאומדן סכום התובענה בכתב התביעה.

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
4.	4/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי החזרת פרמיות לאחר הפסקת ביטוח במהלך החודש, כאשר הפרמיה נגבית מראש בתחילת החודש ו/או החזרת פרמיה בערכים נומינליים (ללא הפרשי הצמדה וריבית). במסגרת הסעדים נכללה בקשה להחזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו ממבוטחים שלא כדין וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ולהשיב למבוטחים דמי ביטוח מיום היווצרות הזכות להחזר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	כל מבוטח של מי מהמשיבות שהפוליסה שלו (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) הופסקה בין אם עקב ביטולה ובין אם עקב קרות מקרה הביטוח.	ביום 23 ביוני 2015 נתן בית המשפט החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית, ביחס לסעד של השבה של דמי ביטוח שנגבו בגין התקופה שלאחר הפסקת הכיסוי הביטוחי בפוליסות ביטוח (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר), הכוללות הוראה הקובעת כי הביטול ייכנס לתוקף באופן מיידי; וביחס למקרים בהם פוליסת הביטוח התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח; וכן ביחס לתשלום הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק חוזה הביטוח בגין דמי ביטוח שהוחזרו למבוטחים בערך נומינאלי עקב ביטול הפוליסה שלהם או שקיבלו החזר תגמולי ביטוח בערך נומינאלי, בהתאמה, במהלך 7 שנים לפני מועד הגשת הבקשה (18 באפריל 2010) ועד ליום 14 במרס 2012. בית המשפט הורה על החלפת התובע כנגד החברה שכן אינו מחזיק בעילת תביעה כנגדה. ביום 13 בספטמבר 2016 הוגש לבית המשפט הסכם פשרה הכולל הוראה לפיה על החברה ויתר המשיבות להעביר לתרומה 80% מסכום ההחזר שימצא על ידי בודק, וכן התייחסות לגבי אופן ההתנהלות בעתיד. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. ביום 2 במרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם הפשרה בה פרט את הסתייגותיו ביחס אליו, והחברה הגישה תגובתה ביחס אליה.	225 מיליון ש"ח (לתקופה של 10 שנים)
5.	4/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית כספים בגין "גורם פוליסה" ללא הסכמה חוזית וללא מתן גילוי נאות. הסעדים המבוקשים כוללים תשלום פיצוי/השבה השווה לסכום "גורם פוליסה" שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה ומתן צו עשה המורה לחדול מגבייה של סכומים אלה.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח אצל המשיבות ונגבה ממנו סכום כלשהו כ"דמי ניהול אחרים" ו/או כ"גורם פוליסה".	ביום 10 ביוני 2015 הוגש לבית המשפט הסכם הפשרה שבמסגרתו הוסכם על החזר כספי ביחס לעבר אשר יחולק לבעלי פוליסות מסוג "עדיף" /"יותר" של חברי הקבוצה המיוצגת בסכום כולל של 100 מיליון ש"ח, כשחלקה של החברה בו הינו 44.5 מיליון ש"ח. ביחס לעתיד הוסכם על הנחה של 25% מסכום גורם הפוליסה שנגבה בהן בפועל. שכר הטרחה לתובע ובא כוחו הובא בהסכם הפשרה לאישור בית המשפט והינו בסך 43 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ, כשחלקה של מגדל בו הינו 44.5%. הבודק שמונה על ידי בית המשפט קבע כי קיים קושי לאשר את הסכם הפשרה במתכונתו הנוכחית והמליץ להחיל את ההסדר לעתיד על השנים 2013 עד 2015. ביום 26 בפברואר 2016 הוגשה עמדת היועמ"ש ביחס להסדר הפשרה לפיה אין לאשרו במתכונתו הנוכחית.	2,325 מיליון ש"ח (לתקופה של 7 שנים) מתוכם מיוחס לחברה סך של 1,024 מיליון ש"ח.

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
5.	המשך				<p>ביום 21 בנובמבר 2016, נתן בית המשפט החלטה הדוחה את הסדר הפשרה ומקבלת באופן חלקי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ("בקשת האישור") וקבע כי:</p> <p>(1) למרות שהממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") התיר לחברות הביטוח לכלול בפוליסות ביטוח חיים הסדר המאפשר להם לגבות את גורם הפוליסה, הן לא כללו בפוליסות הביטוח, הסדר חוזי כזה ועל כן אין בסיס משפטי לגביית גורם הפוליסה והעברת הכספים לטובת גורם הפוליסה הקטינה את היקף החסכון שנצבר לטובת המבוטחים.</p> <p>יחד עם זאת, נקבע כי אין מקום לאישור התובענה כייצוגית ביחס לפוליסות ריסק מאחר שלא הונח בסיס המאפשר לקבוע כי חברת הביטוח הפרה התחייבויותיה כלפי המבוטחים בפוליסות אלו. ביחס לפוליסות משולבות חיסכון, לעומת זאת, נקבע כי קיים בסיס לאישור ניהול התובענה כייצוגית מאחר והעברת הכספים לטובת גורם פוליסה הקטינה את היקף החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים.</p> <p>(2) הסדר הפשרה אינו הוגן וסביר. חלק החזר בגין העבר אמנם מבטיח לחברי הקבוצה הטבה בהיקף משמעותי אולם אינו הוגן וסביר בהתחשב בחישובים שערכו גורמי הפיקוח שלפיהם העריך הבודק את סך הכספים שנגבו על ידי הנתבעות בתיק בין השנים 2004 ל-2012 (ועד בכלל) בגין גורם פוליסה כדי סך המגיע לכ-700 מיליון ש"ח. חלק ההנחה העתידי במסגרת הסדר הפשרה, אינו עומד גם בדרישות ההרתעה שכן משמעותו היא הכשרה בדיעבד ומכאן ולהבא של גביית עיקר גורם הפוליסה על חשבון רכיב החסכון.</p> <p>בהתאם, בקשת האישור התקבלה ביחס לגביית גורם פוליסה החל משבע שנים קודם למועד הגשת התובענה (החל מ-21.4.2004) ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 2003-1992, אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם פוליסה. הסעדים הנתבעים שהוגדרו במסגרת אישור התובענה כייצוגית הינם עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם פוליסה מכאן ואילך.</p> <p>ביום 16 במאי 2017 הגישו החברה ויתר חברות הביטוח הנתבעות בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט לעיל, אשר דחתה את הסדר הפשרה וקיבלה, באופן חלקי, את בקשת האישור.</p>	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
6.	6/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות נוספות	תשלום כספים שעוכבו אצל המשיבות מחמת עיקולים ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה בה עוכבו עקב העיקול. עילות התביעה נסמכות על טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב בהתאם לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט ו/או סעיף 28 לחוק חזרה הביטוח. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית בשיעור המשקף את טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב.	כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח לאחר ה-1 ביוני 2008 לאחר עיכוב עקב עיקול צד ג' והפירות שצמחו מהכספים בתקופת העיכוב לא הועברו אליו.	ביום 12 בדצמבר 2012 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 13 באוקטובר 2016 הוגש לבית המשפט הסדר פשרה הכולל מנגנון לפיצוי בסכום הנקוב בהסכם הפשרה, הסדרה לעתיד והמלצה לגבי תשלום גמול ושכ"ט. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. ביום 30 במרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם הפשרה בה פרט את הסתייגותיו ביחס אליו.	350 מיליון ש"ח
7.	5/2013 מחוזי - ת"א	מבוטחות בפוליסות ביטוח בריאות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי תשלום הפרשי הצמדה בגין תגמולי ביטוח ממועד קרות הביטוח ועד למועד התשלום ואי תשלום הפרשי ריבית בגין תגמולי ביטוח מ-30 ימים לאחר מסירת התביעה ועד למועד התשלום. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית אשר לא שולמו כדין.	כל מי שקיבל ב-7 שנים שקדמו להגשת התביעה או יקבל עד למתן פסק דין תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית או הצמדה כדין.	ביום 7 באוגוסט 2015 נתן בית המשפט החלטה לפיה הבקשה לאישור התביעה כייצוגית נדחתה בכל הקשור להפרשי הצמדה, אך התקבלה ביחס לתביעת הריבית החל מחלוף 30 יום מדרישה ראשונה לתשלום תגמולי ביטוח, וזאת ביחס לתקופה של 3 שנים לפני הגשת התביעה. ביום 19 באוקטובר 2015 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור מטעם החברה ויתר המשיבות על החלטתו של בית המשפט המחוזי לאישור התביעה כאמור. ביום 3 באוגוסט 2016 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור, אשר בסיומו נמחקה בקשת רשות הערעור, בהמלצת בית המשפט העליון ובהסכמת הצדדים, תוך שמירת זכותן של החברה ויתר המשיבות לשוב ולהעלות את הטענות מושא בקשת רשות הערעור במסגרת הערעור שיוגש, ככל שיוגש, על פסק הדין בתביעה הייצוגית. ההליך מצוי בבירור התביעה הייצוגית לגופה בפני בית המשפט.	120 מיליון ש"ח ביחס לחברה
8.	6/2014 מחוזי - ים	מבוטח בביטוח חיים למשכנתא נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	קביעת סכום ביטוח לתשלום בביטוח חיים למשכנתא, העולה מעל ליתרת ההלוואה בבנק וכתוצאה מכך המבוטחים משלמים פרמיה גבוהה יותר. הסעדים המבוקשים בין היתר הינם תשלום ההפרש בין הפרמיות ששילמו לבין הפרמיות שהיו אמורים לשלם בהתאם ליתרות ההלוואות בבנקים, בתוספת פיצוי על עגמת נפש, לחייב את המשיבות לשנות את דרך פעולתן ולעדכן את סכום הביטוח בהתבסס על נתונים מדויקים של ההלוואות בבנקים.	מבוטחים ב-7 השנים האחרונות שרכשו פוליסת ביטוח חיים לצורך משכנתא וסכום הביטוח ממנו נגזרת הפרמיה עלה על יתרת ההלוואה בבנק.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 23 למרס 2016 הגיש הפיקוח על הביטוח, לבקשת בית המשפט, את עמדתו התומכת בעמדת חברות הביטוח. הצדדים מנהלים הליך גישור.	1,182 מיליון ש"ח, מתוכו ביחס לחברה - 523 מיליון ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
9.	7/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת וכנגד ארבע חברות מנהלות של קרנות פנסיה נוספות	שימוש חסר תום לב בזכות על פי התקנון להעלות את דמי הניהול לשיעור המקסימלי המותר, בעת פרישת העמית לפנסיה וכן אי מתן הודעה מוקדמת לפני הפרישה לפנסיה. הסעדים המבוקשים הינם סעד של חיוב להשיב לפנסיונרים או לקופת הפנסיה את דמי הניהול העודפים שנגבו מהם ו/או שיגבו מהם שלא כדין, לחילופין להשיב לקופת קרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו מן הפנסיונרים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים שנגבו שלא כדין מהפנסיונרים, בין כל עמיתי הפנסיה, לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל מבוטח בסמוך לפני יציאתו לפנסיה, לקבוע כי התנאי הקיים בתקנוני הנתבעות המתיר להן להעלות את דמי הניהול מעת לעת הינו (כביכול) תנאי מקפח בחוזה אחיד, וכן להורות על ביטולו או שינויו באופן המסיר את הקיפוח הנטען.	כל עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה של המשיבות שזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל פנסיית זקנה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לבקשת בית המשפט, הועברו לפיקוח על הביטוח מספר שאלות להתייחסות לגבי הנושאים השנויים במחלוקת בתובענה.	48 מיליון ש"ח "לכל הפחות מבלי שכומתו בשלב זה יתר הסעדים"
10.	5/2015 מחוזי - ת"א	נכה אשר ביקשה לחנות בחניון מרכז ויצמן בתל אביב נ' החברה ואריאל פרומול ניהול קניונים בע"מ	אי מתן חנייה חינם לאדם עם מוגבלות במרכז ויצמן בת"א בהתאם לחוק חנייה לנכים, התשנ"ד-1993. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה ליתן צו למשיבות להציב שילוט במקום בוטל לעין בכל הכניסות לחניון ויצמן, המסביר על זכויות הנכים ולחייב את המשיבות בפיצוי הקבוצה בסכום דמי החנייה שגבתה מחברי הקבוצה בתקופה האמורה.	כל מי שהיה בעל תג נכה ואשר עשה שימוש בחניון מרכז ויצמן מיום 17 במאי 2008 ועד למועד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. מתקיימים מגעים בין הצדדים בניסיון לסיים את התיק בהסכמה.	7 מיליון ש"ח
11.	5/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת דירה של החברה נ' החברה	הימנעות המשיבות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ במקרים שהנזק לא תוקן בפועל. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה לחייב את המשיבות לשלם את רכיב המע"מ החל על עלות התיקון גם כשהנזק לא תוקן בפועל וכן לחייב את המשיבות לפצות את כל חברי הקבוצה שתביעות הביטוח בעניינם הוגשו בתקופה האמורה על ידי תשלום רכיב המע"מ בשיעור החל על סכום הנזק ובתוספת הצמדה וריבית כדין.	כל מבוטח ו/או מוטב ו/או צד ג' בכל סוג ביטוח שלא תיקן את הנזק שתבע בגינו וקיבל תגמולי ביטוח ו/או שיפוי ללא רכיב המע"מ, לרבות כל חברי הקבוצה שזכאים בניכוי מס תשומות חלקי.	ביום 20 בפברואר 2017 דחה בית המשפט את הבקשה להחלפת המבקשים הייצוגיים וקיבל את בקשת המשיבות לסילוק בקשת האישור על הסף. בהתאם לכך, הורה בית המשפט על מחיקת בקשת האישור והתובענה.	91 מיליון ש"ח
12.	8/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' החברה	אי תשלום בונוס של השתתפות ברווחים על פי נספח לפוליסת ביטוח המכונה "כפולה" והמרתו בסכום ביטוח נוסף מבלי להודיע על כך למבוטחים; תשלום סכום נמוך בהרבה מהסכום לו זכאים המבוטחים על פי הנספח האמור; אי קביעת שיעור השתתפות של המבוטח ברווחים מידי שנה בחיי הפוליסה וקביעת שיעור אחיד ונמוך באורח בלתי סביר לשיעור השתתפות זה.	כל מי שהתקשר עם החברה ורכש ממנה פוליסת ביטוח חיים שלפיה הוא זכאי לתשלום במזומן של חלקו ברווחי הפוליסה עם הגיעו לגיל 65.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 7 במאי 2017 הוגשה בקשה להחלפת תובע ייצוגי, לאחר שהתובע הייצוגי הלך לעולמו.	600 מיליון ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
13.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטחת בפוליסת סיעוד נ' החברה וחברות ביטוח אחרות	הפרת תנאי פוליסה עקב נקיטת עמדה פרשנית ביחס לאופן שבו ניתן ניקוד בגין רכיב "שליטה על הסוגרים" בעת בחינת זכאות מבוטחים לקבלת תגמולי ביטוח סיעוד רק מקום בו מצב זה הוא בשל מחלות אורולוגיות או גסטרואנטרולוגיות, בעוד שלפי הטענה יש מקום לתן ניקוד בגין רכיב זה גם אם מדובר באי שליטה תפקודית ואי עמידה בחובות גילוי עובר לרכישת הפוליסה בהקשר זה. הסעדים הנתבעים כוללים חיוב המשיבות בפיצוי.	כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי ולא קיבל בעת מקרה ביטוח ניקוד מתאים בגין רכיב שליטה על הסוגרים עקב הפרשנות האמורה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	עשרות ואף מאות מיליוני ש"ח
14.	9/15 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה נ' החברה וחברות מנהלות קרנות פנסיה	טענה לפיה המשיבות חולקות את דמי הניהול עם סוכנים ומתווכים המספקים להן את הלקוחות ומביאות את העמית למצב בו הוא משלם דמי ניהול גבוהים מן הראוי. הסעדים הנתבעים הינם סעד הצהרתי לפיו המשיבות חייבות לשנות את ההסדר עם הסוכנים ולהתאימו לחוק, השבת כל דמי הניהול שנגבו ביתר וכל סעד אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמית קופות הגמל של החברות המנהלות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בינואר 2017 אישרה הכנסת את תיקון 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ז-2017 שקובע כי עמלת הפצה של קופות גמל לא תחושב בזיקה לשיעור דמי הניהול שהחברה המנהלת תגבה מעמית.	2 מיליארד ש"ח
15.	9/15 מחוזי - מרכז	עמיתים בחברה ומגדל מקפת נ' החברה ומגדל מקפת	נזקים שנגרמו עקב מעשיו של סוחר לשעבר בדסק מניות של מגדל שהורשע, על פי הודאתו בעסקת טיעון, בפרשת תרמית של הרצת מניות וביצוע מניפולציות בניירות ערך. לעניין ההליכים הפליליים בנושא זה, ראה סעיף 1.ז להלן. הסעדים הנתבעים כוללים פיצוי על הנזק שנגרם לעמיתים בכל דרך שימצא בית המשפט לנכון.	כל אחד מעמית/לקוחות החברה ו/או מקפת אשר נפגעו מהפעולות הנטענות בין השנים 2006 - 2011.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. הצדדים פנו להליך גישור.	עשרות מיליוני ש"ח אם לא למעלה מכך
16.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גבייה של דמי ביטוח מלאים מחיילי מילואים, וזאת בהתעלם מהעובדה שלחייל מילואים ניתן כיסוי ביטוחי חלקי וחסר המחריג מקרי ביטוח שאירעו עקב השירות הצבאי, לרבות שירות מילואים וכן טענות לאי גילוי מספק ביחס לעובדה שהפרמיה אינה מוחזרת. הסעדים הנתבעים הינם ליתן צו לרשויות הרלבנטיות ולחברות הביטוח למסור מידע הכולל בין היתר היקף ימי מילואים, פוליסות רלבנטיות ופרמיות שנגבו מחברי הקבוצה; השבת פרמיות ביחס לתקופות מילואים; ולהימנע מגביית פרמיה ביחס לתקופת שירות המילואים בעתיד.	כל מי שהייתה לו פוליסת ביטוח שכללה החרגה ועניינה שירות מילואים וששילם ב-7 השנים הקודמות לתביעה פרמיות ביטוח בתקופה בה היה מצוי בשירות מילואים.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. מתקיימים מגעים בין הצדדים בניסיון לסיים את התיק בהסכמה.	עשרות מיליוני ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
17.	1/16 מחוזי - מרכז	עמיתה בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	טענה בקשר עם החזקת אגרות חוב בדירוג אשראי נמוך בחריגה מהשיעור שהיה מותר בהתאם למגבלות ההשקעה, אשר חלו עליהן על פי תקנה 2ד41 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) (להלן: "תקנות קופות הגמל") במועדים הרלבנטיים לתובענה, וגבייה של דמי ניהול בגין חריגות אלו בניגוד להוראות תקנות קופות הגמל. הסעדים הנתבעים הינם בין היתר: השבה של דמי הניהול שנגבו על ידי המשיבות במקרה של חריגה מתקנות קופות הגמל, כפי שהיו בתוקף באותו המועד, פיצוי בגין הנזק שנגרם לחברי הקבוצה עקב החריגה הנתענת מתקנות קופות הגמל וכל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמית קופות הגמל המנוהלות על ידי הנתבעות שהחזיקו בקופות נשוא התובענה החל מיום 1 בינואר 2009 ועד ליום 4 ביולי 2012.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 24 בנובמבר 2016 הורה בית המשפט, בעקבות בקשת הנתבעות, על העברת הדיון לבית הדין לעבודה. בית הדין הורה על קבלת עמדת הפיקוח על הביטוח ביחס לנושאים השנויים במחלוקת בבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	אינו ניתן להערכה
18.	1/16 מחוזי - מרכז	עמית בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	העלאת דמי ניהול לעמיתים מבלי שנשלחה אליהם הודעה, מראש או בדיעבד, על אותה העלאה ואגב כך הפרה של חובת הנאמנות והזהירות, הפרה של חובת הגילוי והדיווח על פי דין. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 12-04-16623 לוי נגד פסגות. הסעדים המבוקשים הינם: פיצוי ו/או השבה בגובה דמי הניהול שנגבו ביתר, פיצוי בגובה סכום הפסד התשואה של דמי ניהול ששולמו ביתר וסעד כספי של פגיעה באוטונומיה; סעד הצהרתי לפי הפער בין דמי הניהול ששולמו לאחר ההעלאה ללא הודעה לבין דמי הניהול שהיו משולמים אלמלא ההעלאה הם חלק מנכסי העמית וכי הקרן הפרה את הוראות הדין ולחילופין כל סעד אחר שיימצא בית המשפט כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שהינו עמית במגדל מקפת אשר דמי הניהול הנגבים ממנו הועלו ללא מתן הודעה וזאת במהלך 7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למתן פסק דין סופי בה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענה מס' 9 בסעיף זה.	לא הוערך

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
19.	1/16 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה	<p>פגיעה בזכויות המבוטחים במסגרת יישום תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"). זאת, לפי הטענה, מאחר והנתבעת לא נתנה למבוטחים, שברשותם הייתה פוליסה הונית לפני כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, את מקדמי הקצבה אשר היו להם בפוליסה קצבתית קודמת שהייתה ברשותם, אצל הנתבעת או בחברת ביטוח אחרת (להלן: "פוליסה קצבתית מוקדמת").</p> <p>התובע מבקש לבסס את תביעתו בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 48006-03-10 גרניט נגד כלל.</p> <p>הסעדים הנתבעים כוללים הוראה לנתבעת להצמיד לפוליסות ההוניות של מבוטחיה את מקדם הקצבה שהיה קיים להם קודם לתיקון 3 לחוק קופות הגמל בפוליסה קצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לאפשר לתובע וליתר חברי הקבוצה להפריש את מלוא כספי החסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקצבתית המוקדמת; לחילופין, לחייב את הנתבעת לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק הנטען לזכויותיהם הפנסיוניות של חברי הקבוצה בגובה התעשרותה על חשבון חברי הקבוצה כתוצאה ממדיניותה הנ"ל; וכן לגבי מבוטחים שכבר פרשו מאז 1 בינואר 2008 והחלו לקבל קצבה נמוכה מכפי שהיו זכאים, לפי טענת התובע, על פי המקדם העדיף - להורות לנתבעת להשיב למבוטחים אלה את ההפרש בין הקצבה לה היו זכאים על פי המקדם העדיף, לבין הקצבה שקיבלו בפועל.</p>	<p>כל מי שהייתה בבעלותו, קודם לכניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, הן פוליסה הונית של הנתבעת והן פוליסה קצבתית (בין אם של הנתבעת ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לחוק לא קיבל מקדם קצבה בפוליסה הונית או שקיבל בפוליסה ההונית מקדם קצבה גרוע ממקדם הקצבה בפוליסה הקצבתית הישנה שלו.</p>	<p>ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 4 במאי 2017 ניתנה החלטת בית המשפט המורה על העברת ההליך לבית הדין לעבודה.</p>	<p>50 מיליון ש"ח לשנה. נזק מצטבר יהיה מכפלה של הנזק השנתי במספר השנים הרלבנטיות שייקבעו בפסק הדין</p>

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
20.	1/16	מחוזי - מרכז עמותה רשומה הפועלת למען אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים נ' מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	גביית דמי ניהול בגין קצבאות נכות ושארים מקרן הפנסיה וזאת מבלי לגלות לעמיתים כי ייגבו מהם דמי ניהול בקשר עם קצבאות אלה ומבלי לגלות כי יגבו בגין קצבאות אלה דמי ניהול בשיעור המקסימלי עם התחלת קבלת קצבת הנכות או השאירים. זאת, בעת שמקבלי הקצבאות, אינם יכולים לנייד את יתרת החשבון האישי או את סכום עתודות הקצבאות שהקרן מחזיקה עבורם, תוך ניצול מצוקתם. הסעדים הנתבעים הינם: סעד כספי של השבה לכל אחד ממקבלי קצבאות הנכות את כל דמי הניהול שנגבו מהם ו/או שייגבו מהם שלא כדין ולחילופין להשיב לקרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, לבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים; לאסור על גביית דמי ניהול מקצבאות נכות ושארים ולחילופין לחייב את המשיבות להפחית את דמי הניהול הנגבים ולקבעם בשיעור ראוי; לחייב את המשיבות להשיב את ההפרש למקבלי הקצבאות ו/או לקרן ולחייב את המשיבות לבצע גילוי יזום בקשר עם דמי ניהול מקצבאות אלו וכן לקבוע כי התנאי הקבוע בתקנוני הקרן המתיר להן לקבוע מעת לעת את דמי הניהול באופן חד צדדי הוא תנאי מקפח בחוזה אחיד.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות מכל מין וסוג שהוא וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שארים וכן כל עמית פעיל ו/או מבוטח ו/או חבר בקרן פנסיה חדשה שנמנית על הנתבעות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי ניהול בקשר עם קצבאות נכות ושארים.	ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 9 ו-18 בסעיף זה.	אינו ניתן להערכה בשלב זה
21.	2/16	מחוזי - מרכז עמית בקרן השתלמות נ' החברה	טענה לפיה החברה כשלה מליידע ולעדכן את התובע ושכמותו, שהינם מנותקי קשר, אודות כספים המצויים אצלה ולא טרחה למסור להם דיווחים, הודעות ועדכונים ולא טרחה לקבל את הסכמתם לשינויים בתקנון ובדמי הניהול שנגבו מנכסיהם כפי שהיו קבועים בין הצדדים. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 16623-04-12 לוי נגד פסגות. כמו כן, מזכיר התובע בבקשתו את תובענה מס' 18 בסעיף זה וטוען כי הבקשה באותו תיק דומה לבקשתו בתיק זה ועל-כן יש לבחון לשיטתו את הצמדת התובענות או איחוד הדיונים בהן בפני אותו מותב. הנזקים הנתבעים בבקשת האישור הם: (א) בנוגע לטענה לגביית דמי ניהול מופרזים ושלא כדין, נוכח ניתוק קשר, נוכח היעדר רצון והסכמה, נוכח עבירה על השיעורים הקבועים בדיון ונוכח שינויים חד צדדיים שנערכו בהם; (ב) בנוגע לטענה לשלילת זכות הקניין מחבר קבוצה ושלילת האוטונומיה לניהול כספו כאוות נפשו. הסעדים הנתבעים הינם לחייב את החברה בהשבה ופיצוי.	כל מי שהיה או שהינו בעל זכויות או זיקה לכספים או נכסים המצויים או מנוהלים בידי החברה, הרבות עמיתים, מוטבים, מבוטחים, יורשים וחליפים, ואשר היה בגדר מנותק קשר או לא קיבל מהחברה הודעות, דיווחים ועדכונים.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 9, 18 ו-20 בסעיף זה.	123 מיליון ש"ח (השבת כספים) וכן 245 מיליון ש"ח (פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה של הרצון)

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
22.	5/16 מחוזי - מרכז	מבוטחים נ' החברה	טענות לפיהן החברה מחלקת את כספי הפרמיות המתקבלות אצלה באופן שרירותי בניגוד להוראות שמתקבלות אצלה, ובניגוד להסכמים ולהוראות הדין; שהחברה מעבירה חלק מהכספים שנגבו ביתר לתכנית ביטוח אחרת שהמבוטח כלל לא ביקש; שהחברה גובה פרמיה מהמבוטחים עבור סיכונים שלא קיימים ועושה תיקונים רטרואקטיביים בדוחות שהיא מוציאה תוך הטעיית המבוטחים וכי החברה נמנעת מלהכניס מנגנוני בדיקה שיכולים להתריע על טעויות אפשריות וימנעו גביה בלתי חוקית. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: (א) לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים שנגרמו להם; (ב) לחייב את החברה להתאים את הפרמיות שהיא גובה למה שצריך היה לגבות ולאכוף על החברה את תיקון הדוחות; (ג) לחייב את החברה להשיב פרמיות שקיבלה ללא זכות שבדין ושעולות על המוסכם, וכן להשיב רווחים שהפיקה ודמי ניהול על כספים שגבתה ביתר; (ד) להצהיר כי החברה גבתה כספים שלא כדין ועליה לפעול לשנות את המצב הקיים; (ה) ליתן צו עשה בדבר שינוי נהלי עבודה ומערכות ובאשר לניסוח פוליסות.	(א) כל בעלי פוליסה ו/או המבוטחים ו/או המוטבים (להלן: "המבוטחים") בביטוח חיים ששילמו פרמיה גבוהה מזו שהובטחה להם בפוליסה, בין אם הפרמיה נקבעת ביחס לשכר המבוטח ובין אם הפרמיה נקבעת בסכום קבוע. (ב) כל המבוטחים בביטוח חיים אשר הכספים שהועברו חולקו שלא בהתאם להסכם ולחלוקה שחילק המעביד, ובכלל זה בין הקופות הפנימיות השונות. (ג) כל המבוטחים אשר בדוחות השנתיים שלהם שונתה יתרת הפתיחה (לרבות בדרך של "יתרת פתיחה עדכנית") מבלי שנמסר להם גילוי מלא ומפורט על השינוי ועל נימוקיו. (ד) כל מבוטח שכספים שהופקדו בעבורו הועברו לביטוח חדש שנפתח ללא הסכמתו. (ה) כל מבוטח אשר הפרמיה שנגבתה ממנו או חלקה אינם מטיבים את מצבו של המבוטח ו/או מניבים כל פיצוי נוסף בהינתן מקרה הביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לא הוערך	

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
23.	06/16 מחוזי - ת"א	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' החברה, חברות ביטוח נוספות ומשרד האוצר	טענה לפיה הפיקוח על הביטוח אישר לחברות הביטוח למכור וחברות הביטוח מכרו, פוליסות ביטוח סיעודי קולקטיבי שהינן "מוצר פגום" וזאת בשל התנאי בפוליסה המאפשר לחברות הביטוח לסיים באופן חד צדדי את הפוליסה או לא לחדשה לאחר תקופה מוגבלת, ללא אזהרת המבוטחים מראש באופן ראוי, תוך גרימת נזקים ישירים ועקיפים להם. התובענה הוגשה בעילות הטעיה, תרמית, הפרת חובה חקוקה ורשלנות, ומבוקשים במסגרתה סעד כספי וכן סעדים הצהרתיים וצווי עשה בדבר כיסוי ביטוחי והבטחת זכויות לחברי הקבוצה.	כל לקוח שהחזיק פוליסת ביטוח סיעודי קולקטיבי שבוטלה ו/או שונו תנאיה באופן קיצוני ואשר הוטעה ו/או לא הוזהר ו/או לא יודע כי פוליסה זו אינה צוברת לזכותו כל סכום, וכי לא תעמוד לזכותו בימי זקנתו, וזאת לתקופה של 7 השנים שקדמו להגשת התובענה לכל הפחות ו/או מיום ההפקדה הראשונה של הלקוח.	7 מיליארד ש"ח	
24.	08/16 מחוזי - מרכז	מבוטחת בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	טענה לגביית דמי ביטוח גבוהים מדי בביטוח רכב מקיף בשל אי עדכון דמי הביטוח עקב שינוי גיל המבוטח במהלך תקופת הביטוח. הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם כדלהלן: א) לחייב את החברה להשיב את כל הפרמיות שגבתה ממבוטחיה ביתר בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל, בצירוף ריבית כדון, בגין שבע השנים טרם הגשת התובענה; ב) סעד הצהרתי לפיו החברה אינה רשאית לגבות פרמיה מבלי להתחשב בגיל המבוטח אשר משתנה במהלך תקופת הביטוח המוזיל את תעריף הפרמיה; ג) צו המונע מהחברה להמשיך בפרקטיקה של גביית דמי ביטוח ביתר כאמור לעיל.	כל מי שרכש ביטוח מקיף מאת החברה, כאשר במהלך תקופת הביטוח השתנה גילו או בשל משך הזמן בו החזיק ברישיון נהיגה היה זכאי להפחתה בתעריף פרמייית הביטוח, מבלי שהחברה הפחיתה את דמי הביטוח בהתאם, בשבע השנים טרם הגשת התביעה.	100 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעות יחדיו	
25.	10/16 בית הדין האזורי לעבודה - ירושלים	מבוטח בקרן השתלמות נ' מגדל מקפת	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בתקנון בנושא. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול השקעה/עמלות שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות למגדל מקפת להימנע מלנכות מחשבונותיהם של חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות/עמלות.	כל עמית בקרן "מגדל השתלמות" (בשמה זה ובשמותיה הקודמים, ולרבות כל הקרנות שמוזגו לתוכה) בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	הוגשה בקשה לעיכוב הליכים בתובענה הייצוגית, עד להכרעה בתביעות ייצוגיות אחרות שהוגשו בנושא לבית המשפט המחוזי. טרם נתנה החלטה בבקשה.	94 מיליון ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עלילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
26.	10/16 מחוזי - מרכז	עמית בקופת גמל לקצבה נ' החברה, מגדל מקפת ומבטח סימון	טענה לסיווג שגוי של כספי תגמולים המופקדים בקופות גמל לקצבה, אשר לכאורה יוביל למיסוי יתר של הקצבה שתתקבל מקופות הגמל במועד הזכאות. הסעד המבוקש הראשי הינו צו עשה, שיורה לחברה ולמגדל מקפת לפעול לתיקון הרישומים לשם התאמתם לדין. הסעד החלופי המבוקש הוא פיצוי בסכום שלא הוערך בבקשת האישור. כמו כן התבקש בבקשת האישור צו עשה לשינוי התנהלות המשיבות ביחס לעתיד, כך שידרשו לקבל הוראות סיווג מתאימות.	שתי תתי קבוצות: (1) לקוחות מי מהנתבעות אשר הכספים שהופקדו על ידם או עבורם פוצלו בעת ההפקדה לשתי קופות גמל לקצבה שבניהול מקפת ו/או מגדל, ואשר בשל פיצול זה כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת", כהגדרת המונח בסעיף 9א(א) לפקודת מס הכנסה. (2) לקוחות מי מהנתבעות, שהם עמיתים שכירים בקופת גמל לקצבה שבניהול מגדל מקפת או החברה, אשר הפקידו לקופה כספים על חשבון מרכיב תגמולי העובד, ואשר בשל כך כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת".	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. אינו ניתן להערכה	
27.	12/16 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח מנהלים נ' החברה	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בפוליסות המתירה זאת. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות לחברה להימנע מלנכות מחשבונותיהם על חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות.	כל המבוטחים בביטוחי המנהלים ששווקו על ידי החברה (משתתף ברווחים, "יותר", "מגדלור" וכיוב'), אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בניגוד לדין ו/או כאשר הפוליסה לא כללה הוראה המאפשרת לחברה לגבות הוצאות אלו.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענה מס' 25 בסעיף זה.	567 מיליון ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
28.	01/17 מחוזי - מרכז	שני מבוטחים בביטוח רכב חובה נ' החברה	טענה לפיה החברה נמנעת מלגלות למבוטחיה כי על פי פרקטיקה הנוהגת אצלה (והקיימת גם אצל יתר חברות הביטוח), הם זכאים להפחתת הפרמיה המשולמת על ידם בהגיעם למדרגות גיל ו/או וותק נהיגה הנהוגות אצלה. הסעדים המבוקשים הם לחייב את החברה להשיב לחברי הקבוצה את דמי הביטוח העודפים שנגבו בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל וכן צו עשה, המורה לחברה לשנות את דרך התנהלותה כאמור לעיל.	מבוטחי החברה בביטוח רכב חובה, צד ג' ומקיף בתקופה שתחילתה בשבע השנים הקודמות להגשת התובענה, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה על פי דין וכן על פי הפרקטיקה הנהוגה אצל החברה בהפחתת דמי הביטוח, ואשר החברה נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי דין וכן על פי אותה פרקטיקה נהוגה וכתוצאה מכך לא קבלו את ההפחתה בפרמיה.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענה מס' 24 בסעיף זה.	62 מיליון ש"ח
29.	2/17 מחוזי מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת	טענה לפיה מגדל מקפת גבתה מעמיתיה בקרן הפנסיה ובקופות הגמל, תשלום בגין "הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל" (הוצאות ישירות), בניגוד להוראות התקנון ובניגוד למצגיה החוזיים והטרומ חוזיים כלפי עמיתיה. בכך נטען שמגדל מקפת מפרה את החוזה בינה לבין עמיתיה ומפרה גם את הוראות הדין. הסעדים המבוקשים הם: (א) ליתן צו לפיו התנהלות מגדל מקפת הינה בלתי חוקית, באשר היא מפרה את החוזה - התקנון בינה לבין עמיתיה; (ב) לחייב את מגדל מקפת להשיב לכל אחד מחברי הקבוצה את הסך המצטבר שנגבה ו/או נוכה מחשבונו בקשר עם כל סוג של הוצאה בקשר עם הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל; (ג) לחילופין לחייב את מגדל מקפת להשיב לנכסי קרן הפנסיה ולנכסי קופות הגמל את כל ההוצאות הישירות שנגבו שלא כדי ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של כספים אלה. (ד) להורות למגדל מקפת להציג באופן ברור ומפורש מעתה ואילך, בכל טופסי ההצטרפות ובכל התקנונים כי בנוסף לדמי הניהול ייגבה ו/או ינוכה סך נוסף בקשר עם הוצאת ישירות וכן לציין את השיעור המקסימלי שיגבה.	כל מי שהוא בעל זכות מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקרן הפנסיה אשר בניהולה של מגדל מקפת החל מחודש יולי 2013 ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור. וכן כל מי שהוא בעל זכות, מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקופות הגמל אשר בניהולה של מגדל מקפת בשבע שנים שקדמו להגשת בקשת האישור ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 25 ו-27 בסעיף זה.	287 מיליון ש"ח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עלילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
30.	2/17 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים בחברה נ' החברה	טענה לפיה החברה גבתה דמי עריכה או כל תשלום אחר מלקוחותיה בגין העמדת הלוואות בניגוד לטיטת עמדת הפיקוח על הביטוח בנושא גביית דמי טיפול בהלוואות ובניגוד להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח). הסעדים המבוקשים במסגרת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם: (א) השבת מלוא הסכומים שגבתה החברה מלקוחותיה בניגוד לדיון; ו-(ב) צווים הצהרתיים המורים כי החברה פעלה שלא כדין וכי כל אדם שחויב בגין הסכומים הבלתי חוקיים, יהיה זכאי להשבה של מלוא הסכומים העודפים ששילם.	כלל הלקוחות של החברה שנטלו הלוואה ואשר חויבו בדמי עריכה או כל תשלום אחר כדמי הקמת הלוואה או כדמי טיפול בה ב-7 השנים האחרונות.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית.	2 מיליון ש"ח
31.	5/17 מחוזי - ת"א	עובדים של מעסיקים, שהנתבעות מנהלות ההסדר שלהם נ' מבטח סימון וסוכנויות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות גרמו בפעילותן כסוכנויות ביטוח (מנהלות הסדר פנסיוני) לנזקים כלכליים לחברי הקבוצה, מאחר ועד התיקוני חקיקה (תיקונים שבוצעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ("חוק הייעוץ") וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב ל-2015 ו-2016), התשע"ו - 2015), עלויות תפעול ההסדרים הפנסיוניים, שסיפקו הנתבעות למעסיקים, סובסדו על ידי העובדים של אותם מעסיקים והנתבעות העדיפו את טובת המעסיקים, עמם התקשרו בהסכמי שירותים, על פני טובת העובדים, ששילמו בפועל על שירותי התפעול הללו, באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם. הנזק הנוטען לחברי הקבוצה הוא התשלום העודף של עלויות התפעול כאמור, שהועמס לפי הטענה על חברי הקבוצה באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם. הסעדים הנתבעים הינם פיצוי/השבה בגין דמי ניהול עודפים שנגבו לטענת התובעים מחברי הקבוצה וכן כל סעד אחד שייראה לבית המשפט כנכון וצודק בניסיונות הענין.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהן סיפקו למעסיקי שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם להגשת התובענה ועד שהמעסיקי החל לשאת בעלויות התפעול בהתאם לתיקון מס' 6 לחוק הייעוץ.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. בקשת האישור כוללת טענות דומות לאלו שפורטו בבקשה לאישור תובענה ייצוגית אחרת, קודמת בזמן, , שנמחקה על-ידי בית המשפט ביום 28 בינואר 2017 לנוכח המלצתו למחוק את ההליך (ראה סע' 1.ג.8 להלן).	357 מיליון ש"ח, מתוכם כ-131 מיליון ש"ח כנגד מבטח סימון סוכנות לביטוח

ב. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
32.	5/17 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב לעובדי המדינה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות, גבו ממבוטחים בביטוח רכב לעובדי מדינה, פרמיית ביטוח המגלמת סיכון גבוה יותר שאינו רלבנטי לתובעים ולחברי הקבוצה, וזאת תוך הפרה של הוראות סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח (איסור תיאור מטעה ואיסור פגיעה), הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות חוק החוזים לרבות הפרת חובת תם הלב בשלב המשא ומתן ובשלב החוזה ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים העיקריים הנתבעים: ליתן צו המורה לנתבעות להשיב על שאלונים ו/או לגלות בפני התובעים את כל המידע שיש בידם בקשר לגודל הקבוצה ושיעור הנזק שנגרם לה; להתיר לתובעים לתקן את כתב התובענה באופן של עדכון הנתונים המספריים והסכומים המתאימים כפי שיגולו על ידי הנתבעות; לפסוק לטובת חברי הקבוצה את סכום התובענה המהווה אומדן של שיעור הנזק שנגרם לחברי הקבוצה; וליתן צו המחייב את הנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות.	כל לקוח של הנתבעות, בשבע השנים האחרונות אשר רכש ממי מהנתבעות פוליסת ביטוח רכב לעובדי מדינה והיה זכאי להנחה בפרמיית הביטוח בשל העדר תביעות בשלוש שנים הקודמות, אך שילם פרמיה גבוהה יותר בשל אי התחשבות בעברו הביטוחי ו/או לפי פרמיה של העדר עבר ביטוחי.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית.	155 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעות יחד

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1.	2/16 מחוזי - מרכז	חברה לניהול פיננסי נ' מבטח סימון וסוכנויות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות גרמו בפעילותן כסוכנויות ביטוח (מנהלות הסדר פנסיוני) לנזקים כלכליים לחברי הקבוצה, מאחר ועד לתיקוני חקיקה שהיו לאחרונה (תיקוני חקיקה שבוצעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב ל-2015 ו-2016), עלויות תפעול ההסדרים הפנסיוניים, שסיפקו הנתבעות למעסיקים, סובסדו על ידי העובדים של אותם מעסיקים והנתבעות העדיפו את טובת המעסיקים, עם התקשרו בהסכמי שירותים, על פני טובת העובדים, ששילמו בפועל על שירותי התפעול הללו, באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם. הנזק הנטען לחברי הקבוצה הוא התשלום העודף של עלויות התפעול כאמור, שהועמס לפי הטענה על חברי הקבוצה באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם חלק חיוב המעסיקים בעלויות אלה, כפי המתחייב לאחר תיקוני החקיקה הנ"ל. הסעדים הנתבעים הינם השבת דמי ניהול עודפים שנגבו לטענת התובעים מחברי הקבוצה וכן כל סעד אחד שייראה לבית המשפט כנכון וצודק בנסיבות העניין.	89 מיליון ש"ח	ביום 28 בינואר 2017 הסתלקה התובעת מבקשת האישור בהמלצת בית המשפט.
2.	4/2015 מחוזי - ת"א	חסוי (באמצעות אפוטרופוס) שהיה מבוטח בביטוח חיים קבוצתי נ' בנק לאומי לישראל בע"מ והחברה	חיוב נוטלי משכנתאות מעל גיל 55 ברכישת פוליסת ביטוח חיים וזאת בידיעה שהם בגיל שאינו בר ביטוח, והמשך חיוב נוטלי משכנתאות בתשלום עבור פוליסת ביטוח חיים גם לאחר הגיעם לגיל 65 - גיל תום תקופת הביטוח. הסעדים המבוקשים הינם כדלהלן: להפסיק לגבות פרמיה בגין ביטוח חיים בגין לווים שהגיעו לגיל תום תקופת הביטוח, להשיב פרמיות ביטוח חיים שנגבו מנוטלי משכנתאות שגילם ביום ההצטרפות היה מעל גיל 55, וממבטחים שעברו את גיל תום תקופת הביטוח.	360 מיליון ש"ח	ביום 18 בינואר 2017 אישר בית המשפט את הסתלקות המבקש מהבקשה ודחיית התביעה האישית, מבלי שאישר את הגמול המוצע למבקש ובא כוחו.

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
3.	5/2014 מחוזי - ת"א	מבוטחת בביטוח רכב הכולל כיסוי לרכב חילופי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי מתן רכב חילופי לנהג צעיר מבלי שנערך גילוי על כך ברשימה/מפרט, זאת בניגוד לחובת הגילוי המוטלת על מבטחים. הסעדים המבוקשים כוללים סעד הצהרתי על התרשלות כלפי התובעים והפרת חובות כלפיהם, חיוב המשיבות לספק כיסוי זה, להורות על גילוי נאות ותשלום פיצוי כיסוי כאמור.	28 מיליון ש"ח, מתוכו חלק החברה כ-8 מיליון ש"ח	ביום 31 בינואר 2017 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות שהוגשה בהסכמת הצדדים, ובהתאם הורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית התביעה האישית.
4.	4/2010 מחוזי - מרכז	ארגון צרכנים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הפרה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות בפוליסות ביטוח, אי ניהול נפרד של כספים ללא דורש, אי העברת כספים שלא נדרשו לאפוטרופוס הכללי, גביית דמי ניהול העולים על המותר והתעשרות שלא כדין מהתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. במסגרת הסעדים נכללה בקשה לחייב את המשיבות להעביר את הכספים לבעלי הזכויות, להעביר כספים שלא נדרשו לאפוטרופוס הכללי, לחייב השבה של דמי ניהול ותשואה ולהקים קרן בה ינוהלו כספים שלא נדרשו בחשבון נפרד בגין כל פוליסה.	-	ביום 9 בפברואר 2017 אישר בית המשפט הסכם פשרה בתיק הקובע פעולות שעל החברה לנקוט לאיתור בעלי זכויות באמצעות מאתר חיצוני.

ד. הליכים ייצוגיים שהועברו לחברה במסגרת ההסכם לקליטת תיק תביעות שנרכש בביטוח כללי

תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה	פרטים	סכום התביעה
12/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית פרמיה שלא בהתאם לסיווג העדכני של הרכב בהתייחס לרכבים אשר סיווגם שונה בשנת 2007 בתקנות התעבורה מרכב מסחרי לרכב פרטי.	מבוטחים בביטוח רכב חובה ו/או רכוש, החל מיום 9 בינואר 2007 אשר ברישיון הרכב שלהם מופיע הסיווג M1 ונגבתה מהם פרמיה על בסיס ההנחה שרכבם מסחרי ולא פרטי.	ביום 23 באפריל 2017 דחה ביהמ"ש את בקשת אישור התובענה כיייצוגית.	לא צוין

ה. הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות

להלן מתוארות תובענות מהותיות אחרות, סכום התביעות מוצג נכון למועד הגשתן.

תאריך וערכאה	הצדדים	עילת התביעה, סעד וסכום	פירוט
5/2/14	כלל חברי קופות	תביעות נגזרות בשם מבוטחים	ביום 11 ביוני 2015 ניתנה החלטת בית המשפט בשאלת מעמדם של המבקשים להגיש תביעה נגזרת ונקבע כי חבר באגודה עותומנית ראשי להגיש תביעה נגזרת בשם האגודה. ביום 14 ביולי 2015 הפנה בית המשפט המחוזי את התיק לקבלת עמדת היועמ"ש. כמי שאמור להתייחס בתגובתו לעמדת משרד האוצר, הממונה על הביטוח ומשרד הבריאות בכל הסוגיות המתעוררות התיק וזאת בשל המשמעויות הציבוריות ומורכבות הסוגיות שההכרעה בהן אינה פשוטה, ובמוקדן השאלה האם לא ראוי שנושא התיק יוסדר על ידי הרשות המבצעת או הרשות המחוקקת.
8/4/14	חולים כללית ומכבי	בקופות חולים כללית ומכבי	ביום 16 ביולי 2015 על החלטת בית המשפט בשאלת מעמדם של המבקשים, אליה הצטרפו חברות הביטוח. בהחלטה מיום 11 בנובמבר 2015 קבע בית המשפט העליון כי יש להמתין לקבלת עמדת היועמ"ש בנושא ולאחר הגשתה יוחלט על אופן המשך הטיפול בבקשת רשות הערעור.
מחוזי ת"א - נ'	החברה, חברות ביטוח נוספות, שירותי בריאות כללית ומכבי שירותי בריאות	קופת חולים כללית וקופת חולים מכבי, בגין הוצאות שהוציאו במסגרת תכניות שירותי הבריאות הנוספים (שב"ן) ובגין ניתוחים שבוצעו על ידן במסגרת סל הבסיסי או המשלים בשל חפיפת החבויות בין השב"ן לפוליסות ביטוחי הבריאות המסחריים.	קופות החולים הגישו בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון ביום 16 ביולי 2015 על החלטת בית המשפט בשאלת מעמדם של המבקשים, אליה הצטרפו חברות הביטוח. בהחלטה מיום 11 בנובמבר 2015 קבע בית המשפט העליון כי יש להמתין לקבלת עמדת היועמ"ש בנושא ולאחר הגשתה יוחלט על אופן המשך הטיפול בבקשת רשות הערעור.
		הסעד הנתבע הינו שיפוי קופות החולים ב-60% מעלות ניתוח בשב"ן ו-33.3% בסל הבסיסי ו-50% ביחס לכל המקרים האחרים שבחפיפת חבויות.	
		סכום התביעה: ביחס לקופת חולים כללית 3,518 מיליון ש"ח.	ביום 3 בפברואר 2016 החליט בית המשפט המחוזי להשהות את המשך הדיון בתביעה הנגזרת עד לקבלת עמדת היועמ"ש והכרעת בית המשפט העליון בבקשות רשות הערעור.
		ביחס לקופת חולים מכבי 1,714 מיליון ש"ח.	ביום 2 במרס 2016 הגיש היועמ"ש עמדה ולפיה אין למבקשים בתיק זכות להגיש תביעה נגזרת בשם קופות החולים וכי אין מקום בנסיבות העניין לאשר את התביעה לגופה, וזאת בין השאר, מאחר שלא ניתן לקבוע מראש את עצם קיומה של זכות שיבוב או את משמעותה הכספית; לאור האפשרות שהמשמעות של אישור התביעה כנגזרת תהיה הגשת תביעות שיבוב פרטניות בהיקף בלתי סביר עם מורכבות משפטית, תוך הטלת נטל כבד ובלתי סביר על המערכת המשפטית, ואפשרות שהשכר מתביעות הדדיות בין המבוטחים לבין קופות החולים לא יעלה על המשאבים שיושקעו בניהולן; קיים יתרון משמעותי לקביעת נורמה משפטית קבועה ומוגדרת ויצירת מנגנון כללי וגלובאלי בין המערכת הביטוחית המסחרית לזאת של קופות החולים, אשר תאפשר איזון ומבלי להידרש לכל מקרה פרטני. ואולם נורמה כזאת אינה בנמצא וסוגיה זו מצויה בבחינה בידי משרדי הממשלה ובכוונת המשרדים השונים להסדיר את הנושא, ככל שיימצא שיש פערים המצדיקים הסדרה. התיק קבוע לדיון בפני ביהמ"ש העליון.

1. סיכום נתוני תביעות משפטיות

(1) להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברות המאוחדות, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח ⁽¹⁾
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית⁽²⁾⁽³⁾	6	2,546,552
צוין סכום המתייחס לקבוצה	3	1,971,061
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	2	575,491
לא צוין סכום התביעה	1	-
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות⁽³⁾	26	12,033,522
צוין סכום המתייחס לקבוצה	10	2,723,624
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	6	9,309,898
לא צוין סכום התביעה	10	-
תביעות מהותיות אחרות	1	5,232,000
תביעה מתייחסת למספר חברות לא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	1	5,232,000

(1) כל הסכומים באלפי ש"ח ובקירוב, למועד הגשת הבקשות או התובענות לפי העניין.

(2) כולל תובענה בה לא צוין סכום תביעה מדויק (שורה 3 בטבלה בסעיף ב' לעיל), שם הוערך סכום התביעה במאות מיליוני ש"ח מבלי שנגקב בסכום תביעה.

(3) מקום בו צוין סכום המתייחס לקבוצה, הובא בחשבון הסכום המתייחס לקבוצה ולא הסכום המתייחס לכלל התובעות.

(2) סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט בטבלה המסכמת בסעיף 1) לעיל מסתכם בכ-68 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-68 מיליון ש"ח).

(3) סך כל ההפרשות הכולל בגין כל ההליכים כנגד הקבוצה, לרבות תובענות ייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, לרבות בגין הליכים כמפורט בסעיף 2 להלן, הינן כ-88 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-84 מיליון ש"ח).

ז. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה

להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים ואחרים המתנהלים כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות:

(1) ביום 27 ביולי 2015 הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (המחלקה הכלכלית) במסגרת הסדר טיעון עובד לשעבר בתחום המסחר בשוק ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה ("הגופים המוסדיים", "העובד", בהתאמה). כתב האישום בו הודה העובד הוגש ביום 11 בפברואר 2015 על ידי פרקליטות מחוז מרכז תל אביב (מיסוי וכלכלה) כנגד העובד וכנגד נאשם נוסף, אשר לפי כתב האישום פעל עם העובד ("הנאשם הנוסף"). על פי כתב האישום העובד והנאשם הנוסף ניצלו את השליטה והידע של העובד, מתוקף תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים לשם השאת רווחים לטובת עצמם וזאת באמצעות מסחר בניירות ערך עבור עצמם, בין על ידי רכישת מניות במתווה המלווה בהוראות מכירה של הגופים המוסדיים ו/או מכירת מניות במתווה המלווה בהוראות רכישה או בטרם תבוצע רכישה זו לחשבונות הגופים המוסדיים ובין על ידי שילוב של פעולות אלו.

כמו כן, על פי כתב האישום העובד לשעבר והנאשם הנוסף פעלו באופן מרמתי במסחר בניירות ערך בעשרות ניירות ערך שונים, על ידי העברת מידע על ידי העובד לנאשם הנוסף בדבר הוראות בחשבונות הגופים המוסדיים וביצוע מוקדם של פעולות בניירות ערך על ידי הנאשמים בשערי רכישה נמוכים ושערי מכירה גבוהים יותר על פני חשבונות הגופים המוסדיים. על פי כתב האישום, בעשותו את האמור, נהג העובד לשעבר במרמה והפרת אמונים וכן לקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו כעובד ציבור ותמורת השוחד שקיבל, ניצל העובד את תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים על מנת להפיק רווחים אישיים לו ולנאשם הנוסף. כמו כן, על פי כתב האישום פעולותיהם של הנאשמים השפיעה בדרכי תרמית על תנודותיהם של כ-59 שערי ניירות ערך, וקיבלו במרמה בנסיבות מחמירות רווחים בסך של כ-11.5 מיליון ש"ח. לתובענה בנושא זה, יחד עם בקשה לאישורה כייצוגית ראה סעיף ב.15 לעיל.

(2) לענין שומות המס בקשר עם שנות המס 2007, 2009 ו-2010 בסך של כ-70 מיליון ש"ח, וערעור שהגישה מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ בביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בסוגיית מיסוי החברה בגין קבלת דיבידנדים שמקורם ברווחי שערך ראה באור 2.21. לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2016.

לענין שומות המס לשנים 2011 ו-2012 בסוגיית החבות במס רווח בגין דיבידנד מחברות מוחזקות ששורשר לחברה וערעורים שהגישה החברה בבית משפט המחוזי בתל-אביב, ראה באור 1.21. לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2016.

חבות המס הנובעת מהשומות לשנים 2011 - 2012 (כולל הפרשי הצמדה וריבית למועד פרסום הדוחות הכספיים) מסתכמת בכ-1.5 מיליון ש"ח.

ההפרשה בגין השומות לעיל אינה כלולה בהפרשה המפורטת בסעיף 3 של סעיף ו לבאור זה.

(3) החברה ו/או החברות המאוחדות חשופות לתביעות או לטענות נוספות בעילות שונות, שאינן תביעות לכיסוי ביטוחי של מקרה ביטוח על פי הפוליסה שהופקה על ידי החברה, מצד לקוחות, לקוחות בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. החשיפה הכוללת מוערכת במאות מיליוני ש"ח, מזה סכום מצטבר בגין תביעות שהוגשו בסך של כ-57 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-56 מיליון ש"ח) וזאת מעבר לחשיפות הכלליות המתוארות בבאור זה ובכללן בסעיף 6 לבאור זה.

(4) בחודש דצמבר 2012 פורסמה טיוטת הכרעה שעניינה הפקדות חד-פעמיות בפוליסות מבטיחות תשואה של החברה. על-פי טיוטת ההכרעה, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") סבור כי היה על חברות הביטוח להודיע ו/או לקבל הסכמה לזקיפת תשואת תיק משתתף ברווחים ביחס להפקדות חד-פעמיות שנעשו בפוליסות מבטיחות תשואה. על פי טיוטת ההכרעה של הממונה יש לבצע פעולות מסוימות תוך חלוקת המבוטחים לשתי קבוצות - האחת מבוטחים שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה שווה או גבוהה מהתשואה המבוטחת, והשנייה שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה נמוכה מהתשואה המבוטחת. החברה הגישה תגובתה לטיטוט ההכרעה, התקיים שימוע, נמסרו לפיקוח נתונים כבקשתו. טרם הוצאה הכרעה בנושא.

ז. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

(5) הממונה, מפרסם מעת לעת, ניירות עמדה, עקרונות לניסוח תוכניות ביטוח, מסמכי נהגים ראויים ולא ראויים וכיוצא באלה מסמכים או טיוטות מסמכים הרלבנטיים לתחומי פעילותה של הקבוצה אשר יכול ויש להם השפעה על זכויות מבוטחים ו/או עמיתים ויכול ויש בהם ליצור חשיפה לקבוצה במקרים מסוימים הן ביחס לתקופת פעילותה קודם לכניסת אותם מסמכים לתוקף והן ביחס לעתיד.

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופים המבטחים לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם העתידית.

כנגד הקבוצה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה ביחס לזכויות מבוטחים ו/או עמיתים על פי תוכניות ביטוח ו/או קרנות ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או מעביר אליהם בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול הגופים המוסדיים, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

(6) קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושיוכם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנוהלים על פני שנים בהם מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים ונסיבות, ואשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטי בלקוח, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלבנטי בהתייחס ללקוח בודד. החברה וחברות מאוחדות חשופות לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, יעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של הגופים המקצועיים בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכיוצא ב טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מסוג האמור. הקבוצה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי, ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

באור 9 - מיסים על הכנסה

בהמשך לאמור בבאור 21.ג. לדוחות הכספיים השנתיים בדבר הורדת שיעורי המס, ברבעון המקביל אשתקד גדל הרווח הכולל בסך של כ- 30 מיליון ש"ח.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח %	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
2016	25.00	17.00	35.90
2017	24.00	17.00	35.04
2018 ואילך	23.00	17.00	34.19

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח

ביטוח חיים ובריאות

בשנים האחרונות נצפו תופעות שהשפיעו על הנחות אקטואריות מרכזיות המשמשות בסיס לחישוב העתודות. האחת, נגזרת מהירידה המתמשכת בשיעורי הריבית והשנייה משינויים דמוגרפיים הבאים לידי ביטוי בעלייה בתוחלת החיים. בנוסף, שינויים בהסדרי המיסוי שנועדו להביא למשיכת החיסכון הסוציאלי בדרך של גמלה, הביאו להגדלה בשיעורי מימוש הגמלה.

העתודה המשלימה לגמלה נצברת באופן הדרגתי בגין הכספים שנצברו בפוליסות עד לגיל הפרישה הצפוי, בהתחשב ברווחים הצפויים מהפוליסות עד הגיע המבוטחים לגיל הפרישה הצפוי.

דהיינו, ההפרשה מבוצעת במקביל להכרה ברווחים מדמי ניהול בגין הפוליסות, לאורך התקופה שנוותר עד למועד הגיע המבוטח לגיל פרישה. עבור פרמיות הצפויות להתקבל במסגרת הפוליסות תיצבר ההפרשה ממועד קבלתן ועד לגיל הפרישה כאמור.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור K הנגזר משיעור ההכנסות העתידיות כאמור (להלן: "פקטור K"). פקטור זה נלקח בחשבון בחישוב צבירת השלמה לעתודה לתשלום קצבה. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

אקטואר החברה קובע בהתאם להנחיות המפקח שני ערכי K נפרדים. פקטור K האחד נקבע עבור התחייבויות בגין פוליסות משתפות ברווחים, והשני בגין פוליסות מבטיחות תשואה.

נכון לתאריך הדוחות הכספיים ערך ה-K שהחברה משתמשת בו עבור פוליסות מבטיחות תשואה עומד על 0.09% ועבור פוליסות משתפות ברווחים 0.87% (ליום 31 בדצמבר 2016 0.09%-ו-0.85% בהתאמה, וליום 31 במרס 2016 0.26%-ו-0.81% בהתאמה).

העלייה בשיעור ה-K נובעת מגידול תחזית הרווחים הנגזרת מעליית שיעורי הריבית חסרת הסיכון והשפעתה מוצגת לעיל.

מתחילת השנה החברה הקטינה בכ-168 מיליון ש"ח את העתודה המשלימה לגמלאות ואת ההתחייבות בגין בחינת נאותות העתודות (LAT) בעקבות עליה בשיעורי הריבית.

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

ביטוח חיים ובריאות (המשך)

השפעת התופעות הנ"ל על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים		
	שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	שהסתיימה ביום 31 במרס 2017	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מיליוני ש"ח
202	169	-	הורדת שיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות הגדלת (הקטנת) העתודות לגמלה בעקבות שינוי צפי ההכנסות העתידיות, הנגזר משינוי הריבית (K)
171	308	(41)	סך הגידול (קטיון) בהפרשות לגמלה כתוצאה משינוי הריבית שינוי בשיעור מימוש הגמלה
373	477	(41)	סך הכל השפעה על עתודה משלימה לגמלה
76	-	-	גידול (קטיון) בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT)
449	477	(41)	סך הכל לפני מס
(18)	234	(127)	סך הכל לאחר מס
431	711	(168)	
276	456	(109)	

ביטוח כללי

1. החל מיום 31 בדצמבר 2015 בוחנת החברה את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המפורטים בבאור 2.2.2(ד.4) לדוחות הכספיים השנתיים. בעקבות בחינה זו מצאה החברה במאזן דצמבר 2015, כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בענפים חבות צד ג' ומעבידים ובהתאם לכך החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו. ההיוון הינו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

הירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופת הדוח, המותאמת לתקופת ההתחייבויות בענפים אלו, הביאה להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ-10 מיליון ש"ח וזאת לעומת הגדלה של ההתחייבויות הביטוחיות בכ-23 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהמשך לאמור בבאור 3.7.3(ג.5) לדוחות הכספיים השנתיים, בדבר ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי, החברה הגדילה את ההפרשות ליום 31 במרס 2016 בסך של כ-103 מיליון ש"ח לפני מס וכ-66 מיליון ש"ח לאחר מס.

באור 11 - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוח

לעניין אישור ההוראות המעודכנות של משטר כושר פירעון חדש על ידי וועדת הכספים של הכנסת, ראה באור 6.ד.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3, תל-אביב, 6706703
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד
בעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן "החברה") ליום 31 במרס 2017 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת שווי מאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- 302,957 אלפי ש"ח ליום 31 במרס 2017 וחלקה של החברה ברווחיהן הינו כ- 7,532 אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדוחות הכספיים של אותן חברות נסקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בחוזר ביטוח 2015-1-15.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב,
25 במאי 2017

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - "דוחות סולו"), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), למעט העיניינים הבאים:

1. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
2. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת, ששיעור ההחזקה בהן מעל 50% ושהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

נכסים

416,471	440,923	411,006	נכסים לא מוחשיים
1,725,936	1,676,788	1,766,521	הוצאות רכישה נדחות
507,255	525,279	499,340	רכוש קבוע
1,234,712	1,179,589	1,233,980	השקעות בחברות מוחזקות
5,686,004	5,362,712	5,708,713	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
811,761	789,291	812,407	נדל"ן להשקעה - אחר
1,026,712	729,034	976,328	נכסי ביטוח משנה
287,584	524,053	5,829	נכסי מסים שוטפים
895,074	682,989	945,900	חייבים ויתרות חובה
719,100	677,564	844,619	פרמיות לגביה
76,296,715	71,405,280	77,492,254	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
8,811,373	7,600,450	9,125,183	נכסי חוב סחירים
23,554,883	22,267,019	23,993,782	נכסי חוב שאינם סחירים
1,043,967	1,207,846	1,003,290	מניות
2,376,448	2,238,169	2,432,657	אחרות
35,786,671	33,313,484	36,554,912	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
7,267,318	6,612,405	8,252,236	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,687,110	1,617,144	1,574,188	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
134,348,423	125,536,535	137,078,233	סך הכל הנכסים
90,082,984	83,827,574	92,369,857	סך הכל השקעות עבור חוזים תלויי תשואה

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי (המשך)

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

512,345	512,345	512,345
308,124	322,932	311,764
4,030,893	3,353,198	4,333,978
4,851,362	4,188,475	5,158,087

הון

הון מניות ופרמיה
קרנות הון
עודפים

סך הכל הון

33,794,792	32,927,794	33,751,809
89,531,080	83,287,487	91,576,584
414,991	243,391	428,025
280,812	281,017	286,180
-	1,727	143,362
1,660,205	1,780,178	2,027,626
3,815,181	2,826,466	3,706,560
129,497,061	121,348,060	131,920,146
134,348,423	125,536,535	137,078,233

התחייבויות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין מסים נדחים
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
התחייבויות בגין מסים שוטפים
זכאים ויתרות זכות
התחייבויות פיננסיות

סך הכל התחייבויות

סך הכל הון והתחייבויות

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
11,194,490	2,652,347	3,099,326	פרמיות שהורווחו ברוטו
708,795	172,327	203,433	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,485,695	2,480,020	2,895,893	פרמיות שהורווחו בשייר
4,935,373	(786,968)	1,824,080	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,190,387	205,978	371,200	הכנסות מדמי ניהול
161,613	41,629	61,109	הכנסות מעמלות
36,999	33,232	860	הכנסות אחרות
<u>16,810,067</u>	<u>1,973,891</u>	<u>5,153,142</u>	סך הכל הכנסות
14,753,507	2,176,531	4,156,095	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
335,885	36,082	44,221	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי התחייבויות בגין חוזי ביטוח
14,417,622	2,140,449	4,111,874	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,457,951	387,925	387,915	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
629,240	163,293	176,216	הוצאות הנהלה וכלליות
14,395	3,819	2,581	הוצאות אחרות
103,226	13,750	27,705	הוצאות מימון
<u>16,622,434</u>	<u>2,709,236</u>	<u>4,706,291</u>	סך הכל הוצאות
86,575	38,041	13,661	חלק החברה בתוצאות נטו של חברות מוחזקות
274,208	(697,304)	460,512	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
55,133	(241,106)	159,708	מסים על הכנסה
<u>219,075</u>	<u>(456,198)</u>	<u>300,804</u>	רווח (הפסד) לתקופה

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
219,075	(456,198)	300,804	רווח (הפסד) לתקופה
			רווח (הפסד) כולל אחר
			פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר שהוכרו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
59,973	9,352	3,509	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(238,656)	(101,490)	(20,731)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
81,707	25,099	22,569	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(449)	157	654	חלק ההחברה ברווח כולל אחר, נטן של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
854	(372)	(875)	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
44,735	29,792	(1,784)	השפעת המס על נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(305)	129	298	השפעת המס על רכיבים אחרים של רווח כולל אחר
(52,141)	(37,333)	3,640	סך הכל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר שהוכרו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
			פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
7,234	4,275	2,961	רווח ממדידה מחדש בשל תכנית הטבה מוגדרת
16	(385)	332	חלק החברה ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
(2,473)	(1,535)	(1,012)	השפעת המס
4,777	2,355	2,281	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(47,364)	(34,978)	5,921	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
171,711	(491,176)	306,725	רווח (הפסד) כולל לתקופה

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרנות בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345
							יתרה ליום 1 בינואר 2017 (מבוקר)
300,804	300,804	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
5,921	2,281	-	(577)	4,217	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
306,725	303,085	-	(577)	4,217	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
<u>5,158,087</u>	<u>4,333,978</u>	<u>3,352</u>	<u>(632)</u>	<u>234,606</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>
							יתרה ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרנות בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345
							יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)
(456,198)	(456,198)	-	-	-	-	-	הפסד לתקופה
(34,978)	2,355	-	(243)	(37,090)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
(491,176)	(453,843)	-	(243)	(37,090)	-	-	סך הכל הפסד כולל
<u>4,188,475</u>	<u>3,353,198</u>	<u>3,352</u>	<u>(847)</u>	<u>245,989</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>
							יתרה ליום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרנות בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345
							יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)
219,075	219,075	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
(47,364)	4,777	-	549	(52,690)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
171,711	223,852	-	549	(52,690)	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
<u>4,851,362</u>	<u>4,030,893</u>	<u>3,352</u>	<u>(55)</u>	<u>230,389</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>
							יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס 2017				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה בלתי מבוקר	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
9,249,132	-	9,249,132	-	נכסי חוב סחירים
24,041,153	24,041,153	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,015,851	-	1,015,410	441	מניות
2,452,663	-	2,317,533	135,130	אחרות
36,758,799	24,041,153	12,582,075	135,571	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס 2016				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה בלתי מבוקר	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
7,749,337	-	7,749,337	-	נכסי חוב סחירים
22,278,182	22,278,182	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,220,145	-	1,179,499	40,646	מניות
2,264,062	-	2,139,364	124,698	אחרות
33,511,726	22,278,182	11,068,200	165,344	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
אלפי ש"ח				
8,953,191	-	8,953,191	-	נכסי חוב סחירים
23,607,754	23,607,754	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,057,776	-	1,047,336	10,440	מניות
2,399,061	-	2,354,213	44,848	אחרות
36,017,782	23,607,754	12,354,740	55,288	סך השקעות פיננסיות אחרות

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב סחירים

ליום 31 מרס 2017	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	אלפי ש"ח
4,893,978	4,916,228
4,355,154	4,267,719
9,249,132	9,183,947
297	

אגרות חוב ממשלתיות
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך נכסי חוב סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 מרס 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	אלפי ש"ח
4,429,069	4,338,295
3,320,268	3,246,100
7,749,337	7,584,395
1,287	

אגרות חוב ממשלתיות
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך נכסי חוב סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	אלפי ש"ח
4,190,207	4,220,113
4,762,984	4,723,509
8,953,191	8,943,622
382	

אגרות חוב ממשלתיות
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך נכסי חוב סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מניות

ליום 31 מרס 2017	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
963,950	845,954
51,901	36,555
<u>1,015,851</u>	<u>882,509</u>
<u>96,944</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 מרס 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,151,050	1,051,212
69,095	48,540
<u>1,220,145</u>	<u>1,099,752</u>
<u>85,375</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,003,745	898,517
54,031	36,843
<u>1,057,776</u>	<u>935,360</u>
<u>88,388</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. אחרות

ליום 31 מרס 2017	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,846,398	1,752,728
606,265	412,297
2,452,663	2,165,025
294,524	

השקעות פיננסיות סחירות

השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 מרס 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,677,390	1,689,151
586,672	361,013
2,264,062	2,050,164
272,048	

השקעות פיננסיות סחירות

השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,837,546	1,741,579
561,515	399,537
2,399,061	2,141,116
298,601	

השקעות פיננסיות סחירות

השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

דוח בדבר הערך הגלום (Embedded Value) של מגדל חברה לביטוח בע"מ

דוח

בדבר "הערך הגלום" (Embedded Value)

ליום 31.12.2016

תוכן	
3	1. כללי
3	1.1. רקע והיקף הגילוי
4	1.2. הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד
4	1.3. פרקים עיקריים במסמך
4	1.4. הגדרות
6	1.5. הערות, הבהרות וסייגים
6	1.5.1. כללי
6	1.5.2. רפורמות וחקיקה
10	1.5.3. טיפול בסיכונים
10	1.5.4. שיערוך נכסים לפי שווי הוגן
11	1.5.5. הסדרי סבסוד ממשלתי לקרנות פנסיה
11	1.5.6. הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או את שווי השוק של החברה או של חברת האם שלה מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ
12	2. מתודולגית חישוב הערך הגלום
12	2.1. כללי
12	2.2. טיפול בסיכונים
12	2.2.1. טיפול בסיכונים פיננסים
12	2.2.2. טיפול בסיכונים אחרים
12	2.3. הנחות כלכליות
12	2.3.1. תשואה, ריבית היוון ואינפלציה
14	2.3.2. מיסוי
14	2.4. הנחות דמוגרפיות תפעוליות
14	2.4.1. הנחות דמוגרפיות
15	2.4.2. הנחות תפעוליות (הוצאות)
15	2.5. שיטת החישוב
15	2.5.1. הון עצמי מותאם (ANW)
15	2.5.2. ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)
15	2.5.3. עלות הון נדרש (CoC)
15	2.5.4. ערך עסקים חדשים (VNB)
16	2.6. טיפול באופציות והבטחות פיננסיות
16	2.7. ניתוח השינוי ב- EV והרווח על בסיס EV
18	2.8. מבחני רגישות
18	2.9. סקירת דוח הערך הגלום
20	3. תוצאות
20	3.1. הערך הגלום נכון ל- 31.12.2016
20	3.2. ערך עסקים חדשים של המכירות בשנת 2016
21	3.3. התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים 31.12.2016
22	3.4. ניתוח השינוי ב- EV והרווח על בסיס EV
22	3.4.1. עסקי ביטוח
23	3.4.2. עסקי פנסיה
24	3.4.3. סה"כ עסקי ביטוח ופנסיה
25	3.5. פירוט בפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח הנקי לחברה
26	3.6. ניתוח רגישות בגין עסקי ביטוח חיים ובריאות ליום 31.12.2016
27	3.7. ניתוח רגישות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה ליום 31.12.2016

1. כללי

1.1 רקע והיקף הגילוי

על-פי חוזר המפקח על הביטוח, מיום 12 באוגוסט 2007 (חוזר ביטוח 11-1-2007) (להלן: "החוזר"), על חברות הביטוח לפרסם, מדי שנה, מידע בדבר הערך הגלום ("Embedded Value" או "EV") בפוליסות ביטוח לטווח ארוך (ביטוח חיים וביטוח בריאות) לסוף השנה הקודמת. בהתאם לחוזר, מגדל חברה לביטוח בע"מ ("החברה"), מפרסמת בזה את הערך הגלום ליום 31 בדצמבר 2016 וערך העסקים החדשים של עסקי הביטוח לטווח ארוך, לרבות מבחני רגישות ביחס אליהם והתנועה בערך הגלום לשנת 2016.

דיווח זה נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע המפקח על הביטוח, אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח, אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחו"ל (להלן: "דוח הוועדה").

אופן הגילוי בדוח זה הינו בהתאם לכללי הגילוי הכלליים בדוח הוועדה ולהוראות המפורטות ב- "פורמט גילוי" אשר הוכן על-ידי הוועדה בתיאום עם הממונה. "פורמט גילוי" זה טרם פורסם על-ידי הממונה כתוספת לחוזר.

הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה מפורסמים באתר משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון (www.mof.gov.il).

דיווח זה כולל מלבד עסקי הביטוח, שפרסומם מחויב מהחוזר הנ"ל, גם את הערך הגלום של עסקי ניהול קרנות הפנסיה של החברה, שחושבו על בסיס העקרונות האמורים.

לדוח זה מצורף דוח סקירה של סוקר חיצוני בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2016. וערך העסקים החדשים, המתייחסים לפוליסות ביטוח חיים ובריאות ארוכות טווח ועסקי ניהול קרנות פנסיה לשנה שהסתיימה באותו מועד, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לשנת 2016.

1.2 הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד

קביעת הערך הגלום וערך העסקים החדשים (כהגדרתם להלן) התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ- "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. אין מניעה כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהוצג בדוח הערך הגלום, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

1.3 פרקים עיקריים במסמך

רקע כללי והסבר של שיטת החישוב.
 התייחסות להנחות ששימשו בבסיס החישוב.
 תוצאות הערך הגלום וערך עסקים חדשים.
 ניתוח התנועה של הערך הגלום.
 תוצאות ניתוחי רגישות של הערך הגלום

1.4 הגדרות

ההגדרות להלן מהוות הסבר תמציתי למושגים עיקריים, המשמשים להבנת הדיווח להלן. תיאורים והסברים מלאים נמצאים בכללים והעקרונות שבדוח הוועדה.

היוון תזרים הרווחים הצפויים העתידיים, הנובעים מהתיק הקיים של העסקים הכלולים (ראה סעיף 2.5.2 להלן).	"ערך נוכחי של רווחים עתידיים" ("PVFP")
ההון העצמי של החברה, לאחר מספר התאמות כדי שיהיה עקבי עם שווי התיק בתוקף (ראה סעיף 2.5.1 להלן).	"הון עצמי מותאם" ("ANW")
ההשפעה על הערך הגלום בעקבות הדרישה המוטלת על החברה להחזיק הון מינימלי (ראה סעיף 2.5.3 להלן).	"עלות ההון הנדרש" ("CoC")
הערך הנוכחי של רווחים עתידיים בניכוי עלות ההון הנדרש.	"שווי תיק בתוקף" ("VIF")
הערך הגלום מורכב מצירוף שני הרכיבים הבאים: "שווי תיק בתוקף" (VIF); ו- "הון עצמי מותאם" (ANW). יובהר כי ההון העצמי המותאם הינו ההון העצמי של החברה המתייחס למכלול הפעילויות של החברה ולא בגין העסקים הכלולים ב-VIF בלבד.	"הערך הגלום" Embedded "Value" ("EV")

<p>כמו כן יובהר כי שווי התיק בתוקף אינו כולל: עסקי ביטוח כללי (אלמנטרי). תחומי פעילות אחרים של חברות בשליטתה של החברה כגון פעילות סוכנויות ביטוח וניהול קופות גמל. היכולת ליצור עסקים נוספים בעתיד (מוניטין).</p>	
<p>הערך הנוכחי של הרווחים הצפויים בגין הפוליסות או תכניות החדשות בעסקים הכלולים אשר הופקו במהלך שנת הדוח. הרווחים האלה נמדדו מעת המכירה ועד תום תקופת הפוליסה .</p>	<p>"ערך עסקים חדשים Value of New "Business "("VNB")</p>
<p>העסקים הכלולים בחישוב שווי התיק בתוקף: פוליסות אישיות ארוכות טווח בתיק ביטוח חיים ובריאות בתוקף נכון לתאריך הדיווח, כולל הנחות לגבי הגדלות עתידיות בפרמיה והפקדות חד-פעמיות הנובעות מגידול בשכר. פוליסות קבוצתיות בתיק ביטוח חיים ובריאות בתוקף נכון לתאריך הדיווח. יצוין כי על פי הכללים והעקרונות שבדוח הוועדה הוערכו רווחיהן של פוליסות אלו רק עד למועד החידוש הבא של הפוליסות. עסקי ניהול קרנות פנסיה המתנהלות על ידי חברות מנהלות בבעלות החברה.</p>	<p>"עסקים כלולים"</p>

1.5 הערות, הבהרות וסייגים**1.5.1 כללי**

הערך הגלום חושב בהתאם למתודולוגיה ולכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו, הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלות חברות הביטוח, וללא מקדמי שמרנות. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום.

סטיות מהפרמטרים וההנחות שהונחו בחיזוי הערך הגלום יכולות להשפיע באופן מהותי על התוצאה.

פרמטרים אלו כוללים, בין היתר:

1. גורמים כלכליים (לדוגמא- ריבית היוון, תשואות).
2. גורמים דמוגרפיים (לדוגמא- שינויים בתמותה ותחלואה).
3. חקיקה והסדרים תחיקתיים בנושאים רלוונטיים.
4. חשיפה להתחייבויות תלויות (ראה ביאור 39 לדוחות הכספים של שנת 2016).
5. שינויים בסביבה העסקית.
6. מיסוי.

בנוסף יש לעיין גם בדוח התקופתי של שנת 2016 ובתמצית הדוחות הכספיים ליום 31.03.2017.

תוצאות עתידיות, הסטות מההערכות שבוצעו על בסיס "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" הן טבעיות וצפוי שיתרחשו אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בסביבת הפעילות של החברה. על כן צפוי, כי התוצאות בפועל מדי שנה תהיינה שונות מאלו החזויות במודל הערך הגלום ולו רק בשל תנודות אקראיות רגילות.

1.5.2 רפורמות וחקיקה

בשנים האחרונות חלו רפורמות רבות, בעלות השפעה מהותית על תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך ותחום ביטוח בריאות.

ראה גם סעיפים 6.3, 6.4, 9.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2016, וכן סעיפים 1.3.2 ו-5.2 בדוח הדירקטוריון שבדוח הכספי ליום 31 במרס 2017 של מגדל אחזקות.

להלן פירוט בדבר רפורמות חשובות, ובין היתר:

1. נידוד כספים על ידי מקבלי קצבת זקנה:

בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטה לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשע"ו-2016 אשר עניינה הוא בהוספת אפשרות לנייד כספים על ידי מקבל

קצבת זקנה, וכן בהוספת אפשרות לניוד כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל להשקעה אחרת וכן מ"חשבון חדש" (כהגדרתו בסעיף 23 לחוק קופות הגמל) לקופת גמל להשקעה. לפרטים נוספים, ראה סעיף 6.3.5 בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

להערכת החברה, לטיטות התקנות, בנוסחה כיום, עשויה להיות השפעה על הורדת שיעור דמי הניהול שייגבו ממקבלי הקצבה בתקופת תשלומי הקצבה.

2. ניוד פוליסות עם מקדם קצבה מובטח:

בחודש אוגוסט 2016 פורסם תיקון לחוזר מחודש דצמבר 2015, בעניין שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים. החוזר מאפשר שיווק תכניות ביטוח חיים משולבות בחיסכון תלויות תשואה עם מקדמי הבטחת תוחלת חיים, למבטח שיש לו פוליסת ביטוח חיים כאמור, המבטח בחברה אחרת, המבקש לבצע ניוד. כן כולל החוזר הוראות לעניין שימור ביטוח חיים עם מקדמי הבטחת תוחלת חיים לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3.3(ב) בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016. לחוזר האמור על תיקוניו, לא הייתה בשנת הדוח השפעה על רמת הניוד של פוליסות אלו ולא נפתחה תחרות בתחום זה. עם זאת, לא מן הנמנע כי בעתיד תגדל התחרות, נוכח האפשרות לשווק תוכניות ביטוח חיים עם מקדם קצבה מובטח כאמור.

3. בירור ויישוב תביעות בביטוח בריאות:

בחודש מרץ 2017 פורסם תיקון לחוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור (בפסקה זו: "החוזר המתקן"). בנוגע לביטוח סיעודי, ניתנו הנחיות לעניין הגדרת מקרה הביטוח בסיעוד ובכללן כי מבטח שבשל קושי בניידות או בשל היענות נמוכה של השלפוחית אינו מסוגל לשלוט על סוגריו יחשב כמי שאינו מסוגל לבצע בכוחות עצמו חלק מהותי (לפחות 50% מהפעולה) של הפעולה "לשלוט על סוגרים", וכי מבטח שסובל מחוסר שיווי משקל או שסובל מחוסר יציבות הגורמים לנפילות חוזרות ונשנות, יחשב כמי שאינו מסוגל לבצע בכוחות עצמו חלק מהותי (לפחות 50% מהפעולה) של פעולת ה"ניידות". לפרטים נוספים ראה סעיף 9.3.4 בפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

לחוזר המתקן יכול ותהיה השפעה לרעה על הגדרת מקרה הביטוח בביטוח סיעודי. עם זאת, בשלב זה החברה אינה יכולה להעריך את השפעת החוזר המתקן על פעילותה של הקבוצה בתחום.

4. תיקון מס' 16 לחוק קופות גמל:

בחודש יוני 2016 פורסם תיקון מס' 16 לחוק קופות גמל (להלן: "תיקון 16") שעניינו התאמת הוראות שונות בחוק להסכם הקיבוצי שנחתם בחודש פברואר 2016, לפיו יוגדלו תשלומי המעסיק והפקדות העובד כך ששיעור התשלומים למרכיב תגמולי המעסיק יהיה אחיד בכל המוצרים הפנסיוניים. הגדלת התשלומים וההפקדות שלעיל תוכננה להתבצע בשני שלבים, אשר השני שבהם החל בחודש ינואר 2017, ובהתאם אליו הוגדלו הפקדות העובד ל-6%, ותשלומי המעסיק ל-6.5%. יישום הוראות תיקון 16 לחוק הביאו להגדלת שיעורי ההפקדות לביטוח הפנסיוני ולהגדלת היקף הפרמיות ודמי הגמולים בחברה ונלקחו בחשבון במסגרת חישובי ה-EV של שנה זו.

5. הקצאת האג"ח המיועדות:

בחודש מרס 2017 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, (להלן: "תקנות זקיפת תשואה"), עניין של התקנות הינו שינוי הדרגתי באופן הקצאת האג"ח המיועדות (הנושאות תשואה מובטחת), בין עמיתים בקרנות פנסיה חדשות מקיפות, כך שישונה אופן הקצאת האג"ח המיועדות (הנושאות תשואה מובטחת) בקרנות פנסיה חדשות מקיפות בין מקבלי קצבת פרישה, חוסכים מעל גיל 50 וחוסכים מתחת לגיל 50 וזאת כפי שנקבע בתקנות. יצוין כי בין היתר, מסמיכות התקנות את הממונה להשוות את שיעור הקצאת האג"ח המיועדות בין הקרנות, וזאת באמצעות הגדלת שיעור הקצאת האג"ח המיועדות בגין נכסי מקבלי הקצבה עד לתקרה של 85% במקום 60% ובכך להקטין את שיעור ההקצאה של האג"ח המיועדות בגין נכסי שאר העמיתים באותה קרן. לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות של שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות, והעתירה התלויה ועומדת לבית המשפט העליון ועומדת בנוגע להנפקת אג"ח מיועדות ראה סעיף 6.3.11 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וכן סעיף 5.2 בדוח הדירקטוריון ליום 31.3.2017.

להערכת החברה, שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות יביא להגברת התחרות על הכספים המיועדים לתשלום קצבאות סמוך לגילאי הפרישה, תוך מתן עדיפות ברורה לקרנות הפנסיה על פני יתר מוצרי חסכון ארוך טווח ואף עלול להביא לירידה בשיעור דמי הניהול בגין מקבלי הקצבה.

6. קרן ברירת מחדל:

במהלך שנת 2016 יושם מנגנון קרן ברירת מחדל בהתאם לחוזרי הממונה מחודש מרץ 2016 והתיקון לו ביולי 2016 ("חוזר קרן ברירת מחדל") ובהתאם בוצע על ידי משרד האוצר הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו 2 קרנות קטנות (שאינן שייכות לקבוצה). שתי הקרנות הקטנות שנבחרו מציעות לעמיתים החדשים שהצטרפו ויצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית ממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. יצוין, כי בחודש פברואר 2017 פורסמה טיוטה לתיקון חוזר קרן ברירת מחדל לפיה, בין היתר, ההוראה הקובעת שהסכמי ברירת מחדל שהיו בתוקף במועד הוצאת החוזר המקורי יישארו בתוקפם עד ליום 31.3.2019, אינה חלה על הסכמי ברירת מחדל בהם דמי הניהול הינם בגובה דמי הניהול המירביים הקבועים על פי דין (לפי תקנות דמי ניהול). לפרטים נוספים אודות חוזר קרן ברירת מחדל סעיף 6.3.8 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

להערכת החברה, לבחירת 2 קרנות קטנות כקרנות ברירת המחדל וכן לחובת קיום הליכים תחרותיים על ידי המעסיקים כמפורט לעיל, עשויות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, אשר עשויות להביא להפחתת שיעורי דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים ו/או מעמיתים קיימים ולהביא לפגיעה ברווחיות הקבוצה (בעיקר במקפת, כחברה המנהלת של קרנות הפנסיה החדשות, קופות הגמל וקרנות השתלמות). הערכת החברה לירידה בשיעורי דמי הניהול כתוצאה מהאמור לעיל נלקחה בחשבון במסגרת חישובי ה-EV בעסקי ניהול קרנות הפנסיה של שנה זו.

7. הסדרת "עקוב אחרי" ומנגנון איחוד חשבונות:

בחודש ינואר 2017 נכנסה לתוקף הסדרת "עקוב אחרי", לפיה בעת פתיחת חשבון חדש בקרן פנסיה, יועברו הכספים הצבורים בחשבונות הישנים בקרנות הפנסיה אוטומטית לחשבון החדש. בהקשר זה יצוין מנגנון איחוד חשבונות אשר נקבע במסגרת תיקון 13 לחוק קופות הגמל (שפורסם בחודש נובמבר 2015). מנגנון איחוד החשבונות קובע, כי בהיעדר הוראה אחרת מהעמית, יאוחדו חשבונות הפנסיה שלו לתוך החשבון הפעיל שלו. הוראות ליישום המנגנון נקבעו בחוזרים שונים של הממונה אשר פורסמו במהלך שנת 2016. לפרטים נוספים ראה סעיפים 6.3.10 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 ו-26.5.11 בחלק ד' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016. יישום ההוראות בעניין איחוד חשבונות, בנוסף עם הסדרת "עקוב אחרי" ובמיוחד על רקע ההסדרה הרגולטורית בעניין קרן ברירת מחדל נבחרת, עלול לגרום לירידה בהיקף הכספים המנוהלים בחשבונות המוקפאים בקרנות הפנסיה של מגדל מקפת (שכן חשבונות מוקפאים של עמיתים במגדל מקפת עשויים להתאחד עם חשבונות פעילים של עמיתים בחברות מנהלות אחרות). איחוד חשבונות כנ"ל, עלול לגרום לצמצום מספר העמיתים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת. עם זאת, אפשר שאיחוד החשבונות כאמור יגדיל את היקף כספי העמיתים המנוהלים בחשבונות הפעילים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת, כתוצאה מהעברה של כספי חשבונות מוקפאים בקרנות פנסיה של חברות מנהלות אחרות לחשבונותיהם במגדל מקפת. שינויים אלה צפויים להגביר את התחרות ועשויים להביא לירידה בגובה דמי הניהול.

הערכת החברה לעניין המהלך שמתבצע השנה לאיחוד חשבונות מוקפאים ולעניין הגדלת שיעורי העברות מהקרן כתוצאה מהסדרת "עקוב אחרי" - נלקחה בחשבון במסגרת חישובי ה-EV בעסקי ניהול קרנות הפנסיה של שנה זו.

לרפורמות הנ"ל, קיימת בין היתר השלכה על הגברת התחרות בענף חיסכון טווח ארוך, על שימור התיק ועל גובה דמי הניהול שיבואו לידי ביטוי בערך הגלום ועל רווחיות הפעילות בעתיד. בנוסף קיימת השפעה שלילית פוטנציאלית במוצרי בריאות עקב עדכוני הגדרות האירוע המזכה. חישוב הערך הגלום אינו כולל את ההשפעה האפשרית של כל הרפורמות לעיל (למעט השפעה בגין הרפורמות של "עקוב אחרי" ואיחוד חשבונות, קרן ברירת מחדל ותיקון 16 המוזכרים לעיל, אשר נלקחה בגין הערכה בחישובי ה-EV), וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, ואשר לגביהן אין בידי החברה נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתן על תוצאותיה העסקיות ועל הערך הגלום. יש לציין כי קיימת אי וודאות גדולה לעניין ההשפעות המלאות של הסעיפים בגינם בוצעה הערכה בחישובי ה-EV, וכי ההערכה אשר נלקחה הינה לפי מיטב ידיעתנו כיום.

לאור האמור מצורפים בזה ניתוחי רגישות לסעיפים הנ"ל, בהם נבחנת רגישות תוצאות החישוב לשינויים בפרמטרים השונים עבור הפוליסות החשופות לרפורמות אלו. יובהר, כי אין ללמוד מניתוחי הרגישות לגבי הערכות החברה באשר להשפעה אפשרית של שינויים רגולטוריים שהחברה אינה יכולה להעריך עדיין את השפעתם טרם יישומם המלא בפועל. ראה סעיף 3.6. ו-3.7 להלן.

1.5.3 טיפול בסיכונים

- בחישוב הערך הגלום לא נלקחו בחשבון סיכונים קיצוניים אשר ההסתברות להתרחשותם נמוכה מאוד ואשר אין ביכולתה של החברה להעריך את הסתברות התרחשות סיכונים אלה, וכן

סיכונים אחרים אשר אין ביכולתה של החברה להעריך את השפעתם כגון סיכונים תפעוליים. כמו כן, ההנחות שביסוד המודל גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה ושל החברות המנהלות של קרנות הפנסיה לאורך השנים האחרונות אשר לא כללו אירועים קיצוניים (כגון מלחמה או רעידת אדמה).

- ביסוד המודל קיימת הנחה כי לא קיימת קורלציה בין גורמי הסיכון השונים, אשר עלולה להשפיע על הערך הגלום באופן מהותי. בשל העדר נתונים מספקים לבחינת הקורלציה האמורה, לא נבדקה הנחה זו על ידי החברה.

- קביעת הערך הגלום אמורה להתבסס על הערכת התפלגות הערך הגלום. עם זאת, בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות הערך הגלום לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים, השתמשה החברה בהנחות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי.

הערך הגלום מבוסס על התיאוריה לפיה משקיעים אינם זקוקים לפיצוי עבור סיכונים ובלבד שהם ניתנים לגידור או שהמשקיעים יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון. בפועל, יתכן ולא ניתן לגדר חלק מהסיכונים הדמוגרפיים התפעוליים (להלן: "סיכונים בלתי מגודרים"). בהעדר שוק נזיל ועמוק לפיו ניתן להעריך את "מחיר הסיכון" שהשוק נותן לסיכונים אלה, ובהעדר מתודולוגיה מוסכמת לכימות מחיר השוק הרעיוני שלהם, לא הופחת הערך הגלום בגין סיכונים בלתי מגודרים. יצוין, כי הוועדה התקשרה עם יועצים אקטואריים מחו"ל על מנת לגבש מתודולוגיה ראויה ומעשית לפיה יותאם הערך הגלום באופן שישקף את עלות הסיכונים הבלתי מגודרים. צפוי כי התאמה זו תתבטא בהפחתה משמעותית של הערך הגלום, הן ביחס לשווי התיק בתוקף (VIF), והן ביחס לשווי העסק החדש (VNB), וזאת בהתאם לפרקטיקה המקובלת בדיווחי הערך הגלום בעולם. נכון ליום פרסום דוח זה, הוועדה טרם גיבשה מתודולוגיה סדורה בעניין זה וטרם גיבשה המלצותיה. לאור האמור לא היה ניתן לבצע את ההתאמה בדיווח זה.

- לגבי טיפול בסיכונים פיננסיים, ראה סעיף 2.2.1 להלן

אינדיקציות מסוימות לגבי השפעת ההנחות השונות על הערך הגלום מצורפות במסגרת ניתוחי הרגישות בסעיפים 3.6 ו-3.7 להלן. יש להדגיש כי, כאמור לעיל, אין בידי החברה להעריך כמותית, באופן אובייקטיבי ומדעי, את השפעת הסוגיות הנ"ל על הערך הגלום, ועל כן הרגישויות שהוצגו אינן מהוות הערכה שכזו, אלא הן מספקות כלי עזר למשתמשי הדוח.

1.5.4 שיערוך נכסים לפי שווי הוגן

בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הוועדה, שיערוך לשווי הוגן של נכסי החברה המוצגים בדוחות הכספיים שלא לפי שוויים הוגן בוצע רק ביחס לנכסים החופפים לעסקים הכלולים בערך הגלום. יצוין כי אג"ח מיועדות, הן בביטוח חיים נוסטרו והן בקרנות הפנסיה החדשות, הוערכו בהתאם לעלות המותאמת והשפעת שוויין הוגן נכללה בשווי התיק בתוקף.

1.5.5 הסדרי סבסוד ממשלתי לקרנות פנסיה

בחישוב הערך הגלום וערך העסקים החדשים של עסקי ניהול פנסיה, הניחה החברה שלא יחולו שינויים בהסדרי הסבסוד הממשלתי השונים, המתבטאים בשיעורי תשואה מובטחים על אג"ח מיועדות הקיימות והצפויות להיות מונפקות בעתיד, בקרנות החדשות והותיקות.

1.5.6 הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או את שווי השוק של**החברה או של חברת האם שלה, מגדל אחזקות ביטוח ופיננסיים בע"מ.**

יצוין כי במאזן הכלכלי שיחושב על פי הנחיות משטר כושר הפרעון מבוסס סיכונים (Solvency II) צפויה להיכלל הפחתה משמעותית ביותר בגין מרווח הסיכון (Risk margin).

יודגש, כי הערך הגלום אינו מביא בחשבון סיכונים מסוימים כמפורט בסעיף 1.5.3 לעיל וכן את ההשפעה האפשרית של הרפורמות כמפורט בסעיף 1.5.2 לעיל.

יצוין כי, כאמור לעיל, שווי התיק בתוקף איננו כולל עסקי ביטוח כללי, תחומי פעילות אחרים של החברות בשליטתה של החברה (כגון פעילות סוכנויות ביטוח ועסקי ניהול קופות גמל), ומכירות עתידיות והיכולת ליצור עסקים בעתיד (מוניטין).

כמו כן יודגש, כי הערך הגלום מתייחס למגדל חברה לביטוח בע"מ בלבד, ולא לחברת האם מגדל אחזקות ביטוח ופיננסיים בע"מ, שלה פעילויות ועסקים נוספים.

מובן אפוא כי גם לאור האמור לעיל, הערך הגלום איננו מייצג את שווי השוק או את השווי הכלכלי הכולל של מגדל חברה לביטוח בע"מ, וודאי שלא את שווי השוק או את השווי הכלכלי של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסיים בע"מ.

2. מתודולוגית חישוב הערך הגלום

2.1 כללי

עקרונות חישוב הערך הגלום נעשו בהתאם לכללים ולעקרונות שבדוח הוועדה. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו - ללא מקדמי שמרנות. המודל אינו כולל שווי של מכירות עתידיות, אך החישוב מניח המשך פעילות עסקית.

2.2 טיפול בסיכונים

2.2.1 טיפול בסיכונים פיננסיים

בהתאם להנחיות הוועדה, נעשה שימוש בטכניקה מימונית הנקראת Certainty Equivalent Approach, שבה התאמת תזרימי המזומנים לסיכוני השוק הגלומים בהם נעשה באופן בו התשואה הצפויה על ההשקעות הינה ריבית חסרת סיכון (ראה סעיף 2.3.1 לגבי הגדרת ריבית זו והשינוי בהגדרה זו) והיוון תזרימי המזומנים נעשה אף הוא לפי אותה ריבית. יצוין כי התזרים הצפוי מאג"ח מיועדות חושב על בסיס תשואת אג"ח אלו, ותזרים המזומנים בגינו הוון אף הוא לפי שיעור ריבית חסרת סיכון.

במסגרת התייעצות שמבוצעת בין הוועדה לבין היועצים מחו"ל, כאמור לעיל, הוועדה החלה לגבש מתודולוגיה אשר תיתן ביטוי לעובדה כי בפועל ניתן להניח תשואות עודפות על ריבית חסרת סיכון. לאור העובדה שניתן להשקיע בנכסים לא סחירים כנגד התחייבויות ביטוחיות שאינן נזילות, ניתן להניח תוספת לשיעור ריבית חסרת הסיכון אשר מתאים לנכסים הסחירים ("פרמיית אי-נזילות"), כמקובל בפרקטיקה של דיווחי EV בעולם. נכון למועד פרסום הדו"ח, הוועדה טרם גיבשה המלצות מפורטות ולפיכך לא ניתן ביטוי ל"פרמיית אי-נזילות", במסגרת דו"ח זה. יחד עם זה, הריבית ששמשה לחישוב ערך הגלום לסוף שנת 2016 כוללת תוספת של VA (ראה סעיף 2.3.1 אשר מייצגת במידה מסוימת "פרמיית אי-נזילות").

2.2.2 טיפול בסיכונים אחרים

ראה סעיף 1.5.3 לעיל.

2.3 הנחות כלכליות

2.3.1 תשואה, ריבית היוון ואינפלציה:

התשואה העתידית וריבית ההיוון נקבעו על-פי עקום ריבית אשר מייצגת ריבית חסרת סיכון צמודת מדד. בשנים קודמות, עקום זה התבסס על התשואה לפדיון של אג"ח ממשלתיות בישראל, עם אקסטרפולציה, ללא התאמה. על-פי ההנחיה של הממונה (מכתב שה. 2017-6306 מיום 23.3.2017), לחישוב שווי התיק לסוף שנת 2016 וה- VNB לשנת 2016, החברה השתמשה בעקום ריבית אשר התפרסם ע"י הממונה לצורך ביצוע חישובים במסגרת ההוראות של סולבנסי 2. עקום זה מבוסס על התשואה לפדיון

של אג"ח ממשלתיות בישראל בשילוב הנחת ריבית ארוך טווח (Ultimate Forward Rate, UFR) של 2.6% (ריאלי) ובתוספת של "Volatility Adjustment (VA)" (0.177%) אשר משקפת, לפי הערכת הממונה, פרמיית אי-נזילות ממוצעת בתיקי נכסי החוב של חברות הביטוח.
ראה סעיף 2.7.12 לגבי השפעת השינוי מעקום ריבית אשר נקבע לפי הכללים הקודמים לעקום ריבית לפי הכללים החדשים.

שיעורי הריבית (spot) נכון לסוף 2016 הינן:

שנה	שיעור ריבית	שנה	שיעור ריבית	שנה	שיעור ריבית
2017	0.65%	2027	0.95%	2037	1.47%
2018	0.20%	2028	1.02%	2038	1.51%
2019	0.10%	2029	1.09%	2039	1.54%
2020	0.18%	2030	1.14%	2040	1.57%
2021	0.34%	2031	1.20%	2041	1.60%
2022	0.49%	2032	1.25%	2042	1.63%
2023	0.61%	2033	1.30%	2043	1.66%
2024	0.71%	2034	1.35%	2044	1.69%
2025	0.80%	2035	1.39%	2045	1.71%
2026	0.88%	2036	1.43%	2046	1.74%

לצורך השוואה להלן שיעורי ה- spot rates של הריבית חסרת הסיכון נכון לסוף 2016 ללא מרכיב ה- VA וה- UFR:

שנה	שיעור ריבית	שנה	שיעור ריבית	שנה	שיעור ריבית
2017	0.48%	2027	0.78%	2037	1.32%
2018	0.02%	2028	0.85%	2038	1.35%
2019	-0.07%	2029	0.91%	2039	1.38%
2020	0.01%	2030	0.97%	2040	1.41%
2021	0.16%	2031	1.03%	2041	1.44%
2022	0.31%	2032	1.09%	2042	1.46%
2023	0.44%	2033	1.14%	2043	1.48%
2024	0.54%	2034	1.19%	2044	1.50%
2025	0.63%	2035	1.24%	2045	1.52%
2026	0.70%	2036	1.28%	2046	1.54%

להלן שיעורי ה- spot rates של הריבית חסרת הסיכון נכון לסוף 2015 ללא מרכיב ה- VA וה- UFR:

שנה	שיעור ריבית	שנה	שיעור ריבית	שנה	שיעור ריבית
2016	0.45%	2026	0.77%	2036	1.41%
2017	0.41%	2027	0.86%	2037	1.44%
2018	0.22%	2028	0.95%	2038	1.48%
2019	0.10%	2029	1.02%	2039	1.51%
2020	0.14%	2030	1.09%	2040	1.54%
2021	0.23%	2031	1.16%	2041	1.56%
2022	0.32%	2032	1.22%	2042	1.59%
2023	0.43%	2033	1.27%	2043	1.61%
2024	0.54%	2034	1.32%	2044	1.63%
2025	0.66%	2035	1.37%	2045	1.65%

יצוין, כי אין צורך בהנחה מפורשת של אינפלציה עתידית כיוון שהמודל הינו במונחים ריאליים. כאשר פרמטר מסוים צפוי להשתנות שלא בהתאם לאינפלציה העתידית, נלקחה הנחה מפורשת של החריגה מהאינפלציה העתידית.

2.3.2 מיסוי

שיעור המס החל על מוסדות כספיים:

שנה	2016	2017	2018+
שיעור מס	35.90%	35.04%	34.19%

שיעור מס רווח שנלקח בחשבון לצורך עריכת החישובים הינו השיעור כדלהלן:

שנה	2016+
שיעור מס	17.00%

2.4 הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

כל ההנחות להן השפעה מהותית על הערך הגלום נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי כל גורם דמוגרפי ותפעולי, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה (ראה גם סעיף 1.5).

2.4.1 הנחות דמוגרפיות

ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המבוססות הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו.

2.4.2 הנחות תפעוליות (הוצאות)

הוצאות הנהלה וכלליות חושבו בהתאם למודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות לעסקים הכלולים, לרבות: הקצאת ההוצאות לתחומים השונים (ביטוח חיים, ביטוח בריאות, פנסיה וכו') והעמסת ההוצאות על פעילויות שונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות וכו').

2.5 שיטת החישוב

2.5.1 הון עצמי מותאם (ANW)

ההון העצמי המותאם מבוסס על ההון העצמי של החברה בתאריך הדיווח בתוספת שיערוך לשווי הוגן (בניכוי מס) של הנכסים החופפים לעסקים הכלולים והמוצגים בדוחות הכספיים לפי עלות. לסכום זה נערכו מספר התאמות כדי שיהיה עקבי עם שווי התיק בתוקף. ראה טבלה בסעיף 3.3.

2.5.2 ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)

הערך הנוכחי של רווחים עתידיים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני הפוליסות, ניהול זכויות הפנסיוניות של עמיתי קרנות הפנסיה, ונתונים אחרים המצויים בידי החברה והחברה המנהלת של קרן הפנסיה. מודל זה מאפשר ביצוע של תחזית תזרימי מזומנים עתידיים והיוונים.

2.5.3 עלות הון נדרש (CoC)

בוצעה תחזית של ההון הנדרש בגין העסקים הכלולים, על פי הדרישות הקיימות ובהתאם להתפתחות העתידית של העסקים הכלולים. עלות ההון הינה היוון המס על רווחי השקעה על ההון הנדרש בגין העסקים הכלולים.

2.5.4 ערך עסקים חדשים (VNB)

ערך העסקים החדשים מחושב כערך נוכחי של רווחים מעת המכירה עד תום תקופת הפוליסה. הערך הנוכחי של הרווחים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני הפוליסות ונתונים אחרים כדי לשקף את תרומת התפוקה של השנה. אוכלוסיית ה-VNB כוללת:

- כל הפוליסות שהופקו בשנת הדיווח.
 - כיסויים חדשים שהופקו במהלך שנת הדיווח כתוספת לפוליסות שהופקו לפני שנת הדיווח.
 - פוליסות קבוצתיות שחודשו במהלך שנת הדיווח.
 - פרמיות חד-פעמיות בפוליסות קיימות שאינן נובעות מגידול בשכר.
 - מצטרפים חדשים לקרנות הפנסיה.
- יובהר כי הערך הגלום כולל את הרווחים בגין עסקים חדשים כאמור.

2.6 טיפול באופציות והבטחות פיננסיות

החברה שווקה מ-2007 עד אמצע 2011 מוצר "מגדל בטוח", הכולל הבטחה של השלמת התשואה בתנאים מסוימים. חישוב ה-EV כולל התייחסות להתחייבות זו.

2.7 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

הטבלאות בסעיף 3.4 להלן מציגות את השינוי בערך הגלום, מחולק למרכיבי ההון המותאם ושווי התיק (בניכוי עלות ההון), כולל העברות בין שני מרכיבים אלה. כל הסכומים מוצגים לאחר מס. השינוי מפורט לגורמי ההשפעה השונים שלו, כדלקמן:

1. התאמות לערך הגלום ליום 31.12.2015 – בסעיף זה נכללו תיקונים טכניים ביחס לנתוני הפתיחה, כולל שינויים במתודולוגית החישוב.
2. שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות – מדי שנה החברה מעדכנת את ההנחות השונות לפיהן מעריכים את הערך הגלום, בין היתר על בסיס נתונים חדשים לגבי הניסיון בפועל. בעסקי ביטוח ההשפעה על שווי תיק בתוקף הינה בגין שיפור בהנחות גמלה, קיטון בהוצאות וקיטון בביטולים. בניהול עסקי פנסיה ההשפעה הינה בעיקר בעקבות ההשלכות של הרפורמות המתוארות בסעיף 1.5.2. בהון העצמי המותאם עיקר ההשפעה הינו בעקבות עדכון אומדן התשלומים השוטפים אשר השפיע על חישוב עתודות אי כושר עבודה בתשלום.
3. רווח צפוי על הערך הגלום – הערך הגלום צפוי להניב רווחים אף אם החברה לא תמכור עסקים חדשים ולא תפעל בתחומים נוספים שאינם עסקים כלולים ב-EV. רווחים אלה נובעים מ-3 מקורות:
 - א. תשואה צפויה על שווי התיק בתוקף בסוף התקופה הקודמת – הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית הצפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל (על-פי כללי קביעת ריבית חסרת סיכון שהיו בתוקף בסוף 2015).
 - ב. תשואה צפויה על ההון העצמי המותאם – ההכנסות מהשקעות הצפויות מהנכסים העומדים כנגד ההון המותאם. הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית הצפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל (על פי כללי קביעת ריבית חסרת סיכון שהיו בתוקף בסוף 2015).
 - ג. רווח צפוי לעבור משווי תיק בתוקף להון עצמי מותאם במהלך 2016. במהלך שנת 2016, עבר הרווח החזוי לשנת 2016 משווי התיק להון המותאם. העברה זו של הרווח הצפוי אינה משפיעה על סך הערך הגלום.
4. השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2016 – מטבע הדברים, הניסיון בפועל לגבי שיעורי התביעות, הביטולים, ההוצאות וכדומה היו שונים במהלך התקופה מאלו

שהונחו בתחילת השנה לצורך חישוב הערך הגלום. סטיות אלו משפיעות גם על הרווחים הצפויים לאחר השנה וגם על הרווחים של השנה עצמה, וההשפעות מוצגות בסעיף זה בנפרד על שווי התיק בתוקף ועל ההון המותאם בהתאמה. בנוסף, סעיף זה כולל את ההשפעה ממספר גורמים בין היתר, שינויים לפוליסות ביטוח מנהלים לרבות תיקון 16, או הסכמי עמלות עם סוכנים.

5. רווח מעסקים חדשים – סעיף זה מציג את התוספת לערך הגלום לסוף התקופה הקודמת, עקב מכירת פוליסות ביטוח חדשות במהלך השנה והצטרפות עמיתים חדשים לקרנות הפנסיה. התוספת מחולקת להשפעה בפועל מהעסקים החדשים על הרווחים בתקופה עצמה (מוצגת תחת ההון המותאם) ולרווחים הצפויים מהעסקים החדשים בעתיד (מוצגת תחת שווי התיק בתוקף). יצוין כי הרווח מעסקים חדשים לשנת 2016 חושב לפי עקום הריבית על-פי הכללים החדשים לקביעת עקום הריבית (ראה סעיף 2.3.1)

6. הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV – כאן מוצגת ההשפעה, על הרווחים בפועל בשנה, של ההוצאות החריגות שלא נכללו בערך הגלום, אלא יוחסו למכירות עתידיות. בשנת 2016 לא היו הוצאות שלא נכללו ב-EV.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 6 "רווח תפעולי על בסיס ערך גלום". סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע מהפעילות השוטפת של החברה, למעט ההשפעה מעסקים שלא כלולים ב-EV (כגון ביטוח אלמנטרי) ולפני ההשפעה של גורמים כלכליים לא צפויים, כגון שינויים שלא היו צפויים בשיעורי הריבית בשוק, בשוק ההון ובאינפלציה.

7. רווח/הפסד מפריטים מיוחדים – בשנת 2016 לא היו פריטים מיוחדים.

8. השפעת אינפלציה במהלך 2016 - סעיף זה כולל את השפעת האינפלציה (0.3%-) בשנת הדוח על יתרת הפתיחה של הערך הגלום, בעיקר בגין הצמדת הפוליסות למדד, עובדה שמשפיעה על שווי התיק בתוקף, והשפעת התשואה הצפויה בשיעור המדד (בניכוי מס) על ההון המותאם. בשאר הסעיפים מוצגת ההשפעה של התשואות הריאליות מעל המדד.

9. רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2016 ומשינויים בהנחות כלכליות – סעיף זה כולל שלושה מרכיבים:

- א. ההשפעה על שווי התיק משינויים בהנחות הכלכליות לעתיד: עקומת ריבית חסרת סיכון. סעיף זה מציג את השפעת השינוי בעקום הריבית לפי הכללים שהיו בתוקף בסוף 2015, ללא השפעת השינוי בכללי קביעת עקום הריבית (ראה סעיף 2.3.1)
- ב. ההשפעה על שווי התיק משינויים בשיעורי מס עתידיים.
- ג. ההשפעה מהסטיות של התשואה, ומיסוי בפועל במהלך שנת הדיווח לעומת התשואה ומיסוי שהיו צפויים בתחילת השנה (עבור שנת הדיווח) כפי שצוין בסעיף 2.7.3. ההשפעה הינה בשני מרכיבי ה-EV:

- i. בהון המותאם – בעיקר עקב ההשפעה על הרווח בשנת הדיווח מתשואות שונות מהצפוי על נכסי החברה, העומדים כנגד ההון וכנגד עתודות הביטוח בגין העסקים הכלולים.
- ii. בשווי התיק – עקב גידול הרווחים הצפויים מהתיק בעתיד, אשר נגרם כתוצאה מגידול בצבירות החברה.

ההשפעה הכוללת על שווי התיק בתוקף מסתכמת בגידול, שנובע בעיקר מירידה בשיעורי המס.

בעקבות ירידת הריבית, החברה הגדילה במהלך 2016 את העתודה המשלימה לגמלאות והעתודה כתוצאה מבחינת נאותות העתודות (LAT) אשר באו לידי ביטוי במרכיב ההון העצמי אשר הינו חלק מהערך הגלום של החברה.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 9 "רווח על בסיס ערך גלום". סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע מהפעילות השוטפת של החברה, כולל ההשפעות מגורמים כלכליים וכולל פריטים מיוחדים, אך ללא ההשפעה של עסקים שלא כלולים ב-EV (כגון ביטוח אלמנטרי).

10. רווח מעסקים לא-כלולים – סך הערך הגלום כולל את מלוא ההון העצמי של החברה, ועל כן חלק מהגידול/קיטון בערך הגלום מוסבר על-ידי הרווחים/ההפסדים של תחומי פעילות שאינם כלולים בשווי תיק, לרבות הוצאות מימון.

סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 10 הינו "רווח על בסיס ערך הגלום, כולל רווח מעסקים לא כלולים", כאשר הרווח מעסקים לא כלולים נמדד על בסיס "רווח כולל" חשבונאי.

11. תנועות בהון – בסעיף זה מוצג השינוי בערך הגלום הנובע מתנועות הון, לרבות תשלום דיבידנדים, במהלך השנה.

12. שינוי כללים לקביעת הריבית: כאמור בסעיף 2.3.1, שונו הכללים לקביעת עקום הריבית לחישוב הערך הגלום. סעיף זה מייצג את ההשפעה של שינוי העקום כאמור, נכון לסוף 2016, על שווי התיק ללא עסקים חדשים.

2.8 מבחני רגישות

במבחני הרגישות המוצגים בסעיף 3.6 ו-3.7. להלן, אומצו הגישות הבאות:

1. הרגישויות מתייחסות לכל העסקים הכלולים אלא אם כן צוין אחרת.
2. מבחני הרגישות מתייחסים לכל הנחה בנפרד, ללא מדידה של השפעות מצטברות או מתקדזות, שינויים נגזרים על גורמים אחרים וכדומה.

3. הרגישות בגין ערך העסקים החדשים מתייחסת לשינויים מסוף שנת 2016 ואילך, ולא לתקופה מעת המכירה ועד לסוף השנה.
4. מבחני הרגישות חושבו ומוצגים בנפרד ביחס לביטוח חיים ובריאות, ובנפרד ביחס לניהול עסקי קרנות פנסיה.

להלן מספר הערות לגבי מבחני הרגישות שבוצעו:

- ריבית – שינוי שיעור ריבית המשמש כריבית היוון והתשואה הצפויה מהשקעות נכסי החברה וקרן הפנסיה (למעט מהשקעות באגרות חוב מיועדות בהן התשואה לא צפויה להשתנות). השפעת השינוי בריבית כוללת את השינוי הצפוי בשווי הנכסים נושאי ריבית שקלית או צמודה למדד, המגבים את העסקים הכלולים, עקב השינוי בשיעור הריבית.
- תמותה של מבטחים – מבחני הרגישות של תביעות המוות כוללים שינויי שיעורי התמותה עבור מבטחים לפני גיל פרישה, כלומר, לא כולל תמותה של מבטחים מקבלי קצבאות זקנה ומקבלי פיצוי חודשי בגין אובדן כושר או סיעוד.
- תמותה של מקבלי קצבת זקנה – מבחני הרגישות של תביעות הגמלה כוללים שינויי שיעור התמותה עבור מקבלי קצבאות זקנה בלבד, לא כולל תמותה של מקבלי קצבאות אחרים.
- תחלואה – מבחן הרגישות כולל את כל התביעות שאינן עקב מקרי מוות: מחלות קשות, אובדן כושר עבודה, סיעוד, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה וכו'. המבחן מתייחס לשכיחויות של מקרי תביעה ולא לתקופת תשלום התביעות בגין אי-כושר עבודה וסיעוד.
- שיעורי מימוש – מבחן רגישות זה בוחן את השפעת הגידול בחשיפה למימוש האופציה לקצבה בגיל הפרישה.

2.9 סקירת דוח הערך הגלום

דוח הערך הגלום ליום 31.12.2016 וערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, מבחני הרגישות ביחס אליהם וכן הניתוח של התנועה של הערך הגלום, נסקר על ידי ר"ח קוסט, פורר, גבאי את קסירר EY.

דוח הסוקר החיצוני וממצאיו מצורפים לדוח זה.

3. תוצאות

3.1 הערך הגלום נכון ל- 31.12.2016

מיליוני ₪	EV בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות	EV בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה	התאמה לאיחוד עסקי ניהול קרנות פנסיה של החברה	סה"כ EV עבור ביטוח חיים ובריאות ועסקי ניהול קרנות פנסיה
הון עצמי מותאם (ראה סעיף 3.3 להלן)	4,179	411	(749)	3,841
ערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי מס (ראה סעיף 1.5.3.)	10,034	3,019	2	13,055
עלות הון נדרש	(319)	(31)	0	(350)
ערך גלום	13,894	3,399	(747)	16,546

3.2 ערך עסקים חדשים של המכירות בשנת 2016

מיליוני ₪	בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות	בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה	סה"כ
ערך עסקים חדשים לפני עלות הון נדרש	429	113	542
עלות הון נדרש בגין עסקים חדשים	(14)	(3)	(17)
סה"כ ערך עסקים חדשים	415	110	525

לצורך השוואה בלבד מוצג כאן ערך העסקים החדשים של המכירות בשנת 2015 (שחושב לפי הנחות ערך הגלום של 31.12.2015):

מיליוני ₪	בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות	בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה	סה"כ
ערך עסקים חדשים לפני עלות הון נדרש	352	185	537
עלות הון נדרש בגין עסקים חדשים	(14)	(4)	(18)
סה"כ ערך עסקים חדשים	338	181	519

בעסקי ניהול פנסיה חלה ירידה בערך העסקים החדשים, וזאת לאור הגברת התחרות והשחיקה בדמי ניהול. לפרטים נוספים ראו סעיף 1.5.2.6 ו- 1.5.2.7 לעיל.

3.3 התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים 31.12.2016

א' – מגדל חברה לביטוח: עסקי ביטוח

במיליוני ₪	
4,851	הון עצמי (מאזן החברה)
309	שיערוך נכסים החופפים לעסקים הכלולים והמוצגים בדוחות הכספיים לפי עלות לשווי הוגן בניכוי מס
(1,448)	הוצאות רכישה נדחות (DAC)
467	עתודה למס נדחה והטבת מס עתידית, בגין DAC
4,179	הון עצמי מותאם בגין פוליסות ביטוח לטווח ארוך (ביטוח חיים וביטוח בריאות)

ב' – חברות מנהלות קרנות פנסיה

במיליוני ₪	
563	הון עצמי (מאזני החברות)
(229)	הוצאות רכישה נדחות (DAC)
77	עתודה למס נדחה והטבת מס עתידית, בגין DAC
411	הון עצמי מותאם בגין עסקי פנסיה

ג' – מגדל חברה לביטוח: הכללת עסקי ניהול קרנות פנסיה

במיליוני ₪	
4,179	הון עצמי מותאם בגין פוליסות ביטוח לטווח ארוך (ביטוח חיים וביטוח בריאות)
(3)	הוצאות רכישה נדחות נוספות הרשומות במגדל
1	עתודה למס נדחה והטבת מס עתידית, בגין הנ"ל
411	הון עצמי מותאם של חברות המנהלות קרנות פנסיה
(747)	השקעת החברה בחברות המנהלות קרנות פנסיה
3,841	הון עצמי מותאם בהתחשב בניהול עסקי פנסיה

3.4 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

טבלה 3.4 א' – עסקי ביטוח

כל הנתונים מוצגים במיליוני ש"ח.

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	שינוי EV עסקי ביטוח
11,304	7,218	4,086		ערך גלום ליום 31.12.2015
135	135	0	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2015
11,439	7,353	4,086		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2015
				רווח תפעולי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2015:
824	770	54	2.7.2	שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
467	380	87	2.7.3 (א)	גידול ריאלי צפוי
0	-392	392	2.7.3 (ג)	רווח כולל צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2016
345	210	135	2.7.4	השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2016 ושינויים אחרים
1,636	968	668		סה"כ
415	639	-224	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
0	0	0	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב- EV
2,051	1,607	444		רווח תפעולי לפי ערך גלום
0	0	0	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
-30	-22	-8	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2016
149	319	-170	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2016 ומשינויים בהנחות כלכליות
2,170	1,904	266		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום
28	0	28		רווח מעסקי פנסיה
-201	0	-201	2.7.10	רווח מעסקים לא-כלולים
0	0	0	2.7.11	תנועות בהון
458	458	0	2.7.12	השפעת מעבר מווקטור ריבית חסרת סיכון לווקטור ריבית סולבנסי 2
2,455	2,362	93		סה"כ שינוי ב- EV
13,894	9,715	4,179		ערך גלום ליום 31.12.2016

טבלה 3.4 ב' – חברות המנהלות קרנות פנסיה

כל הנתונים מוצגים במיליוני ש"ח.

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	שינוי EV עסקי ניהול קרנות פנסיה
4,052	3,654	398		ערך גלום ליום 31.12.2015
0	0	0	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2015
4,052	3,654	398		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2015
				רווח תפעולי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2015:
-979	-979	0	2.7.2	שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
63	54	9	2.7.3 (א)	גידול ריאלי צפוי
0	-15	15	2.7.3 (ג)	רווח כולל צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2016
125	96	29	2.7.4	השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2016 ושינויים אחרים
-791	-844	53		סה"כ
110	136	-26	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
0	0	0	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV
-681	-708	27		רווח תפעולי לפי ערך גלום
0	0	0	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
-12	-11	-1	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2016
105	112	-7	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2016 ומשינויים בהנחות כלכליות
-588	-607	19		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום
-6	0	-6	2.7.10	רווח מעסקים לא-כלולים
0	0	0	2.7.11	תנועות בהון
-59	-59	0	2.7.12	השפעת מעבר מווקטור ריבית חסרת סיכון לוווקטור ריבית סולבנסי 2
-653	-666	13		סה"כ שינוי ב-EV
3,399	2,988	411		ערך גלום ליום 31.12.2016

טבלה 3.4 ג' – סה"כ עסקי ביטוח וניהול קרנות פנסיה

כל הנתונים מוצגים במיליוני ש"ח.

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	שינוי EV עסקי ביטוח וניהול קרנות פנסיה
14,629	10,875	3,754		ערך גלום ליום 31.12.2015
135	135	0	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2015
14,764	11,010	3,754		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2015
-155	-209	54	2.7.2	רווח תפעולי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2015
514	434	80	2.7.3 (א,ב)	שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
0	-407	407	2.7.3 (ג)	גידול ריאלי צפוי
473	305	168	2.7.4	רווח כולל צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי במהלך 2016
				השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2016 ושינויים אחרים
832	123	709		סה"כ
525	775	-250	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
0	0	0	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב- EV
1,357	898	459		רווח תפעולי לפי ערך גלום
0	0	0	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
-40	-33	-7	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2016
267	431	-164	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2016 ומשינויים בהנחות כלכליות
1,584	1,296	288		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום
-201	0	-201	2.7.10	רווח מעסקים לא-כלולים
0	0	0	2.7.11	תנועות בהון
399	399	0	2.7.12	השפעת מעבר מווקטור ריבית חסרת סיכון לווקטור ריבית סולבנסי 2
1,782	1,695	(* 87)		סה"כ שינוי ב- EV
16,546	12,705	3,841		ערך גלום ליום 31.12.2016

(* ראה פירוט בסעיף 3.5 להלן)

3.5 פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח לתקופה בחברה

כל הנתונים מוצגים במיליוני ש"ח.

219	רווח לתקופה
-47	פריטים שהועברו דרך קרן הון
172	רווח כולל לאחר מס
-40	שינוי ב-DAC לפני מס
-34	מס בגין השינוי ב-DAC שלא נכלל בשווי התיק בתוקף
-11	שיערוך נכסים לשווים ההוגן בניכוי מס
0	שינוי נטו בשווי תיק / מוניטין הרשום במאזן
87	רווח כולל מותאם לבסיס של ערך גלום
0	תנועות הון
87	סה"כ שינוי בהון העצמי המותאם

3.6 ניתוח רגישות בגין עסקים כלולים בביטוח חיים וביטוח בריאות ליום 31.12.2016

שינוי בערך עסקים חדשים		שינוי בערך גלום		התוצאה הבסיסית
ב- %	במיליוני ₪	ב- %	במיליוני ₪	
	415		13,894	
-3.4%	-14	-6.4%	-886	הפחתה של 0.5% בריבית חסרת הסיכון
-7.3%	-30	-3.1%	-436	עליה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
-14.1%	-59	-3.2%	-441	עליה של 10% בשיעורי הביטולים (פדיונות, סילוקים והקטנות)
-3.4%	-14	-0.9%	-124	עליה של 10% בשיעורי התמותה של מבטחים
-25.2%	-104	-7.8%	-1084	עליה של 10% בשיעורי התחלואה
-1.7%	-7	-8.2%	-1135	ירידה של 10% בשיעור התמותה עבור מקבלי קצבאות זקנה
1.9%	8	-1.1%	-146	עליה של 10% בשיעורי מימוש לקיחת גמלה
		-5.0%	-688	ירידה של 0.1% בדמי ניהול מצבירה בתקופת הפעילות עבור הפוליסות החשופות לרפורמות ניווד
		-1.3%	-176	עליה של 10% בשיעורי הביטולים עבור הפוליסות החשופות לרפורמת הניוד
-1.9%	-8	-0.8%	-108	ירידה של 10% בשיעורי מימוש לקיחת גמלה עבור הפוליסות החשופות לרפורמה של שינוי הקצאת אג"ח חץ בפנסיה
-4.5%	-19	-0.9%	-126	עליה של 10% בשיעורי התחלואה עבור הפוליסות החשופות לרפורמה של הגדרת מקרה ביטוח סיעודי
1.3%	5	5.6%	782	עליה של 0.5% בריבית חסרת הסיכון
7.3%	30	3.1%	436	הפחתה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
16.4%	68	3.4%	466	הפחתה של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פדיונות וסילוקים)
3.4%	14	0.9%	124	הפחתה של 10% בשיעורי התמותה בגין מבטחים לפני גיל פרישה (למעט מקבלי פנסיות זקנה ומקבלי פיצוי חודשי אי כושר עבודה או סיעוד)
25.4%	105	7.9%	1099	הפחתה של 10% בשיעורי התחלואה
1.5%	6	7.4%	1022	עליה של 10% בשיעור התמותה עבור מקבלי קצבאות זקנה

3.7 ניתוח רגישות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה ליום 31.12.2016

שינוי בערך עסקים חדשים		שינוי בערך גלום		התוצאה הבסיסית
ב- %	במיליוני ₪ 110	ב- %	במיליוני ₪ 3,399	
9.5%	10	5.0%	170	הפחתה של 0.5% בריבית חסרת הסיכון
-16.4%	-18	-6.1%	-206	עליה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
-24.2%	-27	-7.0%	-238	עליה של 10% בשיעורי הביטולים (פדיונות והקפאות)
-19.7%	-22	-5.9%	-202	ירידה של 1% בעליית השכר
-8.3%	-9	-4.5%	-153	ירידת דמי ניהול של 0.1% מפרמיה ו-0.01% מנכסים
-9.2%	-10	-4.7%	-159	עליה של 0.5% בריבית חסרת הסיכון
16.4%	18	6.1%	206	הפחתה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
29.7%	33	7.8%	266	הפחתה של 10% בשיעורי הביטולים (פדיונות והקפאות)
24.3%	27	7.0%	237	עליה של 1% בעליית השכר

ד"ר לייבוש אולמן, סמנכ"ל
אקטואר ראשי

עופר אליהו, מנכ"ל

תאריך: 25.5.2017

25 במאי, 2017

לכבוד הדירקטוריון של
מגדל חברה לביטוח בע"מ
א.ג.נ.

הנדון : סקירת דוח הערך הגלום ליום 31.12.2016

א. לבקשתכם סקרנו את המידע, אשר הוכן על ידי מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן החברה), בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2016, ערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, ניתוח התנועה בערך הגלום ומבחני הרגישות ביחס אליהם, המתייחסים לפוליסות ביטוח חיים ובריאות ארוכות טווח ועסקי ניהול קרנות פנסיה (להלן – "דוח הערך הגלום").

ב. סקירתנו כללה, בין היתר:

1. דיונים וביורורים עם הגורמים הרלבנטיים בחברה וכן ביצוע נהלים אנליטיים בהתייחס לתוצאות המוצגות בדוח הערך הגלום ובהתייחס למידע פיננסי וסטטיסטי אחר.
2. התאמה בין תוצאות החישוב ומידע פיננסי של החברה.
3. השוואה של ההנחות הדמוגרפיות והתפעוליות, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, עם ניסיון העבר בחברה ומידע חישובי רלוונטי.
4. בחינת ההתאמה של המתודולוגיה, ההנחות ודרך ההצגה, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, לחוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון מספר 11-1-2007 על נספחיו ולמכתב שה. 6306-2017 מיום 23.3.2017 (להלן "חוזר הממונה"). חוזר הממונה אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה (להלן "הוועדה"), אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחול.

ג. בהתבסס על סקירתנו, ובהסתמך על נתונים ומידע שסופקו על ידי החברה הרינו לציין כדלקמן:

1. המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום עומדות, מכל הבחינות המהותיות, בחוזר הממונה, בכפוף לאמור בסעיף ד(3) להלן.
2. אופן הגילוי בדוח הערך הגלום עומד מכל הבחינות המהותיות בהוראות חוזר הממונה ובהוראות המפורטות ב- "פורמט גילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתאום עם הממונה. "פורמט גילוי" זה טרם פורסם על ידי הממונה כתוספת לחוזר הממונה.
3. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך כי ההנחות הדמוגרפיות והתפעוליות אשר הוצגו בפנינו במהלך הסקירה אינן סבירות בהתבסס על ניסיון החברה בעבר ובהווה וציפיות ההנהלה לגבי העתיד, בכפוף לאמור בסעיף ד(2) להלן.
4. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך שהערך הגלום בסך 16,546 מיליון ש"ח, הערך של עסקים חדשים בסך 525 מיליון ש"ח, מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לא הוערכו כיאות על פי המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום ושהוצגו בפנינו במהלך הסקירה.

ד. אנו מפנים את תשומת הלב לנושאים הבאים:

1. דוח הערך הגלום הוכן על בסיס הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלת החברה. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום.
2. קיימת אי ודאות לגבי השלכות של הרפורמות בענפי החיסכון ארוך טווח והבריאות. חישוב הערך הגלום אינו מתחשב בהשפעות האפשריות של רפורמות אלה כמפורט בסעיף 1.5.2 לדוח הערך הגלום.
3. הערות, הבהרות וסייגים לגבי הטיפול בסיכונים המתוארים בסעיף 1.5.3 לדוח הערך הגלום.
4. הערך הגלום כולל גם את הערך הגלום של עסקי ניהול קרנות פנסיה בבעלות החברה אשר פרסומו אינו מתחייב על פי הנחיות הממונה.

בכבוד רב,

קוסט, פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון